

Programi mësimor i lëndës

GJYKIMI CIVIL

Viti akademik

2026–2027

Për Shkollën e Magjistraturës

Viti akademik 2026 - 2027

(Për vitin e parë të Formimit Fillestar të kandidatëve për ndihmës ligjor)

Pedagogu titullar: Nurjeta Pogaçe

1. HYRJE NË LËNDËN “GJYKIMI CIVIL-PËR NDIHMËSIT LIGJORË”	
2. PJESA E PARË: PRANUESHMËRIA E ÇËSHTJES PËR GJYKIM DHE MENAXHIMI I SAJ.....	
2.1 Përmbajtja	
2.2 Objektivat mësimorë	
2.3 Struktura dhe metodologjia	
3. PJESA E DYTË: PLANIFIKIMI PROCEDURAL, VEÇORITË E TIJ PËR PADI DHE GJYKIME TË POSAÇME	
3.1 Përmbajtja	
3.2 Objektivat mësimorë	
3.3 Struktura dhe metodologjia	
4. PJESA E TRETË: PROVUESHMËRIA DHE ASPEKTET FAKTIKE/LIGJORE NË RELACIONE/PROJEKT-AKTE	
4.1 Përmbajtja	
4.2 Objektivat mësimorë	
4.3 Struktura dhe metodologjia	
5. PJESA E KATËRT:ANKIMI, GJYKIMI NË APEL DHE EKZEKUTIMI	
5.1 Përmbajtja	
5.2 Objektivat mësimorë	
5.3 Struktura dhe metodologjia	

HYRJE

E drejta civile, procedurale dhe materiale, është konceptuar si një modul i vetëm që konsiston në gjykimin civil për shkak të lidhjes që ekziston midis tyre dhe faktit se e drejta procedurale nuk qëndron e vetme, por është në funksion të të drejtës materiale. Gjykimi civil, i hartuar për ndihmësit ligjorë, do të përbëhet nga katër pjesë të cilat synojnë që të evidentojnë edhe rolin e ndihmësit ligjorë në faza të ndryshme të procesit gjyqësor, si më poshtë:

- 1) Pranueshmëria e çështjes për gjykim dhe menaxhimi i saj
- 2) Planifikimi procedural, veçoritë e tij për padi dhe gjykime të posaçme
- 3) Provueshmëria dhe aspektet faktike/ligjore në relacione/projekt-akte
- 4) Ankimi, gjykimi në apel dhe ekzekutimi

Ashtu sikurse për magjistratët, edhe për ndihmësit ligjorë programi është konceptuar që të synojë zhvillimin e aftësive në aspektin praktik dhe kuptimin e drejtë të rolit dhe funksionit të ndihmësit ligjor me qëllim asistimin e duhur të gjykatës në realizimin e detyrave të saj. Në secilën prej pjesëve të gjykimit civil janë trajtuar aftësitë/kompetencat dhe objektivat që synohen të arrihen nga trajtimi i temave në përmbajtje të pjesëve si dhe metodologjia përkatëse për arritjen e tyre.

PJESA I

PRANUESHMËRIA E ÇËSHTJES PËR GJYKIM DHE MENAXHIMI I SAJ

Në përmbajtje të pjesës së parë, “*Pranueshmëria e çështjes për gjykim dhe menaxhimi i saj*”, do të trajtohen temat që kanë lidhje me veprimet e para procedurale pas paraqitjes së padisë dhe konkretisht detyrimi për të verifikuar nëse padia përmban të gjithë elementët e kërkuar nga ligji procedural dhe ai material, veprimet për njoftimin e kërkesëpadisë për efekt të paraqitjes së deklaratës së mbrojtjes, prapësimet, deklarata e mbrojtjes, kundërpadia. Po kështu, do të trajtohen temat lidhur me juridiksionin, kompetencën, formimin e ndërgjyqësisë, personat e tretë në gjykim, si dhe pajtueshmërinë me detyrën e ndihmësit ligjor, veprime që duhet të kryhen që në fazat e para të procesit gjyqësor civil. Këto aspekte procedurale do të jenë të lidhura me aspektet materiale dhe konkretisht përfaqësimi dhe parashkrimi shues për sa kohë verifikimi i tyre është i lidhur ngushtësisht me elementët e padisë.

Aftësitë/kompetencat dhe objektivat

Në vijim do të parashtrihen aftësitë/kompetencat si dhe objektivat respektive të lidhura me ato që synohen të arrihen në përfundimin të pjesës së parë të gjykimit civil nga trajtimi i temave përkatëse në përmbajtje të saj.

1. Vetëdija

Objektivat:

1.1-Kandidati tregon vetëdije për rolin si ndihmës ligjor dhe ndikimin e sjelljes së tij tek gjyqtari, tek palët dhe shoqëria.

Një ndër aspektet që duhet të verifikojë kandidati për ndihmës ligjor në momentin që njihet me çështjen që i është caktuar është nëse ka apo jo shkaqe për të kërkuar heqjen dorë. Kjo për arsye se, gjatë ushtrimit të funksionit, ndihmësit janë të detyruar të shmangin çdo konflikt interesi, papajtueshmëri, si edhe të zbatojnë rregullat e etikës dhe të kufizimeve në detyrë ashtu si magjistrati. Nëpërmjet këtij objekti synohet që kandidati të vlerësojë drejtë paanshmërinë dhe të jetë i vetëdijshëm se paanshmëria si një prej vlerave themelore të gjyqësorit ka një ndikim të madh edhe në shoqëri.

2. Drejtimi

Objektivat:

2.1. Kandidati parashikon sa më shumë që të jetë e mundur pengesat dhe alternativat/skenarët e mundshëm proceduralë të çështjes.

2.2. Kandidati kupton qartë hapat proceduralë dhe se kur duhet të kryhen ato, duke lehtësuar në këtë mënyrë menaxhimin e procesit nga gjyqtari.

2.3. Kandidati ndihmon gjyqtarin të kontrollojë në kohën e duhur volumin e punës.

Puna që kryen gjyqtari në momentin që paraqitet padia për gjykim dikton ecurinë e mëpasshme të procesit dhe menaxhimin efektiv të kohës gjyqësore, ndaj edhe kontributi i ndihmësit në këtë fazë vlerësohet shumë i rëndësishëm. Në përgatitjen e relacionit në fazën paraprake, kandidati duhet të identifikojë problematikat që mund të paraqesë padia/kërkesa dhe të integrojë aspektet materiale me ato procedurale duke respektuar fazat e gjykimit. Duke propozuar marrjen e vendimeve të duhura procedurale që në fazën e parë të gjykimit dhe duke qenë në gjendje të hartojë projekt-vendimet përkatëse, kandidati përmbush funksionin e tij për të ndihmuar gjykatën në kryerjen e veprimeve procedurale në kohën e duhur dhe menaxhimin e volumit e punës.

Temat dhe nëntemat në përmbajtje të pjesës së parë do të jenë si më poshtë:

1) Ndërgjyqësia në procesin civil dhe papajtueshmëritë (8 orë)

- Përfaqësimi (3 orë)
- Ndërgjyqësia dhe personat e tretë në gjykim (4 orë)
- Papajtueshmëritë me detyrën e ndihmësit ligjor (1 orë)

2) Juridiksioni dhe kompetenca (2 orë)

3) Padia, veprimet paraprake/përgatitore dhe planifikimi procedural (12 orë)

- Padia, kuptimi i së drejtës së padisë, kërkesëpadia, deklarata e mbrojtjes, prapësimi dhe kundërpadia (5 orë)
- Parashkrimi shues (3 orë)
- Veprimet paraprake/përgatitore (4 orë)

TEMA 1: Ndërgjyqësia në procesin civil dhe papajtueshmëritë (8 orë)

Tema e parë në përmbajtje të pjesës së parë është ndërgjyqësia në procesin civil dhe papajtueshmëritë, e cila do të jetë e ndarë në 3 nëntema kryesore, si më poshtë:

- 1) Përfaqësimi (3 orë)
- 2) Ndërgjyqësia dhe personat e tretë në gjykim (4 orë)
- 3) Papajtueshmëritë me detyrën e ndihmësit (1 orë)

Nëntema 1: Përfaqësimi (3 orë)

Përshkrimi

Përfaqësimi është një institut i rëndësishëm në dy aspekte lidhur me procesin gjyqësor: **1)** përfaqësimin e rregullt të palëve në gjykim; **2)** analizimin e veprimeve të kryera nga përfaqësuesit që janë objekt shqyrtimi gjyqësor. Për këtë arsye, është e nevojshme që të trajtohet kuptimi i institutit të përfaqësimit, duke evidentuar faktet juridike me konstatimin e të cilave lidhet krijimi i marrëdhënies juridike të përfaqësimit, kufijtë dhe pasojat e përfaqësimit, veçoritë e prokurës si veprim juridik i njëanshëm dhe mënyrat e lëshimit të saj, llojet e prokurave dhe dallimi nga autorizimi, përfaqësimi pa tagra dhe pasojat e tij.

Përmbajtja

1.1. Përfaqësimi dhe kufijtë e tij, prokura dhe forma e saj (1 orë)

- Dallimi i prokurës si veprim juridik i njëanshëm nga kontrata si veprim juridik i dyanshëm.
- Dallimi midis prokurës dhe autorizimeve, përfaqësimi i shoqërive tregtare.

Objektivi mësimor: Kandidati për ndihmës ligjor analizon saktë nëse përfaqësimi është apo jo i rregullt dhe jep mendim të argumentuar gjykatës për zgjidhjen ligjore lidhur me rregullimin e akteve të përfaqësimit.

Pyetje studimore:

1. A mund të përcaktohet përfaqësimi si institut dhe si marrëdhënie juridike? Nëse po në cilat kushte?
2. Cilat janë dallimet midis prokurës dhe kontratave dhe konkretisht lidhur me kontratat e porosisë dhe të komisionit?
3. A mund të përfshihen elemente të prokurës në kontratë dhe në cilat raste?
4. A mund të kalojë pronësia mbi një send të paluajtshëm nëpërmjet kontratës së komisionit nga porositësi te komisioneri?
5. Si do të interpretohen rastet kur për të njëjtin veprim lëshohet më shumë se një prokurë duke caktuar përfaqësues të ndryshëm?

1.2. Përfaqësimi pa tagra dhe pasojat e tij (2 orë)

- Kuptimi i tagrave në aktin e përfaqësimit në raport me veprimet për të cilat është lëshuar akti.
- Pasojat e përfaqësimit pa tagra, miratimi i veprimeve të kryera pa tagra apo në kapërcim të tyre.

Objektivi mësimor: Kandidati për ndihmës ligjor interpreton saktë përmbajtjen e aktit të përfaqësimit në raport me tagrat e dhëna dhe jep mendim të argumentuar gjykatës lidhur me veprimet që mund të kryhen në rast konstatimi se përfaqësimi ka qenë pa tagra.

Pvetjet studimore:

1. Cili është kuptimi i tagrave të përfaqësimit?
2. Cilat janë format e lëshimit të prokurës?
3. Cilat janë pasojat në rastet kur akti i përfaqësimit është i pavlefshëm dhe rastet kur veprimet e përfaqësuesit shkojnë përtej aktit të përfaqësimit?
4. Si duhen vlerësuar rastet kur përfaqësuesi kryen veprime me veten e tij apo me persona të tjerë të përfaqësuar prej tij?
5. Cilat janë pasojat në rastet kur veprimi i përfaqësimit është kryer në kushtet e konfliktit të interesit?

Axhenda

Koha	Tema/nënçështjet	Metodologjia e përdorur	Aftësitë/kompetencat
50 minuta	Përfaqësimi dhe kufijtë e tij, prokura dhe forma e saj		

50 minuta	Dallimi i prokurës si veprim juridik i njëanshëm nga kontrata si veprim juridik i dyanshëm	Kandidatëve u vihet në dispozicion një marrëveshje për modalitetet e kryerjes së veprimit juridik, e hartuar jashtë zyrës noteriale, por e vërtetuar rregullisht me vërtetimin noterial. Kandidatët do të ndahen në grupe dhe secili grup do të përcaktojë tre aspektet kryesore: 1) Nëse marrëveshja është një veprim juridik që i përket kategorisë së detyrimeve; 2) Nëse Kodi parashikon formë për lidhjen e saj; 3) Nëse marrëveshja noteriale përmban tagra apo të drejta që barazohen me prokurën si veprim juridik. (15 minuta) Secili grup shfaq materialin e tij në monitor dhe një përfaqësues shpjegon përmbajtjen e opinionit ligjor të hartuar në mënyrë të sintetizuar. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (10 minuta)	Bashkëpunimi Gjykimi analitik Aftësia e bindjes Të dëgjuarit Bashkëpunimi
	Dallimi midis prokurës dhe autorizimeve, përfaqësimi i shoqërive tregtare	Kandidatëve u vihet në dispozicion një prokurë noteriale, dhe një akt/autorizim përfaqësimi. Kandidatët të ndarë në grupe do të argumentojnë nëse do të legjitimohej administratori i shoqërisë tregtare në një proces	

		gjyqësor duke paraqitur vetëm autorizimin e përfaqësimit dhe cilat do të ishin hapat proceduralë që do t'i propozonin gjykatës në drejtim të përfaqësimit të rregullt në proces (15 minuta). Secili grup shfaq materialin e tij në monitor dhe një përfaqësues shpjegon procedurën e përcaktuar nga grupi dhe arsyet. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (10 minuta)	Gjykimi analitik Drejtimi Aftësia e bindjes Të dëgjuarit
--	--	--	--

100 minuta	Përfaqësimi pa tagra dhe pasojat e tij		
-------------------	---	--	--

50 minuta	Kuptimi i tagrave në aktin e përfaqësimit në raport me veprimet për të cilat është lëshuar akti	Kandidatëve do tu vihen në dispozicion akte përfaqësimi nga dosje të ndryshme gjyqësore. Kandidatët do të ndahen në grupe dhe secili grup do të evidentojë nëse ka problematika lidhur me tagrat e përfaqësimit dhe do të hartojë propozimin se si duhet të veprojnë gjykata për rregullimin e akteve (20 minuta). Grupet do të shkëmbejnë zgjidhjet midis tyre dhe secili grup mund të bëjë shënimet e tij në dokumentin e grupit tjetër (10 minuta)	Bashkëpunimi Drejtimi Fleksibiliteti Ndërgjegjësimi
------------------	--	--	---

		Secili grup prezanton qëndrimin e tij dhe shprehet lidhur me shënimet që kanë evidentuar dy grupet e tjera në dokumentin e tyre (20 minuta)	Aftësia e bindjes Të dëgjuarit (marrja dhe vlerësimi i opinionit të të tjerëve) Etika profesionale (mënyra e të shprehurit mbi mendimin e kolegëve dhe sjellja e kandidatëve ndaj kritikave që mund të bëhen për relacionet/propozimet e hartuara)
50 minuta	Pasojat e përfaqësimit pa tagra, miratimi i veprimeve të kryera pa apo në kapërcim të tagrave	Kandidatëve do të vihen në dispozicion akte përfaqësimi nga dosje gjyqësore. Secili kandidat do të analizojë nëse janë tejkaluar tagrat dhe cilat do të ishin hapat proceduralë që do t'i propozonin gjykatës në drejtim të përfaqësimit të rregullt në proces (25 minuta). Secili kandidat argumenton qëndrimin e tij. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e ndryshme (25 minuta) Pas diskutimit, kandidatëve do të lihet detyrë që të hartojnë projekt-vendimi në rastin konkret, i cili bëhet pjesë e portofolit të tyre dhe do të	Aftësia analitike Drejtimi (menaxhimi efektiv i çështjes) Aftësia e bindjes Hartimi i projekt-akteve Aftësia e të nxënës dhe vetë-reflektimi

		vlerësohet nga pedagogu me qëllim përmirësimin në shkrimin e akteve.	
--	--	--	--

Nëntema 2: Ndërgjyqësia dhe personat e tretë në gjykim (4 orë)

Përshkrimi

Ndërgjyqësia është një ndër aspektet më të rëndësishme të procesit gjyqësor civil dhe për këtë arsye në nenin 467, germa “d”, të K. Pr. Civile parashikohet shprehimisht se gjykata e apelit prish vendimin e gjykatës së shkallës së parë dhe e dërgon çështjen për rigjykim në rastet kur nuk është formuar drejtë ndërgjyqësia. Ndonëse gjykata nuk ka rol aktiv dhe nuk mund të përcaktojë e urdhërojë thirrjen në gjykim të një subjekti në pozitën e paditësit apo të paditurit, ajo bën kujdes, veçanërisht në fazën e veprimeve paraprake/përgatitore, për të qartësuar natyrën e mosmarrëveshjes dhe rrjedhimisht edhe për të shqyrtuar e orientuar rregullsinë e ndërgjyqësisë së përcaktuar nga ana e paditësit. Gjykata kujdeset që, palët e treguara në padi si dhe palët e thirrura në gjykim edhe kryesisht prej saj si persona të tretë, të njihen me çështjen, të orientohen dhe tu krijohen kushtet për të ushtruar të gjitha të drejtat që iu njeh ligji, përfshirë për shembull edhe ato që lidhen me pozitën procedurale të tyre dhe mundësinë e hapësirën që parashikon ligji për ndryshimin e kësaj pozite apo daljen jashtë gjykimin. Nëse gjykata, në kuadër të detyrimeve të saj në procesin civil, nuk ndjek e respekton këto parime e rregulla procedurale, ndërgjyqësia mund të rezultojë e ndërtuar në mënyrë të gabuar, gjendje e cila sipas ligjvënësit vlerësohet si shkelje e rëndë procedurale me pasojë prishjen e vendimeve gjyqësore dhe kthimin e çështjes për rishqyrtim. Këto aspekte janë shumë të rëndësishme për tu mbajtur parasysh edhe nga ndihmësi ligjor në mënyrë që ky i fundit të mund të veprojë me efikasitet që në veprimet paraprake duke evidentuar problematikat përkatëse në relacionin e tij dhe duke i propozuar gjykatës veprimet që mund të ndërmerren. Për këto arsye është e nevojshme të trajtohet se cilët janë kriteret e formimit të drejtë të ndërgjyqësisë, cilat janë kushtet për të qenë palë në procesin gjyqësor, legjitimi procedural, legjitimimi material, si dhe format e ndërhyrjes në një proces gjyqësor të iniciuar nga një palë tjetër. Të gjitha këto çështje do të trajtohen në aspektin praktik në mënyrë që kandidati të fitojë siguri lidhur me ndërtimin e ndërgjyqësisë dhe të mund të propozojë gjykatës në kohën e duhur ndërmarrjen e veprimeve me qëllim rregullimin e aspekteve të ndërgjyqësisë duke ndihmuar në këtë mënyrë edhe në menaxhimin efektiv të çështjes gjyqësore.

Përmbajtja

2.1. Palët në procesin gjyqësor civil (2 orë)

- Legjitimimi procedural, legjitimimi real, personat e tretë

- Bashkëndërgjyqësia

Objektivi mësimor: Kandidati diferencon legjitimitetin procedural dhe real, identifikon në varësi të rrethanave të çështjes palët që duhet të marrin pjesë në gjykim dhe i propozon gjykatës veprimet procedurale që mund të kryhen në drejtim të rregullimit të ndërgjyqësisë.

Pyetjet studimore:

1. Cili është kuptimi i legjitimitetit procedural/zotësisë procedurale?
2. Cili është kuptimi i legjitimitetit real/material?
3. Në cilën fazë të gjykimit mund të vlerësojë gjykata mungesën e legjitimitetit në varësi të faktit nëse është procedural apo material?
4. A mund të përbëjë mosformimi i rregullt i ndërgjyqësisë shkak për mosshqyrtimin në themel të çështjes apo rrëzimin e padisë vetëm për këtë shkak?
5. Cilat janë kriteret e vlerësimit të bashkëndërgjyqësisë?
6. Cilat janë veprimet që duhet të ndërmerren në rastet e bashkëndërgjyqësisë së detyrueshme?

2.2. Ndërhyrjet në procesin gjyqësor (2 orë)

- Ndërhyrja kryesore dhe ndërhyrja dytësore
- Zëvendësimi procedural dhe kalimi procedural

Objektivi mësimor: Kandidati vlerëson saktë llojet e ndërhyrjes në procesin gjyqësor dhe i propozon gjykatës veprimet procedurale që mund të kryhen me qëllim vazhdimësinë e rregullt të procesit.

Pyetje studimore:

1. Çfarë përfaqëson ndërhyrja kryesore në gjykim?
2. Cila është forma procedurale e paraqitjes së ndërhyrjes kryesore?
3. Cilët janë elementët që duhet të verifikojë gjykata përpara vendimmarrjes lidhur me pranimin apo jo të kërkesës për ndërhyrje kryesore?
4. Cili është ndryshimi midis ndërhyrjes kryesore dhe asaj dytësore?
5. Cili është ndryshimi midis daljes jashtë gjykimit dhe zëvendësimit procedural?
6. A jemi përpara të njëjtit institut nëse pala e paditur ka qenë e vdekur para ngritjes së padisë me rastin kur pala vdes gjatë gjykimit?

Axhenda

Koha	Tema/nënçështjet	Metodologjia e përdorur	
------	------------------	-------------------------	--

100 minuta	Palët në procesin gjyqësor civil		
50 minuta	Legjitimimi procedural Legjitimimi real Personat e tretë në gjykim, procedura e thirrjes së tyre	Kandidatëve do tu vihen në dispozicion padi nga dosje të ndryshme gjyqësore: Në padinë e parë do të vlerësohet legjitimiteti real. Në padinë e dytë do të vlerësohet legjitimiteti procedural. Në padinë e tretë do të vlerësohet kërkimi për thirrjen e personit të tretë. Kandidatët do të ndahen në grupe dhe secili grup do të marrë nga një padi ku do të përcaktojnë aspektet lidhur me legjitimitetin dhe veprimet procedurale që do t'i propozonin gjykatës (15 minuta). Në secilin prej rasteve të mësipërme, secili prej kandidatëve do të hartojë projekt-aktin sipas rrethanave të çështjes (25 minuta) Prezantim i akteve dhe diskutim me pedagogun (10 minuta) Projekt-vendimi do të bëhet pjesë e portofolit dhe do të vlerësohet nga pedagogu me qëllim përmirësimin në shkrimin	Bashkëpunimi Drejtimi Fleksibiliteti Hartimi i projekt-akteve Aftësia e të nxënit dhe vetë-reflektimi Aftësia e të nxënit dhe vetë-reflektimi

		e akteve.	
--	--	-----------	--

50 minuta	Bashkëndërgjyqësia	Kandidatëve do tu vihen në dispozicion akte nga një dosje gjyqësore dhe do të vlerësojnë aspektin e bashkëndërgjyqësisë duke hartuar një relacion lidhur me aspektet që duhet të mbajë parasysh gjykata dhe veprimet që mund të ndërmerren për rregullimin e ndërgjyqësisë (25 minuta). Kandidatëve do tu vihet një dispozicion një padi ku janë disa palë të paditura dhe do të vlerësojnë nëse jemi në kushtet e bashkëndërgjyqësisë së detyrueshme dhe cili është elementi që duhet të mbahet parasysh në gjykimet me disa palë (15 minuta) Diskutime/konkluzione (10 minuta) Projekt-vendimi për rregullimin e ndërgjyqësisë	Gjykimi analitik (leximi i fakteve me rëndësi të dosjes gjyqësore) Drejtimi (marrja e masave në kohën e duhur) Hartimi i relacioneve Gjykimi analitik Fleksibiliteti
----------------------	---------------------------	--	---

		së detyrueshme do të bëhet pjesë e portofolit dhe do të vlerësohet nga pedagogu me qëllim përmirësimin në shkrimin e akteve	Aftësia e të nxënit dhe vetë-reflektimi
100 minuta	Ndërhyrjet në procesin gjyqësor		

50 minuta	Ndërhyrja kryesore dhe ndërhyrja dytësore	Kandidatët ndahen në 2 grupe. Njërit grup i jepet padia, deklarata e mbrojtjes si dhe kërkesa për ndërhyrje kryesore, ndërsa grupit tjetër padia, deklarata e mbrojtjes si dhe kërkesa për ndërhyrje dytësore. Secili grup evidenton hapat proceduralë që duhet të ndiqen në rast të paraqitjes së kërkesës për ndërhyrje kryesore ose dytësore (20	Bashkëpunimi Drejtimi Gjykimi analitik
-----------	---	---	---

		minuta) Grupet prezantojnë qëndrimin e tyre dhe japin vlerësimin për qëndrimet respektive (20 minuta); Secili kandidat harton në mënyrë të përmblodhur tiparet kryesore të kërkesave të trajtuara dhe dallimet midis tyre (10 minuta)	Të dëgjuarit Të nxënit dhe vetëreflektimi
50 minuta	Kalimi dhe zëvendësimi procedural	Kandidatëve u vihen në dispozicion kërkesëpadia, si dhe kërkesa e palës paditëse në të cilën referohet se njëra nga palët ka ndërruar jetë. Kandidatët do të hartojnë një relacion në të cilin do të analizojnë se si duhet të veprohet nëse vdes ndonjëra nga palët në gjykim, cilat janë aktet që duhet të kërkojnë, cila është vendimmarrja që propozohet të merret dhe veprimet që duhet të kryhen për ecurinë e çështjes (20 minuta). Pas ushtrimit të mësipërm, vijohet me trajtimin e rasteve praktike ku palët realizojnë kërkesë për kalim të pjesshëm procedural. Kandidati analizon se cilat janë hapat proceduralë që duhet të ndërmarrë, shprehet me vendim lidhur me kërkesën e palës paditëse (10 minuta).	Drejtimi Gjykimi analitik Fleksibiliteti Menaxhimi efektiv i çështjes Hartimi i relacioneve Të nxënit dhe vetëreflektimi Vetëbesimi

		Kandidatët ndahen në dy grupe dhe u jepen këto akte: padia dhe ekstrakti i regjistrisë tregtar të palës së paditur. Kandidatët duhet të analizojnë këto akte në funksion të përcaktimit nëse ka apo jo ndonjë mospërputhje, ku konsistojnë ato, cilat janë aktet që duhet të kërkohen për të qartësuar rrethanat dhe a janë kushtet e zëvendësimit procedural (15 minuta) Konkluzione (5 minuta)	Gjykimi analitik Drejtimi Bashkëpunimi
--	--	--	---

Nëntema 3: Papajtueshmëritë me detyrën e ndihmësit (1orë)

Përshkrimi

Parimi i paanshmërisë është një prej parimeve themelore të garantuar nga neni 42/2 i Kushtetutës. Në kuptim të kësaj dispozite parimi i paanshmërisë ka në vetvete elementin subjektiv, i cili lidhet ngushtë me bindjen e brendshme që krijohet për zgjidhjen e çështjes në gjykim, si dhe elementin objektiv me të cilin kuptohet dhënia e garancive të nevojshme për gjykim të paanshëm nga vetë gjykata, përmes mënjanimit prej saj të çdo dyshimi të përligjur në këtë drejtim. Gjatë ushtrimit të funksionit, ndihmësit janë të detyruar të shmangin çdo konflikt interesi, papajtueshmëri, si edhe të zbatojnë rregullat e etikës dhe të kufizimeve në detyrë ashtu si magjistrati. Në shtet e së drejtës, kjo kërkesë merr rëndësi të veçantë në funksion të besimit në dhënien e drejtësisë që duhet të krijojnë në çdo rast në shoqërinë demokratike jo vetëm palët në gjykim, por çdo qytetar i thjeshtë. Për këtë arsye, është e rëndësishme që të kuptohen drejtë shkaqet e përjashtimit/heqjes dorë dhe se ndihmësi ligjor është gjithashtu i pavarur në ushtrimin e detyrës së tij.

Përmbajtja

3.1. Papajtueshmëritë me detyrën e ndihmësit (1 orë)

- Kuptimi i shkaqeve të përjashtimit/heqjes dorë.

Objektivi mësimor: Kandidati interpreton saktë shkaqet e përjashtimit/heqjes dorë dhe merr vendimet e duhura lidhur me dorëheqjen nga çështja duke mbajtur parasysh ndikimin në menaxhimin e procesit gjyqësor.

Pyetjet studimore:

1. Si klasifikohen shkaqet e përjashtimit, orientuese apo taksative?
2. Cili është raporti midis paanshmërisë dhe gjykatës së caktuar me ligj?
3. Cilat janë parimet kryesore që lidhen me paanshmërinë e gjyqtarit?
4. Cilët janë testet e paanshmërisë sipas Gjykatës Kushtetuese dhe Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut?

Axhenda

Koha	Tema/nënçështjet	Metodologjia e përdorur	Aftësitë/kompetencat
50 minuta	Papajtueshmëritë me detyrën e ndihmësit		

50 minuta	Kuptimi i shkaqeve të përjashtimit/heqjes dorë	Kandidatët ndahen në dy grupe dhe secilit grup i jepet nga një kërkesë për përjashtimin e ndihmës për shkaqe të ndryshme. Secili kandidat brenda grupeve do të identifikojë se cilat janë shkaqet për të cilat kërkohet përjashtimi/heqja dorë dhe nëse kërkesat janë apo jo të bazuara duke renditur argumentet kryesorë me shkrim (15 minuta). Secili grup prezanton argumentet me shkrim (monitor ose flipchart) (20 minuta) Secili grup do të ndërtojë kundër-argumentet për qëndrimin e grupit tjetër (10 minuta) Konkluzione (5 minuta)	Vetëdija për rolin e ndihmës Aftësia e bindjes Të dëgjuarit Vetëreflektimi
-----------	--	--	--

TEMA 2: Juridiksioni dhe kompetenca (2 orë)

Tema e dytë në përbërje të pjesës së parë të gjykimit civil është juridiksioni dhe kompetenca. Kompetenca nuk është gjë tjetër veçse sasia e juridiksionit ose masa e juridiksionit që i është dhënë në ushtrimin e funksioneve të saj çdo gjykate. Kompetenca është një kusht procedural i vlefshmërisë së procesit gjyqësor dhe i akteve të realizuara gjatë tij në kuptimin që “*Një gjykatë jokompetente nuk mund të kryejë asnjë veprimtari procedurale*”. Për këtë arsye shqyrtimi i çështjes se kompetencës përfshihet që në veprimet paraprake të procesit gjyqësor dhe ndikon drejtpërsëdrejti në menaxhimin efektiv të çështjes. Ligjvënësi kur ka rregulluar kompetencën territoriale dhe tokësore të gjykatave për shqyrtimin e mosmarrëveshjeve civile të parashikuar në K. Pr. Civile dhe në ligje të tjera të veçanta, ka patur parasysh midis të tjerave dhe lehtësimin dhe komoditetin që duhet t’u krijohet palëve në

proces. Veç kësaj, për kategori të caktuara mosmarrëveshesh procesi duhet të zhvillohet përpara një gjykate, vendndodhja e se cilës të ndihmojë që procesi të zhvillohet në mënyrë sa më efektive dhe brenda një afati të arsyeshëm në respektim edhe të nenit 6 të KEDNJ, nenit 42 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë dhe nenit 4 të K. Pr. Civile. Në analizë të normave procedurale të cilat flasin për kompetencën tokësore, norma këto të parashikuara shprehimisht në Kreun III, Kompetenca, të K. Pr. Civile, rezulton se ligjvënësi për çdo mosmarrëveshje të mundshme civile, apo mosmarrëveshje të tjera të parashikuara në ligje të veçanta, ka përcaktuar së paku një gjykatë kompetente për gjykimin e tyre. Për këtë arsye, është e rëndësishme që kandidati për ndihmës ligjor të kuptojë saktë kriteret e përcaktimit të kompetencës pasi në këtë mënyrë mund të ndihmojë në mënyrë efektive gjykatën duke evidentuar rastet kur gjykata duhet të analizojë çështjen e kompetencës dhe të propozojnë marrjen e vendimeve të duhura procedurale. Kjo temë do të jetë e ndarë në 2 nëntema kryesore:

Përmbajtja:

2.1. Procedura e konstatimit të moskompetencës (1 orë)

2.2. Detyrimet e gjykatës në rast të pretendimeve lidhur me kompetencën (1 orë)

Objektivi mësimor: Kandidati diferencon saktë kriteret e përcaktimit të kompetencës dhe i propozon gjykatës veprimet procedurale që mund të kryhen lidhur me juridiksionin dhe kompetencën duke hartuar edhe projekt-aktet përkatëse.

Pyetjet studimore:

1. Cili është kuptimi dhe përmbajtja e kompetencës?
2. Cilat janë dallimet dhe të përbashkëtat midis kompetencës dhe juridiksionit?
3. Cilët janë kriteret e ndarjes së kompetencës midis gjykatave?
4. Si realizohet kundërshtimi i kompetencës?
5. Cili është kuptimi dhe zbatimit i parimit “*Perpetuatio jurisdiction*”, parashikuar në Kodin e Procedurës Civile me ligjin Nr. 38/2017?

Axhenda

Koha	Tema/nënçështjet	Metodologjia e përdorur	Aftësitë/kompetencat
100 minuta	Juridiksioni gjyqësor civil dhe kompetencat		

50 minuta	Procedura e konstatimit të moskompetencës	Kandidatët ndahen në dy grupe dhe secilit grup i jepet një kërkesëpadi. Secili grup do të identifikojë faktet/rrethanat në bazë të të cilave do të vihet në diskutim çështja e kompetencës duke i listuar ato me shkrim (10 minuta). Secili grup prezanton argumentet me shkrim (monitor ose flipchart) (10 minuta) Kandidatët vijojnë ushtrimin duke përcaktuar veprimet procedurale që duhet të kryhen për konstatimin e moskompetencës dhe hartojnë projekt-vendimin përkatës të shpalljes së moskompetencës (20 minuta). Prezantohen qëndrimet lidhur me veprimet procedurale që duhet të kryhen dhe projekt-aktin duke marrë qëndrimin e pedagogut lidhur me rrugën e duhur procedurale (10 minuta) Projekt-vendimi për shpalljen e moskompetencës do të bëhet pjesë e portofolit dhe do të vlerësohet nga pedagogu me qëllim përmirësimin në shkrimin e akteve.	Gjykimi analitik Drejtimi dhe fleksibiliteti Aftësia e bindjes Drejtimi Hartimi i projekt-akteve Aftësia e të dëgjuarit Të nxënit dhe vetëreflektimi
-------------------------	---	---	---

50 minuta	Detyrimet e gjykatës në rast të pretendimeve lidhur me kompetencën	Kandidatëve u jepet një kërkesëpadi e cila në objektin e saj përmban edhe kërkimin për sigurimin e padisë. Nga leximi i kërkesëpadiës shtrihet çështja e kompetencës lëndore dhe çështja nëse gjykata duhet të shprehet për sigurimin e padisë. Kandidatët duhet të përcaktojnë se çfarë do t'i propozonin gjykatës në këtë rast dhe do të parashtrojnë në mënyrë të sintetizuar argumentet që do të përmbante relacioni drejtuar gjykatës (25 minuta) Kandidatët vihen në rolin e ndihmësit të gjyqtarit që i ka ardhur një çështje në bazë të vendimit të moskompetencës të një gjyqtari tjetër dhe analizojnë se si veprohet nëse vlerësohet se gjykata nuk është kompetente (15 minuta) Diskutime me pedagogun/konkluzione (10 minuta)	Drejtimi Fleksibiliteti Ndërgjegjësimi për pasojat e vendimmarrjeve Drejtimi Menaxhimi efektiv

TEMA 3: Padia, veprimet paraprake/përgatitore dhe planifikimi procedural

Tema e tretë në përbërje të pjesës së parë të gjykimit civil është padia, veprimet paraprake/përgatitore dhe planifikimi procedural, e cila do të jetë e ndarë në 3 nëntema kryesore:

- 1) Padia, kuptimi i së drejtës së padisë, kërkesëpadia, deklarata e mbrojtjes, prapësimi dhe kundërpadia (5 orë)
- 2) Parashkrimi shues (3 orë)
- 3) Veprimet paraprake/përgatitore (4 orë)

Nëntema 1: Padia, kuptimi i së drejtës së padisë, kërkesëpadia, deklarata e mbrojtjes, prapësimi dhe kundërpadia (5 orë)

Përshkrimi

Padia/kërkesa përbën aktin që vë në lëvizje gjykatën, ndaj dhe është e rëndësishme që në kuadër të funksionit të tij kandidati për ndihmës ligjor të kuptojë dhe zbatojë drejt kriteret materiale dhe procedurale të paraqitjes së padive/kërkesave. Në këtë mënyrë kandidati për ndihmës ligjor mund të bëjë një vlerësim të bazuar lidhur me pranueshmërinë për gjykim dhe masat që mund të merren me qëllim vijimin e rregullt të procesit nga ana e gjykatës. Për këtë arsye në këtë pjesë do të trajtohen temat që kanë lidhje me veprimet e para procedurale pas paraqitjes së padisë dhe konkretisht detyrimi për të verifikuar nëse padia përmban të gjithë elementët e kërkuar nga ligji procedural dhe ai material, veprimet për njoftimin e kërkesëpadisë për efekt të paraqitjes së deklaratës së mbrojtjes, prapësimet, deklarata e mbrojtjes, kundërpadia.

1.1. Padia, kuptimi i së drejtës së padisë, kërkesëpadia (3 orë)

- Lidhja midis padisë në kuptimin material dhe padisë në kuptimin procedural (1 orë)
- Qartësia e kërkesë-padisë dhe plotësimi i elementëve formalë si kusht për ndërmarrjen e veprimeve të tjera procedurale (1 orë)
- Dallimi midis shkakut të padisë dhe bazës juridike (1 orë)

Objektivi mësimor: Kandidati identifikon problematikat që mund të paraqesë padia, integron aspektet materiale me ato procedurale dhe i propozon gjykatës marrjen e masave me qëllim vijimin e rregullt të procesit.

Pyetjet studimore:

1. Cili është dallimi midis padisë në kuptimin material dhe asaj në kuptimin procedural?
2. Cili është dallimi midis shkakut të padisë dhe bazës juridike të saj?
3. A është i zbatueshëm parimi iura curia novit në sistemin ligjor shqiptar?

4. Cilat janë risitë që solli ligji Nr.37/2018 në lidhje me padinë?
5. Cilët janë elementët që duhet të verifikohen me paraqitjen e një padie?
6. Si ndikon vendimmarrja e gjyqtarit në këtë fazë për vazhdimësinë e rregullt të fazave të tjera?
7. Cilët janë veprimet që duhet të kryhen në rast se konstatohet se padia nuk i plotëson të gjithë elementët?
8. Si do të procedohet në rastet kur nuk janë plotësuar të gjitha të metat e konstatuara?
9. Si ndikon vendimmarrja në raport me të drejtën e aksesit në gjykatë?

1.2. Deklarata e mbrojtjes, prapësimi dhe kundërpadia (2 orë)

- Kuptimi i veprimeve procedurale që duhet të kryhen pas paraqitjes së padisë, apo plotësimit të metave të saj (1 orë)
- Zbatimi i të njëjtave kritere në rastin e paraqitjes së kundërpadisë sikurse në rastin e paraqitjes së padisë (1 orë)

Objektivi mësimor: Kandidati përcakton veprimet procedurale duke pasur parasysh efektivitetin dhe garantimin e të drejtave të palëve sipas fazave procedurale.

Pyetjet studimore:

1. Cilat janë veprimet që duhet të kryhen pas paraqitjes së padisë e cila vlerësohet pa të meta, apo të metat e të cilës janë plotësuar?
2. Si do të veprohet në rastet kur pala i drejtohet gjykatës me padi, por mjeti procedural që parashikon ligji është ankimi? A duhet të procedohet me njoftimin e kërkesëpadisë dhe dhënien e të drejtës për paraqitjen e deklaratës së mbrojtjes?
3. Si duhet të kuptohet përcaktimi “*jo më vonë se 30 ditë nga njoftimi i kërkesëpadisë*”? A mund të caktojë gjykata një afat më të shkurtër se 30 ditë, nëse po mbi cilat kritere? Çfarë ndodh nëse i padituri e prapëson afatin e caktuar si afat të papërshtatshëm?
4. Si do të veprohet në rastet kur nuk realizohet njoftimi i akteve për efekt të paraqitjes së deklaratës së mbrojtjes?
5. Si do të mbrohet në procesin civil i padituri që nuk ka paraqitur deklaratë mbrojtje?
6. Si do të veprohet në rastet e paraqitjes së kundërpadisë?
7. Cilat janë veprimet që duhet të kryhen në rast se kundërpadia nuk plotëson elementët formalë?
8. Si do të veprohet në rastet kur vlerësohet se pretendimet në përmbajtje të kundërpadisë mund të realizohen me anë të prapësimeve?

Axhenda

Koha	Tema/nënçështjet	Metodologjia e përdorur	Aftësitë/kompetencat
100 minuta	Padia, kuptimi i së drejtës së padisë, kërkesëpadia		

50 minuta	Lidhja midis padisë në kuptimin material dhe padisë në kuptimin procedural	Kandidatët do të ndahen në 2 grupe dhe secilit grup do t'i vihet në dispozicion një padi, një prej të cilave së bashku me aktet provuese, dhe secili grup duhet të evidentojë nëse padia përmbush kërkesat ligjore dhe nëse jo përcakton se cilat janë të metat duke i shënuar në sticky notes (15 minuta). Grupet do të shkëmbejnë paditë midis tyre dhe do të realizojnë të njëjtin ushtrim si më sipër me padinë e dytë (15 minuta) Secili grup do të vendosë sticky notes në flipcharter sipas kolonave: padia 1, padia 2 dhe do të evidentohen të përbashkëtat dhe ndryshimet. Secili prej grupeve do të shpjegojë qëndrimin e tij (p.sh. nëse një grup ka konstatuar një të metë që grupi tjetër nuk e ka konstatuar, ky i fundit do të shpjegojë nëse nuk e ka vlerësuar si të metë, apo nuk e ka konstatuar) 20 minuta.	Bashkëpunimi në grup Analiza e fakteve Fleksibiliteti (kalon nga leximi i një padie në një tjetër brenda një periudhe të shkurtër, pa humbur përqendrimin) Aftësia e të nxënit dhe vetë-reflektimi Të dëgjuarit Aftësia e bindjes (argumentimi i qëndrimit)
-------------------------	--	---	---

50 minuta	Qartësia e kërkesë-padisë dhe plotësimi i elementëve formalë si kusht për ndërmarrjen e veprimeve të tjera procedurale	Kandidatëve u jepen aktet e një dosje gjyqësore dhe duhet të evidentojnë me shkrim nëse ka të meta dhe ku konsistojnë ato (15 minuta) Pas ushtrimit të mësipërm, pedagogu do të përzgjedhë nga një kandidat për të prezantuar gjetjet e tij dhe pjesa tjetër e kandidatëve do të referojnë nëse e kanë konstatuar apo jo si të metë. Kandidati mund të drejtojë pyetje kandidatëve të tjerë dhe anasjelltas (10 minuta). Kandidatet ndahen në 2 grupe dhe në lidhje me një nga padinë e mësipërme secili grup do të përshkruajë situatat procedurale të mundshme që vijnë si pasojë e ekzistencës së të metave dhe mos konstatimit të tyre që në momentin e paraqitjes (15 minuta). Diskutim i përbashkët mbi praktikën më të mirë dhe arsyet (10 minuta) Projekt-vendimi për konstatimin e të metave do të bëhet pjesë e portofolit dhe do të vlerësohet nga pedagogu me qëllim përmirësimin në shkrimin e akteve.	Aftësia dhe gjykimi analitik (dallon kontradiktat dhe mangësitë në parashtrimin e palëve) Aftësia e të nxënit dhe vetë-reflektimi (dëshiron të mësojë nga të tjerët) Të dëgjuarit (tregon kuptueshmërinë e sjelljes dhe reagimeve të të tjerëve) Drejtimi (parashikueshmëria e pasojave) Ndërgjegjësimi për detyrën Të nxënit dhe vetëreflektimi
-------------------------	--	---	--

50 minuta	Dallimi midis shkakut të padisë dhe bazës juridike	Kandidatëve u jepet padi në përmbajtjen e të cilës ka paqartësi/mospërputhje midis shkakut të padisë dhe bazës juridike. Secili prej kandidatëve harton një relacion në të cilin duhet të identifikojë se ku qëndron mospërputhja dhe cilat janë masat që propozohen të merren nga gjykata (35 minuta) Nga pedagogu do të zgjidhen 2 kandidatë për prezantimin e qëndrimit të tyre (15 minuta) Relacionet me shkrim të secilit kandidat do të bëhen pjesë e portofolit dhe do të vlerësohen nga pedagogu me qëllim përmirësimin në shkrimin e akteve.	Gjykimi analitik Evidentimi i fakteve të rëndësishme të çështjes Aftësia e bindje Hartimi i relacioneve Aftësia e të nxënës dhe vetëreflektimi
-----------	--	--	---

100 minuta	Deklarata e mbrojtjes, prapësimi dhe kundërpadia		
-------------------	---	--	--

50 minuta	Kuptimi i veprimeve procedurale që duhet të kryhen pas paraqitjes së padisë, apo plotësimit të metave të saj	Kandidatëve u jepen disa akte nga dosje gjyqësore: padia, konstatimi i të metave dhe kërkesa për plotësimin e të metave si dhe një padi pa të meta. Kandidatët do të ndahen në dy grupe dhe secili grup në flipchart do të përcaktojë në secilin prej rasteve se cilët janë aspektet që duhet të analizohen dhe që do të jenë pjesë e relacionit si dhe veprimet procedurale që i propozohen gjykatës (15 minuta). Secili grup shpjegon qëndrimin e tij për secilën prej padive (10 minuta) Secili prej kandidatëve harton një projekt-vendim për njoftimin e akteve për efekt të lëshimit të deklaratës së mbrojtjes (25 minuta) Projekt-vendimi do të jetë pjesë e portofolit të akteve të çdo kandidati dhe do të vlerësohen nga pedagogu me qëllim përmirësimin në shkrimin e akteve.	Bashkëpunimi në grup Aftësia dhe gjykimi analitik Drejtimi dhe fleksibiliteti Aftësia e bindjes Hartimi i akteve Aftësia e të nxënit dhe vetë-reflektimi
------------------	---	--	--

50 minuta	Zbatimi i të njëjtave kriteresh në rastin e paraqitjes së kundërpadisë sikurse në rastin e paraqitjes së padisë	Kandidatëve do tu vihen në dispozicion këto akte: kërkesëpadia, vendimi i gjykatës për njoftimin e akteve si dhe kundërpadia. Secili kandidat do të përcaktojë se cilat janë aspektet që do të analizojë në kuadër të kundërpadisë dhe veprimet që do t'i propozojë gjykatës me qëllim shqyrtimin e kërkesës për paraqitjen e kundërpadisë (25 minuta) Pedagogu do të kërkojë që në mënyrë vullnetare njëri nga kandidatët të prezantojë qëndrimin e tij, por së bashku me këtë kandidat do të përzgjidhet edhe një kandidat i cili nuk shfaq vullnetin për të prezantuar qëndrimin e tij (15 minuta) Konkluzione (10 minuta)	Aftësia dhe gjykimi analitik Vetëdija (kandidati reflekton mbi funksionimin dhe veprimet e tij) Fleksibiliteti Të dëgjuarit Vetëbesimi Kompetenca e të nxënit (integron informacionin e marrë dhe mëson shpejt)
-----------	--	--	---

Nëntema 2: Parashkrimi shues (3 orë)

Përshkrimi:

Parashkrimi shues, pavarësisht faktit se është një institut i të drejtës materiale, efektet e tij të drejtpërdrejta i ka në vazhdimësinë e procesit gjyqësor. Për këtë arsye, tema lidhur me parashkrimin shues është vlerësuar të jetë pjesë përbërëse e pjesës së parë të gjykimit civil, pasi në momentin që pala e paditur ngre pretendimin lidhur me parashkrimin e padisë, ndihmësit ligjorë dhe gjykata duhet

të jenë të kujdesshëm për të evidentuar elementët që i mundësojnë të realizojë debatin gjyqësor lidhur me parashkrimin dhe efektet e tij.

Përmbajtja:

- 2.1. Kufijtë e zbatimit të parashkrimit dhe paditë që nuk i nënshtrohen parashkrimit (1 orë)
- 2.2. Pezullimi dhe ndërprerja e parashkrimit (1 orë)
- 2.3. Parashkrimi shues dhe prekluziviteti (1 orë)

Objektivi mësimor: Kandidati diferencon saktë parashkrimin shues dhe prekluzivitetin dhe i propozon gjykatës marrjen e vendimeve të duhura procedurale në rast të konstatimit të parashkrimit të padisë.

Pyetjet studimore:

1. Çfarë do të kuptojmë me shuarje të të drejtës së padisë sipas nenit 112 të Kodit Civil? Shuhet e drejta e padisë në kuptimin procedural, e drejta e padisë në kuptimin material apo shuhet vetë e drejta subjektive civile?
2. Cilat janë kushtet ose elementët thelbësorë që duhet të ekzistojnë për të vepruar instituti i parashkrimi shues të padisë ose instituti i dekadencës së të drejtave?
3. Si mund të dallojmë praktikisht nëse një afat është afat parashkrimi shues apo afat prekluziv?
4. A është e vlefshme marrëveshja e palëve për të hequr dorë nga parashkrimi shues ose për të shkurtuar ose zgjatur afatet e parashkrimit?
5. Cilat janë llojet kryesore të padive që nuk parashkruhen sipas praktikës gjyqësore?
6. A vepron parashkrimi shues edhe në rastet e kërkesave për ekzekutimin e detyrueshëm të vendimeve?
7. A i nënshtrohet parashkrimit shues padia për pavlefshmërinë absolute të një veprimi juridik dhe a është kjo padi një nga llojet e padisë së njohjes?
8. A i nënshtrohet parashkrimit prapësimi dhe kundërpadia?
9. A janë të zbatueshme për parashkrimin dispozitat ligjore të Kodit të Procedurës Civile sipas të cilave palët mund të kërkojnë rivendosjen në afat për paraqitjen e padisë?
10. Cilët janë shkaqet e pezullimit të afatit të parashkrimit?
11. Cilët janë shkaqet e ndërprerjes së afatit të parashkrimit?

Axhenda

Ora	Tema/nënçështjet	Metodologjia e përdorur	
150 minuta	Parashkrimi shues		
50 minuta	Kufijtë e zbatimit të parashkrimit dhe paditë që nuk i nënshtrohen parashkrimit	Kandidatëve u vihen në dispozicion kërkesëpadia, aktet bashkëlidhur saj si dhe pretendimet e palës së paditur. Kandidatët ndahen në dy grupe dhe secili grup përcakton se cilët janë kriteret për të vlerësuar nëse është parashkruar apo jo padia dhe në cilin moment do të konstatohet parashkrimi i padisë (25 minuta). Secili grup prezanton argumentet me shkrim (monitor ose flipchart) (20 minuta) Konkluzione (5 minuta)	Bashkëpunimi Gjykimi analitik Drejtimi Aftësia e bindjes Të dëgjuarit

50 minuta	Pezullimi dhe ndërprerja e parashkrimit	Kandidatëve u vihen në dispozicion kërkesëpadia, aktet bashkëlidhur saj si dhe pretendimet e palës së paditur. Kandidatët ndahen në dy grupe dhe secili grup përcakton se cilët janë kriteret për të vlerësuar nëse është parashkruar apo jo padia dhe nëse gjen zbatim instituti i pezullimit/ndërprerjes së afatit të parashkrimit (25 minuta). Secili grup prezanton argumentet me shkrim (monitor ose flipchart) (20 minuta) Konkluzione (5 minuta)	Bashkëpunimi Gjykimi analitik Drejtimi Aftësia e bindjes Të dëgjuarit
-----------	--	--	--

50 minuta	Parashkrimi shues dhe prekluziviteti	Kandidatëve u vihen në dispozicion kërkesëpadia, aktet bashkëlidhur saj si dhe pretendimet e palës së paditur. Kandidatët ndahen në dy grupe dhe secili grup përcakton se cilët janë kriteret për të vlerësuar nëse është parashkruar apo jo padia dhe	Bashkëpunimi Gjykimi analitik Drejtimi
-----------	---	--	---

		nëse gjen zbatim neni 130 i K. Civil (25 minuta).	
		Secili grup prezanton argumentet me shkrim (monitor ose flipchart) (20 minuta)	Aftësia e bindjes Të dëgjuarit
		Konkluzione (5 minuta)	

Nëntema 3: Veprimet paraprake/përgatitore (4 orë)

Përshkrimi

Një nga risitë e ligjit Nr.38/2017 lidhur me ndryshimet e Kodit të Procedurës Civile janë kompetencat e gjyqtarit gjatë veprimeve paraprake, veprime këto të cilat kanë si qëllim menaxhimin sa më të mirë të kohës gjyqësore dhe përgatitjen për gjykimin në seancë gjyqësore. Për këtë arsye është e rëndësishme që edhe kandidati për ndihmës ligjor të njohë parashikimet ligjore dhe të propozojë kryerjen e veprimeve paraprake në mënyrën më të mirë të mundshme në funksion të menaxhimit të procesit dhe kohës gjyqësore. Në këtë pjesë të modulit do të trajtohen bashkërisht veprimet paraprake dhe ato përgatitore në mënyrë që kandidati jo vetëm të përvetësojë kuptimin e tyre, por të bëjë edhe dallimin midis tyre.

3.1. Veprimet paraprake (2 orë)

- Veprimet paraprake dhe rëndësia e tyre në menaxhimin e kohës gjyqësore (1 orë)
- Sigurimi i padisë (1 orë)

Objektivi mësimor: Kandidati propozon në kohë kryerjen e veprimeve të duhura paraprake me qëllim menaxhimin efektiv të procesit gjyqësor dhe përgatit relacionet lidhur me kërkesat për sigurimin e padisë duke respektuar procedurën dhe kriteret ligjore.

Pyetjet studimore:

1. Cilët janë vendimet që mund të merren gjatë veprimeve paraprake?
2. Cili është dallimi midis veprimeve paraprake dhe veprimeve përgatitore?
3. A duhet të bëjë gjykata njoftimin e palëve për vendimmarrjet e saj gjatë veprimeve paraprake?

4. A mund të merren vendimet e veprimeve paraprake para komunikimit të padisë për palën e paditur?
5. Nëse gjykata vendos të shqyrtojë kërkesën për sigurimin e padisë në dhomë këshillimi, a duhet të njoftojë paraprakisht palët për datën dhe orën e shqyrtimit, apo mjafton njoftimi i vendimit që do të marrë gjykata?
6. Cilat janë kriteret për vendosjen e masës së sigurimit?
7. Cilat janë llojet kryesore të masave të sigurimit të padisë?
8. A parashikon Kodi ankim ndaj vendimit të rrëzimit të kërkesës për caktimin e masës së sigurimit?
9. Nëse gjykata rrëzon kërkesën për sigurimin e padisë, a duhet të arsyetojë me vendim të posaçëm këtë vendimmarrje?
10. A ka përjashtim nga rregulli se masa e sigurimit të padisë nuk mund të jetë e njëjtë me kërkimin në padi? Nëse po, cilat janë rastet sipas praktikës gjyqësore?
11. Nëse kërkesa për masë paraqitet para ngritjes së padisë, a duhen treguar në kërkesë edhe elementet e padisë që kërkohet të sigurohet? Cilat janë elementet që duhet të bëhen prezent me pasojë mospranimin e kërkesës?
12. Si qëndron vendimmarrja për pranimin/rrëzimin e kërkesës për sigurimin e padisë në raport me respektimin e parimit të paanshmërisë?

3.2. Veprimet përgatitore (2 orë)

- Kriteret e caktimit të seancës përgatitore (1 orë)
- Urdhri për kalimin e çështjes në seancë gjyqësore (1 orë)

Objektivi mësimor: Kandidati harton një relacion të argumentuar lidhur me ecurinë procedurale, propozon veprimet e duhura procedurale me qëllim garantimin e të drejtave të palëve dhe harton projekt-vendimet përkatëse.

Pyetjet studimore:

1. Si ndikon organizimi efektiv i seancës përgatitore në efencën e kohës gjyqësore?
2. Cilat janë veprimet procedurale që mund të kryhen deri në momentin e lëshimit të urdhrit për caktimin e seancës gjyqësore dhe ato që, si rregull, nuk mund të kryhen pas këtij momenti, një listë e shkurtuar e rasteve përjashtimore?
3. Nëse i padituri provon se nuk ka pasur dijeni për procesin dhe për këtë arsye nuk ka paraqitur edhe deklaratën e mbrojtjes, a mund të kërkojë “rivendosjen në afat” të deklaratës së mbrojtjes dhe të provave që ka bashkëlidhur saj?
4. Nëse do të pranohet rivendosja në afat e të paditurit, kjo vendimmarrje e kthen procesin në veprimet përgatitore, revokon urdhrin, apo plotësohen mundësitë procedurale të munguara të të paditurit? A do të ketë edhe një afat të ri edhe për paditësin për provat kundërshtuese të deklaratës?
5. Nëse i padituri ka kërkuar thirrjen e një personi të tretë që të bashkohet me të (p.sh. i padituri për pronësinë e një sendi kërkon shitësin e tij për t’u mbrojtur më pas nëse humb pronësinë e

sendit në këtë proces) dhe kundër vendimit të gjykatës për rrëzimin e kërkesës është ushtruar ankim, si do të veprohet në rast se Gjykata e Apelit ndryshon vendimin e ndërmjetëm, por ndërkohë gjykata e shkallës së parë ka proceduar me nxjerrjen e urdhrit për kalimin e çështjes në seancë gjyqësore?

6. A duhet të parashtrojë gjykata arsyet e caktimit të seancës përgatitore në rastet kur caktimi nuk është i detyrueshëm?
7. Cili është detyrimi i gjykatës në njoftimin e urdhrit për caktimin e seancës gjyqësore?
8. Si do të veprohet lidhur me njoftimin e urdhrit në rast se pala e paditur është në mungesë dhe njoftimi i mëparshëm është realizuar me shpallje publike?

Axhenda

Koha	Tema/nënçështjet	Metodologjia e përdorur	Aftësitë/kompetencat
200 minuta	Veprimet paraprake/përgatitore		
50 minuta	Veprimet paraprake dhe rëndësia e tyre në menaxhimin e kohës gjyqësore	Kandidatëve u vihen në dispozicion aktet nga një dosje gjyqësore: kërkesëpadia, vendimi i konstatimit të të metave si dhe kërkesa për plotësimin e të metave. Kandidatët do të hartojnë një relacion lidhur me veprimet paraprake që do të propozonin për tu kryer në rastin konkret, arsyet përse dhe cilat do të ishin pasojat procedurale dhe si do të vijonte procesi nëse nuk do të kryenin ndonjë prej veprimeve paraprake (30 minuta) Kandidatët prezantojnë qëndrimin e tyre (20 minuta)	Fleksibiliteti, menaxhimi i kohës gjyqësore Ndërgjegjësimi për pasojat që vijnë nga moskryerja e veprimeve në kohën e duhur Aftësia e bindjes

		Projekt-vendimi për kryerjen e veprimit paraprak do të jetë pjesë e portofolit të akteve dhe do të vlerësohen nga pedagogu me qëllim përmirësimin në shkrimin e akteve.	Të nxënit dhe vetëreflektimi
--	--	---	-------------------------------------

50 minuta	Sigurimi i padisë	Kandidatëve u vihen në dispozicion paditë/kërkesat për sigurimin e padive në dosje të ndryshme gjyqësore Kandidati në çdo rast përcakton në mënyrë të përmblodhur propozimet e tij lidhur mënyrën e shqyrtimit (në seancë/dhomë këshillimi) dhe zgjidhjen ligjore duke hartuar dispozitivin e projekt-vendimit (30 minuta) Kandidatët prezantojnë qëndrimin e tyre (15 minuta) Konkluzione (5 minuta)	Fleksibiliteti (kandidati kalon nga leximi i një padie në një tjetër brenda një periudhe të shkurtër, pa humbur përqendrimin) Gjykimi analitik Ndërgjegjësimi për pasojat e propozimit dhe rolin e tij si ndihmës ligjor Aftësia e bindjes Vetëreflektimi
-------------------------	---------------------------------	--	--

50 minuta	Kriteret e caktimit të seancës përgatitore	Kandidatëve iu vihen në dispozicion akte nga dosje të ndryshme gjyqësore. Në secilin prej rasteve, kandidatët duhet të përcaktojnë se cila do të ishte ecuria procedurale që do t'i propozonin gjykatës duke parashtruar edhe arsyet përkatëse (15 minuta) Secili kandidat duhet të hartojë dy modele projekt-vendimi për caktimin e seancës përgatitore: një model për caktimin e seancës që është e detyrueshme dhe një model për caktimin e seancës që vlerësohet e nevojshme, por nuk është e detyrueshme (15 minuta) Pedagogu do të kërkojë që në mënyrë vullnetare njëri nga kandidatët të prezantojë qëndrimin e tij, por së bashku me këtë kandidat do të përzgjidhet edhe një kandidat i cili nuk shfaq vullnetin për të prezantuar qëndrimin e tij (15 minuta) Konkluzione nga pedagogu (5 minuta) Projekt-vendimet për caktimin e seancës do të jenë pjesë e portofolit të akteve të çdo kandidati dhe	Drejtimi Menaxhimi efektiv Vetëdija (kandidati reflekton mbi funksionimin dhe veprimet e tij) Aftësia e bindjes Të dëgjuarit Vetëreflektimi Aftësia e të nxënës dhe vetëreflektimi
-----------	---	--	---

		do të vlerësohen nga pedagogu me qëllim përmirësimin në shkrimin e akteve.	
--	--	--	--

50 minuta	Urdhri për kalimin e çështjes në seancë gjyqësore	Kandidatëve u jepen disa akte nga një dosje gjyqësore (kërkesëpadi së bashku me aktet për kryerjen e veprimeve paraprake) Në secilin prej rasteve kandidatët duhet të analizojnë nëse është apo jo e nevojshme kryerja e veprimeve përgatitore dhe hartojnë projekt-urdrin për kalimin e çështjes në seancë gjyqësore (35 minuta) Evidentimi i qëndrimeve dhe prezantimi i projekt-akteve (15 minuta) Projekt-urdhri për kalimin e çështjes në seancë gjyqësore do të jetë pjesë e portofolit të akteve të çdo kandidati dhe do të vlerësohet nga pedagogu me qëllim përmirësimin në shkrimin e akteve.	Menaxhimi i kohës gjyqësore Hartimi i projekt-akteve Aftësia e bindjes Aftësia e të nxëniet dhe vetëreflektimi
------------------	--	--	--

PJESA II

PLANIFIKIMI PROCEDURAL, VEÇORITË E TIJ PËR PADI DHE GJYKIME TË POSAÇME

Pas trajtimit të instituteve dhe temave lidhur me pranueshmërinë e çështjes për gjykim dhe veprimet procedurale për menaxhimin e saj, kandidati fiton aftësitë për të kryer një planifikim procedural i cili është një parashikim më gjithëpërfshirës se sa thjesht kryerja e veprimeve të caktuara procedurale. Po kështu, në këtë fazë kandidati për ndihmës ligjor do të fitojë aftësinë që planifikimin procedural ta përshtatë edhe në varësi të llojeve të posaçme të gjykimeve dhe padive që, referuar edhe praktikës së Gjykatës së Lartë, kërkojnë një investim më të madh në fazën fillestare të gjykimit për të shmangur mangësitë në hetim dhe procesin e parregullt, sikurse janë paditë që lidhen me pronësinë dhe trashëgiminë.

Aftësitë/kompetencat dhe objektivat

Në vijim do të parashtrihen aftësitë/kompetencat si dhe objektivat respektive të lidhura me ato që synohen të arrihen në përfundimin të pjesës së dytë të gjykimit civil nga trajtimi i temave përkatëse në përmbajtje të saj.

1. Drejtimi

Objektivat:

- 1.1. Kandidati parashikon në një plan më të përgjithshëm elementët e mundshëm proceduralë/faktik dhe ligjor të çështjes.**
- 1.2. Kandidati kupton qartë hapat proceduralë që duhet të kryhen, kohën kur duhet të kryhen ato, të dhënat që përfitohen nga kryerja e veprimeve duke lehtësuar në këtë mënyrë menaxhimin e procesit nga gjyqtari.**
- 1.3. Kandidati ndihmon gjyqtarin të kontrollojë volumin e punës, të përqendrohet tek gjykimi i çështjes dhe të respektojë afatet e gjykimeve.**

Planifikimi që kryhet momentin që paraqitet padia për gjykim, apo pas plotësimit të të metave të saj, dikton ecurinë e mëpasshme të procesit dhe menaxhimin efektiv të kohës gjyqësore, ndaj edhe kontributi i ndihmësit në këtë fazë vlerësohet shumë i rëndësishëm. Qëllimi në këtë fazë është që gjykata të ketë një panoramë të qartë lidhur me natyrën e mosmarrëveshjes në gjykim, elementët e mundshëm proceduralë/faktik dhe ligjor të çështjes të cilët kanë nevojë për analizë më të hollësishme, të realizohet një menaxhim efektiv i kohës gjyqësore duke shmangur zvarritjet e gjykimeve (zvarritje të cilat vijnë kryesisht nga mosplanifikimi i duhur në fazën fillestare dhe kërkimi për marrjen e akteve, domosdoshmëria e të cilëve mund të ishte parashikuar që në fillim) dhe gjykata të përqendrohet në

realizimin e gjykimit (gjykimi i çështjes në seancë gjyqësore) në kushtet e një kuadri të plotë provues dhe një procedure të rregullt paraprahe.

2. Gjykimi analitik

Objektivat:

2.1. Kandidati harton një relacion të plotë dhe të argumentuar duke evidentuar faktet thelbësore dhe çështjet ligjore, duke bërë dallimin midis çështjeve kryesore dhe çështjeve dytësore, duke u përqendruar në çështjet kryesore dhe duke identifikuar ligjin e zbatueshëm.

2.2. Kandidati kupton marrëdhëniet shkak-pasojë në kontekstin ligjor.

Gjykimi civil në thelb konsiston në procesin e të provuarit dhe për këtë arsye është e rëndësishme të kuptohet se si realizohet ky proces, cilët janë kriteret mbi pranueshmërinë e provave, kategorizimi i fakteve që mund të përbëjnë objekt prove dhe që janë të rëndësishëm për zgjidhjen e çështjes. Në këtë pjesë integrohen në mënyrë më të mirë aspekti procedural dhe ai material pasi faktet juridike përcaktohen nga ligji material dhe kandidati për padi specifike aftësohet të identifikojë faktet thelbësore.

2.3. Kandidati harton relacione dhe projekt-akte ligjorisht të bazuara, të arsyetuara, duke reflektuar edhe praktikën gjyqësore.

2.4. Kandidati bën një dallim të qartë midis pretendimeve, vlerësimeve dhe gjykimeve.

I gjithë procesi gjyqësor nuk do të kishte asnjë vlerë nëse të dhënat e përfutuara prej tij nuk përdoren në mënyrën dhe qëllimin e duhur. Sipas praktikës së GJEDNJ-së arsyetimi është filtri në bazë të të cilit mund të vlerësohet mënyra e ushtrimit të pushtetit.

3. Vetëbesimi dhe autenticiteti

Objektivat:

3.1. Kandidati është në gjendje të parashikojë situata të ndryshme procedurale, është i qartë për procedurën që duhet të ndiqet dhe për aspektet e rëndësishme të çështjes që mund të ndikojnë më pas në vendimin për zgjidhjen e saj.

Aftësitë e fituara nga kandidati nga lënda e gjykimit civil rrisin vetëbesimin dhe autenticitetin e ndihmësit ligjor pasi e ndihmon atë që të ushtrojë në mënyrë të pavarur detyrën dhe të argumentojë qëndrimet dhe propozimet e tij drejtuar gjykatës.

Temat dhe nëntemat në përmbajtje të pjesës së dytë do të jenë si më poshtë:

1) Planifikimi procedural (1 orë)

2) Faktet dhe provat (3 orë)

- Faktet juridike objekt prove, dallimi i fakteve materiale dhe procedurale (2 orë)
- Pranueshmëria e provave (1 orë)

3) Gjykimet e posaçme (6 orë)

- Pjesëtimi i pasurisë (2 orë)
- Vërtetimi i fakteve juridike (1 orë)
- Heqja e zotësisë për të vepruar (1 orë)
- Gjykimet e shkurtuara (1 orë)
- Konstatimi i shkeljes së afatit të arsyeshëm (1 orë)

4) Paditë e fitimit të pronësisë, kërkit të sendit dhe trashëgimisë (17 orë)

- Fitimi i pronësisë (6 orë)
- Padia e kërkit të sendit (4 orë)
- Paditë trashëgimore (7 orë)

TEMA 1: Planifikimi procedural (1 orë)

Përshkrimi:

Të gjitha veprimet e fazës fillestare të gjykimit (nga momenti i caktimit të çështjes me short dhe deri në realizimin e seancës gjyqësore) janë veprime të ndërlidhura midis tyre të cilat ndikojnë në ecurinë e procesit gjyqësor dhe menaxhimin efektiv të çështjes. Për këtë arsye, është e rëndësishme që në momentin e njohjes me dosjen të mund të bëhet edhe planifikimi procedural lidhur me veprimet që duhet të kryhen, domosdoshmërinë e kryerjes së tyre si dhe kohën e kryerjes së tyre duke mbajtur parasysh edhe respektimin e afateve për gjykimin e çështjeve.

1.1. Planifikimi procedural (1 orë)

- Përcaktimi i veprimeve dhe hartimi i kalendarit procedural

Objektivi mësimor: Kandidati harton një relacion të argumentuar lidhur me ecurinë procedurale të çështjes dhe propozon veprimet e duhura procedurale me qëllim garantimin e të drejtave të palëve dhe respektimin e afateve të gjykimit.

Pyetjet studimore:

1. Si ndikon organizimi efektiv në fazën fillestare të gjykimit në efikasitetin e kohës gjyqësore?
2. Çfarë duhet të mbahet parasysh në realizimin e planifikimit procedural?
3. Si klasifikohen afatet e gjykimit të çështjeve gjyqësore?

4. Cilat janë masat që mund të merren nëse çështja nuk mund të përfundojë brenda afateve?

Axhenda

Ora	Tema/nënçështjet	Metodologjia e përdorur	
50 minuta	Planifikimi procedural		
50 minuta	Përcaktimi i veprimeve dhe hartimi i kalendarit procedural	Kandidatëve u vihen në dispozicion kërkesëpapia si dhe aktet bashkëlidhur saj. Kandidatët ndahen në dy grupe dhe secili grup do të realizojë planifikimin procedural të çështjes, duke evidentuar aspektet kryesore, veprimet që duhet të ndërmerren dhe numrin e seancave që mund të realizohen (20 minuta). Secili grup prezanton argumentet me shkrim (monitor ose flipchart) (20 minuta) Diskutime/konkluzione lidhur me përmbajtjen e planifikimit dhe faktin se si ndikon planifikimi i duhur në ecurinë e çështjes (10 minuta)	Bashkëpunimi Gjykimi analitik Drejtimi Aftësia e bindjes Të dëgjuarit Ndërgjegjësimi

TEMA 2: Faktet dhe provat (3 orë)

Përshkrimi

Procesi civil ka për qëllim formulimin e një gjykimi që konsiston në vlerësimin nga pikëpamja e së drejtës të një fakti ose një grup faktesh, por domosdoshmërisht këto të fundit para se të vlerësohen nga gjykata duhet të vërtetohen. Tre janë aspektet kryesore të procesit të të provuarit: 1) përcaktimi i fakteve mbi të cilat palët bazojnë pretendimet dhe kërkimet e tyre; 2) përcaktimi i provave që lejohen të paraqiten si të domosdoshme e që çmohen se kanë lidhje me çështjen; 3) përcaktimi i barrës së provës. Për këtë arsye, në këtë temë do të trajtohen pikërisht këto aspekte me qëllim që kandidati të aftësohet në evidentimin e fakteve që kanë rëndësi për çështjen, provat me të cilat provohen këto fakte dhe barrën e provës për secilën palë.

Përmbajtja

Nëntema 1: Faktet juridike objekt prove, dallimi i fakteve materiale dhe procedurale (2 orë)

1.1. Pretendimet, provat dhe faktet (1 orë)

1.2. Barra e provës (1 orë)

Objektivi mësimor: Kandidati diferencon saktë faktet materiale nga ato procedurale dhe analizon se cilat fakte mund të përbëjnë objekt prove në gjykim dhe se cila palë detyrohet për vërtetimin e fakteve objekt prove duke ndihmuar në këtë mënyrë gjykatën në menaxhimin e procesit.

Pyetjet studimore:

1. Cili është kuptimi i parimit të “*Hetimit të plotë dhe të gjithanshëm*” (neni 14 i Kodit të Procedurës Civile)?
2. Cilat janë parimet që karakterizojnë procesin e të provuarit?
3. A mund të ndërhyhet në përcaktimin e kuadrit të provave të nevojshme, apo vlerësimi i përket vetëm vendimit përfundimtar lidhur me provueshmërinë apo jo të fakteve të pretenduara?
4. Cili është dallimi midis disponibilitetit në aspektin material dhe atij procedural?
5. Cili është kriteri për përcaktimin e fakteve që mund të jenë objekt prove?
6. Cili është dallimi midis fakteve materiale dhe procedurale objekt gjykimi?
7. Si klasifikohen faktet objekt prove?
8. Cili është kuptimi i barrës së provës në procesin civil?
9. Paditësi ka gjithmonë detyrimin që të provojë faktet mbi bazën e të cilave ka ngritur pretendimet e tij në gjykim. A mund të themi të njëjtën gjë për të paditurin? A pasjellë mohimi i padisë barrën e provës mbi palën e paditur?
10. Cili është kuptimi i indicieve në procesin civil? A përcakton ligji kriteret për vlerësimin e indicieve?
11. Cili është standardi i të provuarit në gjykimin civil?

Axhenda

Koha	Tema/nënçështjet	Metodologjia e përdorur	Aftësitë/kompetencat
100 minuta	Faktet juridike objekt prove, dallimi i fakteve materiale dhe procedurale		
50 minuta	Pretendimet, provat dhe faktet	Kandidatëve u vihen në dispozicion disa akte nga një dosje gjyqësore. Kandidatët ndahen në grupe dhe secili grup evidenton në një relacion me shkrim se cilat janë faktet që do të jenë objekt të provuari në gjykim për secilën prej palëve, përse këto fakte do të përbëjnë objekt prove dhe si ndikojnë ato në marrjen e vendimeve apo zgjidhjen e çështjes nga gjykata (30 minuta) Secili grup cakton një përfaqësues i cili do të prezantojë se cilat janë faktet që do t'i nënshtrohen procesit të provuarit dhe do të shpjegojë se cilat ishin kriteret e përdorura nga grupi për identifikimin e fateve objekt prove (20 minuta)	Bashkëpunimi Gjykimi analitik Menaxhimi i kohës gjyqësore duke përcaktuar si objekt prove faktet kyçe Aftësia e bindjes Të dëgjuarit

50 minuta	Barra e provës	Kandidatët do të vazhdojnë të ndarë në grupe dhe për faktet që përcaktuan si objekt prove, do të përcaktojnë se cila nga palët e ka barrën e provës për t'i provuar ato në gjykim dhe arsyet përse (20 minuta) Secili grup cakton një përfaqësues i cili do të prezantojë se kujt i përket barra e provës për secilin prej fakteve që identifikuan si fakte objekt prove dhe cilat do të ishin pasojat nëse barra e provës nuk i ngarkohet realisht palës të cilës i përket (20 minuta) Konkluzione (10 minuta) Lidhur me ushtrimin e mësipërm, secili kandidat i lihet detyrë që të hartojë një relacion me shkrim, i cili do të jetë pjesë e portofolit të akteve të çdo kandidati dhe do të vlerësohet nga pedagogu me qëllim përmirësimin në shkrimin e akteve.	Bashkëpunimi Gjykimi analitik Menaxhimi i kohës gjyqësore duke përcaktuar si objekt prove faktet kyçe drejt barrën e provës Aftësia e bindjes Të dëgjuarit Të nxënit, vetëreflektimi Evidentimi i pikave të forta dhe të dobëta të çdo kandidati
-------------------------	------------------------------	---	---

Nëntema 2: Pranueshmëria e provave (1 orë)

Përshkrimi:

Në kuptim të nenit 11 të Kodit të Procedurës Civile provat janë të dhënat që merren prej burimeve dhe sipas rregullave të parashikuara në Kodin e Procedurës Civile dhe ligje të tjera, të cilat vërtetojnë ose rrëzojnë pretendimet ose prapësimet e pjesëmarrësve në proces, çka do të thotë se prova në thelb shërben për të marrë njohuri mbi marrëdhënien juridike objekt gjykimi. Për kandidatin është e rëndësishme që të zotërojë aspekte të ndryshme që lidhen me provat dhe të jetë në gjendje që t'i zbatojë ato në praktikë duke dhënë vlerësimin e tij mbi pranueshmërinë e provave në gjykim. Ky vlerësim ndikon drejtpërsëdrejti në menaxhimin e procesit pasi në këtë mënyrë procesi gjyqësor nuk rëndohet me prova të panevojshme, të përsëritura apo akte që nuk janë në formën e kërkuar.

Përmbajtja: Kriteret e pranueshmërisë së provave në gjykim (1 orë)

Objektivi mësimor: Kandidati duke njohur kriteret e pranueshmërisë së provës në gjykim përcakton në relacionin e tij se cilat prova do të jenë të lejueshme në gjykim, duke i propozuar gjykatës që të mos lejojë provat e papërdorshme.

Pvetjet studimore:

1. Cili është kuptimi i provës?
2. Si klasifikohen provat në varësi të kohës së krijimit të tyre, në varësi të fuqisë provuese si dhe në varësi të raportit midis faktit objekt prove dhe lidhjes së tij me faktin objekt gjykimi?
3. Cili është kuptimi i indicieve? Cilat janë kriteret që duhet të plotësojnë indiciet në gjykim?
4. Cilat janë kriteret e pranueshmërisë së provës në gjykim?
5. A është rëndësia, domosdoshmëria dhe nevoja për faktin objekt prove kriteri i vetëm për përcaktimin e pranueshmërisë së një prove?
6. A lejon Kodi paraqitjen e provave atipike?
7. Cili është kuptimi i provave të paligjshme?
8. Cili është dallimi midis provave atipike dhe provave të paligjshme?
9. A mund të jenë burim i së drejtës procedurale civile rregullat e marrjes së provës në Kodin e Procedurës Penale në ato raste kur ligji procedural civil ometon në rregullimet e posaçme?

Axhenda

Koha	Tema/nënçështjet	Metodologjia e përdorur	Aftësitë/kompetencat
50 minuta	Pranueshmëria e provave		

50 minuta	Kriteret e pranueshmërisë së provave në gjykim	Kandidatëve u vihen në dispozicion kërkesëpadia, aktet provuese, deklarata e mbrojtjes dhe aktet provuese të palës së paditur. Secili kandidat duhet të hartojë një relacion (ose projekt-akt) në të cilin do të analizojë nëse duhet të procedohet apo jo me lejimin e provave duke renditur kriteret e pranueshmërisë që ka zbatuar në rastin konkret (25 minuta) Ftohet një prej kandidatëve të shkruajë në flipchart kriteret që ai ka zbatuar në rastin konkret. Kandidatët e tjerë do të ftohen të shkruajnë në flipchart nëse duan të shtojnë ndonjë kriter i cili nuk është pasqyruar duke shpjeguar arsyet përse (15 minuta) Kandidatët e tjerë ftohen të diskutojnë nëse janë apo jo dakord me kriteret e shtuara (10 minuta) Relacioni me shkrim do të jetë pjesë e portofolit të akteve të çdo kandidati dhe do të vlerësohet nga pedagogu me qëllim përmirësimin në shkrimin e akteve	Gjykimi analitik Drejtimi (menaxhimi i procesit duke marrë vetëm provat që plotësojnë kriteret e pranueshmërisë) Të nxënit-vetëreflektimi Vetëbesimi Të dëgjuarit Të nxënit, vetëreflektimi Evidentimi i pikave të forta dhe të dobëta të çdo kandidati
-------------------------	--	---	--

TEMA 3: Gjykimet e posaçme (6 orë)

Tema e tretë në përbërje të pjesës së dytë të gjykimit civil është gjykimet e posaçme, e cila do të jetë e ndarë në 5 nëntema kryesore si më poshtë:

- 1) Pjesëtimi i pasurisë (2 orë)
- 2) Vërtetimi i fakteve juridike (1 orë)
- 3) Heqja e zotësisë për të vepruar (1 orë)
- 4) Gjykimet e shkurtuara (1 orë)
- 5) Konstatimi i shkeljes së afatit të arsyeshëm (1 orë)

Nëntema 1: Pjesëtimi i pasurisë (2 orë)

Përshkrimi

Gjykimi për pjesëtimin e sendeve në bashkëpronësi paraqitet si një gjykim i posaçëm i cili përmban rregulla të posaçme të cilat i shmangen në disa aspekte parimeve të përgjithshme të së drejtës procedurale civile dhe që përbëhet nga dy faza. Referuar nenit 370 të K. Pr. Civile i cili parashikon se: *“Gjykimi për pjesëtimin e sendeve në bashkëpronësi dhe në trashëgim, në fazën e parë të tij, ka për qëllim të hetojë e të përcaktojë të drejtën e bashkëpronësisë së ndërgjyqësive, pjesët takuese të tyre, si dhe sendet që do të pjesëtohen. Pasi të ketë marrë provat e nevojshme, gjykata, me vendim të ndërmjetëm, lejon pjesëtimin dhe përcakton rrethin e bashkëpjesëtarëve, sendet që do të pjesëtohen, si dhe pjesët takuese të secilit prej tyre. Kundër këtij vendimi lejohet ankim i veçantë, paraqitja e të cilit pezullon vazhdimin e mëtejshëm të gjykimit”*, rezulton se qëllimi i fazës së parë të pjesëtimit është të realizojë tre funksione kryesore, të cilat i shërbejnë në tërësi gjykimit dhe në veçanti fazës së dytë të këtij gjykimi të posaçëm dhe gjatë kësaj faze gjykata trajton tre çështje themelore: i) hetimi dhe përcaktimi i të drejtës së bashkëpronësisë së ndërgjyqësve; ii) përcaktimi i pjesëve takuese të tyre; iii) përcaktimi dhe individualizimi i sendit/sendeve që do t'i nënshtrohen pjesëtimit. Në vijim, në fazën e dytë vijohet me pjesëtimin konkret të sendit objekt gjykimi. Duke qenë një prej gjykimeve më të zbatuara në praktikë, është e rëndësishme që kandidati për ndihmës ligjor të njohë karakteristikat e këtij gjykimi në mënyrë që të përshtatë planifikimin procedural në raport me karakteristikat e gjykimit.

Përmbajtja

1.1. Faza e parë e pjesëtimit

1.2. Projekt-vendimi i fazës së parë dhe vijimi në fazën e dytë

Objektivi mësimor: Kandidati ka të qarta karakteristikat e gjykimit të pjesëtimit të pasurisë dhe propozon një planifikim procedural që synon t'i mundësojë gjykatës gjykimin e plotë të tre çështjeve

themelore të pjesëtimit dhe është në gjendje të hartojë projekt-vendimin e pjesëtimit të pasurisë në të dy fazat.

Pvetjet studimore:

1. Cilat janë veçoritë e vendimit të fazës së parë të gjykimit për pjesëtim pasurie?
2. A mund të shqyrtohen në gjykimin e fazës së dytë, çështje që janë përcaktuar në vendimin e fazës së parë?
3. Kur merr formë të prerë vendimi i fazës së parë të gjykimit të pjesëtimit të sendit në bashkëpronësi?
4. Si duhet të veprojë gjykata nëse ndaj vendimit të Gjykatës së Apelit lidhur me vendimin e fazës së parë të pjesëtimit është ushtruar rekurs në Gjykatën e Lartë?
5. Pretendimet lidhur me sipërfaqen de facto të pasurisë i takojnë shqyrtimit në fazën e dytë të pjesëtimit apo mund të trajtohen edhe në fazën e parë?
6. Nëse ndonjëra prej palëve heq dorë nga pjesa takuese e përcaktuar në vendimin e fazës së parë të pjesëtimit, a mund të kemi ndarje të ndryshme në fazën e dytë të pjesëtimit?
7. Cila është procedura e gjykimit në fazën e dytë të pjesëtimit? A duhet të caktojë gjykata seancë përgatitore me qëllim caktimin e ekspertit apo do të procedojë me shqyrtimin në seancë gjyqësore pas përfundimit të fazës së parë?

Axhenda

Koha	Tema/nënçështjet	Metodologjia e përdorur	Aftësitë/kompetencat
100 minuta	Pjesëtimi i pasurisë		
50 minuta	Faza e parë e pjesëtimit	Kandidatëve u jepet një padi me objekt pjesëtimin e pasurisë së bashku me aktet provuese. Kandidatët ndahen në grupe dhe përcaktojnë nëse padia dhe aktet provuese janë të plota referuar natyrës së gjykimit. Nëse vlerësojnë se aktet nuk janë të plota kandidatët duhet të parashtrojnë argumentet, aktet që kërkohen dhe si ndikojnë ato në ecurinë e procesit (30 minuta)	Gjykimi analitik Ndërgjegjësimi (efektet e planifikimit procedural) Fleksibiliteti

		Secili grup prezanton dokumentin e shkruar në monitor dhe diskutohen qëndrimet e ndryshme (20 minuta)	Aftësia e bindjes Etika profesionale (sjellja gjatë diskutimit me kandidatët e tjerë)
50 minuta	Projekt-vendimi i fazës së parë të pjesëtimit dhe vijimi në fazën e dytë	Kandidatëve u jepet një padi me objekt pjesëtimin e pasurisë së bashku me aktet provuese. Secili kandidat, pasi janë shpjeguar më sipër se cilët janë elementët e fazës së parë të pjesëtimit dhe u është prezantuar një model vendimi, do të hartojnë një projekt-vendim të fazës së parë të pjesëtimit të pasurisë (45 minuta) Lidhur me rastin e mësipërm, kandidatëve iu parashtrohet një situatë hipotetike ku ndaj vendimit të fazës së parë të pjesëtimit është ushtruar ankim. Pas lënies në fuqi të vendimit nga Gjykata e Apelit pala bën kërkesë për vazhdimin e gjykimit në fazën e dytë duke bashkëlidhur vendimin e formës së prerë. Pala e paditur parashtron se ka ushtruar rekurs në Gjykatën e Lartë (5 minuta)	Hartimi i akteve Vetëbesimi

		Kandidatëve do t'u lihet detyrë që të realizojnë një punë kërkimore lidhur me praktikën për vazhdimësinë në fazën e dytë të gjyqimit dhe do të hartojnë një propozim lidhur me vazhdimësinë e gjyqimit, Projekt-vendimi i fazës së parë të pjesëtimit i hartuar më sipër, si dhe propozimi lidhur me vazhdimësinë e gjyqimit i hartuar pas punës kërkimore do të jenë pjesë e portofolit të secilit kandidat dhe do të vlerësohen nga pedagogu me qëllim përmirësimin në shkrimin e akteve	Realizimi i punës kërkimore Të nxënit, vetëreflektimi Evidentimi i pikave të forta dhe të dobëta të çdo kandidati
--	--	---	--

Nëntema 2: Vërtetimi i fakteve juridike (1 orë)

Përshkrimi

Nëpërmjet “*vërtetimit të faktit juridik*” në rrugë gjyqësore, kërkohet të formohet prova e ekzistencës së një akti shkresor apo dokumenti, i cili nëse ka ekzistuar ka përfaqësuar një fakt, nga i cili varej lindja, ndryshimi ose shuarja e të drejtave personale apo pasurore. Që prova e ekzistencës së një fakti të tillë të formohet gjyqësish, është e domosdoshme që të plotësohen këto kushte: **a)** akti të jetë zhdukur; **b)** akti ka humbur dhe nuk mund të bëhet përsëri; **b)** akti nuk mund të merret me ndonjë rrugë tjetër. Duke qenë se nga kjo provë varet drejtpërsëdrejti lindja, ndryshimi ose shuarja e të drejtave personale apo pasurore, ligjvënësi ka parashikuar në nenin 389 të K. Pr. Civile, që në kërkesën për vërtetimin e faktit juridik është e domosdoshme të pasqyrohet: **a)** qëllimi për të cilin kërkuesi paraqet kërkesën për vërtetimin gjyqësor të faktit; **b)** shkaqet pse nuk mund të merret akti në rrugë tjetër ose

pse ky akt nuk mund të bëhet përsëri; c) si dhe prova me të cilën do të provohet përse nuk është e mundur që të merret akti /ose që ky akt të bëhet përsëri, si dhe të tregohet fakti që kërkohet të vërtetohet. Vërtetimi i fakteve juridike gjithashtu është një prej gjykimeve më të zbatuara në praktikë dhe për këtë arsye është e rëndësishme që kandidati të njohë karakteristikat e këtij gjykimi si dhe procedurën që duhet të ndiqet për realizimin e tij.

Përmbajtja

2.1. Vërtetimi i faktit juridik, veprimet procedurale

2.2. Dallimi midis vërtetimit dhe gjykimeve të tjera

Objektivi mësimor: Kandidati përcakton saktë natyrën e mosmarrëveshjes dhe propozon procedurën e rregullt të gjyimit të vërtetimit të faktit juridik dhe projekt-aktet përkatëse procedurale.

Pyetjet studimore:

1. Cili është ndryshimi midis vërtetimit të fakteve dhe padisë për vërtetimin e ekzistencës, ose mos ekzistencës së një marrëdhënie juridike, ose të një të drejte (neni 32/a i Kodit të Procedurës Civile)?
2. Referuar praktikës aktuale si rregullohet njohja e vjetërsisë në punë dhe cila është gjykata kompetente?
3. A mund të jetë objekt i gjyimit vërtetimi i faktit se personi A është i njëjtë me personin B?
4. A mund të gjykohej kërkesa për vërtetimin e faktit juridik si gjykim kontencioz me palë kundërshtare?
5. Si duhet të veprohet në rast se gjatë shqyrtimit të kërkesës për vërtetimin e faktit juridik, lind një konflikt midis kërkuarit dhe një personi tjetër të interesuar, për të drejtën civile që ka lidhje me vërtetimin e faktit?

Axhenda:

Koha	Tema/nënçështjet	Metodologjia e përdorur	Aftësitë/kompetencat
50 minuta	Vërtetimi i fakteve juridike		

	Vërtetimi i faktit juridik, veprimet procedurale	Kandidatëve u jepet një kërkesë për vërtetimin e faktit juridik të vjetërsisë në punë së bashku me aktet bashkëlidhur. Secili kandidat duhet të përcaktojë së cilat janë veprimet procedurale që do të propozonte të kryheshin me qëllim shqyrtimin e kërkesës dhe menaxhimin sa më të mirë të kohës gjyqësore (20 minuta) Ftohet një prej kandidatëve të shkruajë në flipchart veprimet që ka parashikuar se duhet të kryhen në rastin konkret. Kandidatët e tjerë do të ftohen të shkruajnë në flipchart nëse duan të shtojnë ndonjë veprim i cili nuk është pasqyruar duke shpjeguar arsyet përse. Kandidatët e tjerë ftohen të diskutojnë nëse janë apo jo dakord me veprimet e pasqyruara (20 minuta)	Ndërgjegjësimi (zbatimi i njohurive të marra nga orët e mëparshme) Vetëbesimi Drejtimi (parashikimi i veprimeve procedurale) Fleksibiliteti (shmangia e situatave që zvarrisin gjykimin) Të nxënit-vetëreflektimi Vetëbesimi Të dëgjuarit
	Dallimi midis vërtetimit dhe gjykimeve të tjera	Kandidatëve u vihet në dispozicion një kërkesë për vërtetimin e faktit juridik dhe kandidatët duhet të vlerësojnë nëse përbën apo	Gjykimi analitik Drejtimi (kuptimi i saktë i marrëdhënies objekt gjykimi).

		jo një kërkesë sipas nenit 388 të K. Pr. Civile duke propozuar edhe zgjidhjen ligjore të çështjes (10 minuta)	Propozime të argumentuara
		Konkluzione (5 minuta)	

Nëntema 3: Heqja e zotësisë për të vepruar (1 orë)

Përshkrimi

Referuar nenit 6 të Kodit Civil, personit, kur mbush moshën tetëmbëdhjetë vjeç, i lind zotësia e plotë që me veprimet e tij të fitojë të drejta dhe të marrë përsipër detyrime civile, çka përbën edhe zotësinë për të vepruar. Megjithatë, edhe juridikisht me mbushjen e moshës 18 vjeç personi fiton zotësinë e plotë për të vepruar, në nenin 10 të K. Civil është parashikuar edhe mundësia që personit madhor, që për shkak sëmundjeje psikike ose zhvillimi të metë mendor, është tërësisht ose pjesërisht i pazoti të kujdeset për punët e tij, mund t'i hiqet ose kufizohet zotësia për të kryer veprime juridike me vendim të gjykatës, procedurë e cila parashikohet shprehimisht në nenet 382-387 të K. Pr. Civile. Në këtë aspekt është e rëndësishme që kandidati për ndihmës ligjor të njohë dhe zbatojë karakteristikat e këtij gjykimi në mënyrë që të realizojë një planifikim të saktë procedural dhe të propozojë vendimet e duhura procedurale.

Përmbajtja

3.1. Heqja/kufizimi i zotësisë për të vepruar, veprimet procedurale dhe ndërgjyqësia

Objektivi mësimor: Kandidati përcakton saktë natyrën e mosmarrëveshjes duke realizuar një planifikim të saktë procedural dhe propozon vendimet e duhura procedurale.

Pyetjet studimore:

1. Cilët janë subjektet që mund të kërkojnë heqjen ose kufizimin e zotësisë për të vepruar?
2. Cilat janë veprimet procedurale që duhet të kryejë gjykata në momentin e paraqitjes së kërkesës?
3. Cilat janë pyetjet që i caktohen ekspertit në kuadër të kërkesës për heqjen apo kufizimin e zotësisë për të vepruar?
4. A mundet që ekspertimi të kryhet nga i njëjti mjek që ka ndjekur personin për të cilin kërkohet heqja/kufizimi i zotësisë për të vepruar?
5. Në çfarë cilësie do të pyetet mjeku i cili ka ndjekur personin për të cilin kërkohet heqja/kufizimi i zotësisë për të vepruar?
6. Si do të veprohet në rastet kur kërkohet kufizimi i zotësisë për të vepruar? Si do të përcaktohet rrethi i veprimeve që nuk mund të kryejë personi?
7. Cilat janë detyrimet e gjykatës lidhur me njoftimin e vendimit?
8. A kushtëzohet e drejta e ankimit ndaj vendimit me faktin e të qenit palë në proces?

Axhenda

Koha	Tema/nënçështjet	Metodologjia e përdorur	Aftësitë/kompetencat
50 minuta	Heqja e zotësisë për të vepruar		
50 minuta	Heqja/kufizimi i zotësisë për të vepruar, veprimet procedurale. Ndërgjyqësia	Kandidatëve u paraqitet një kërkesë për heqjen e zotësisë për të vepruar së bashku me aktet përkatëse. Secili kandidat realizon një planifikim procedural të gjykimit duke përcaktuar veprimet procedurale që duhet të kryhen, nëse ka akte shtesë për të kërkuar dhe nëse ka persona të tjerë që duhet të marrin pjesë në gjykim përveç atyre të përcaktuar në përmbajtje të kërkesës (15 minuta)	Gjykimi analitik Drejtimi (parashikimi i veprimeve procedurale) Ndërgjegjësimi (zbatimi i njohurive të marra më parë)

		Përzgjidhen 3 kandidatë për të prezantuar planifikimin dhe shpjeguar procedurën (15 minuta)	Të dëgjuarit Vetëbesimi
		Në rastin e mësipërm kandidatët vijojnë ushtrimin duke përcaktuar aspektet që duhet të sqarohen në mënyrë që të mund të vlerësohet heqja apo jo e zotësisë (10 minuta)	Gjykimi analitik
		Përzgjidhen 2 kandidatë të tjerë për të shpjeguar qëndrimin e tyre (10 minuta)	Të dëgjuarit Vetëbesimi

Nëntema 4: Gjykimet e shkurtuara (1 orë)

Përshkrimi

Parashikimi i një procedure të posaçme për gjykimin e padive të cilat kanë për objekt një shumë parash, të konsideruar “të vogël” nga legjislacioni, përfaqëson risi në praktikën e gjykatave shqiptare. Procedura e posaçme konsiderohet në këto raste, “mekanizëm për zgjidhje të shpejtë dhe të pakushtueshme të konflikteve ligjore” që kanë të bëjnë me shumën të vogla parash (Doing business). Pavarësisht këtyre synimeve, thjeshtimi i procedurave nuk duhet të kuptohet si “shmangie nga elementet thelbësore të standardit të procesit të rregullt”. Garancitë për mbrojtjen e interesave të ligjshme të pjesëmarrësve në mosmarrëveshje duhet të jenë të garantuara edhe në këto procese. E thënë ndryshe, palëve në proces duhet t’u sigurohen mjete dhe afate të mjaftueshme për të mbrojtur interesat e tyre të ligjshme. Në këtë aspekt është e rëndësishme që kandidati të njohë dhe zbatojë karakteristikat e këtij gjykimi në mënyrë që të përshtatë planifikimin procedural me karakteristikat e tij.

Përmbajtja

4.1. Gjykimi i shkurtuar, veprimet procedurale

Objektivi mësimor: Kandidati përcakton saktë natyrën e mosmarrëveshjes duke realizuar një planifikim të saktë procedural dhe propozon vendimet e duhura procedurale.

Pvetjet studimore:

1. Si duhet kuptuar koncepti “gjykim i shkurtuar”?
2. Cilët janë elementët e veçantë të procedurës që e konsiderojnë këtë procedurë gjykimi “të shkurtuar”?
3. Mbi cilat kritere mund të vlerësohet nevoja për gjykim me praninë e palëve?
4. Thirrja e ekspertit bëhet vetëm me kërkesë të palëve, apo edhe kryesisht nëse gjykata e vlerëson të nevojshme?
5. Si duhet kuptuar shprehja e nenit 162 “a”/3 të K. Pr. Civile? Në lidhje me gjykimet e padive të mësipërme, zbatohen vetëm rregullat e parashikuara në paragrafin e dytë, të nenit 172, neneve 236/a, 285/a, 310, 315, 460 dhe 510 të këtij Kodi?

Axhenda

Ora	Tema/nënçështjet	Metodologjia e përdorur	Aftësitë/kompetencat
50 minuta	Gjykimi i Shkurtuar		
50 minuta	Gjykimi i shkurtuar, veprimet procedurale	Kandidatëve u vihet në dispozicion një kërkesëpadi në të cilën pala paditëse ka kërkuar realizimin e gjykimit të shkurtuar. Kandidatët të ndarë në dy grupe përcaktojnë se cilat janë veprimet procedurale që duhet të kryejnë pas paraqitjes së kërkesëpadisë duke i ndarë në këto situata hipotetike: 1) pala e paditur nuk merr dijeni; 2) pala e paditur merr dijeni dhe nuk paraqet deklaratë mbrojtje;	Bashkëpunimi Gjykimi analitik Drejtimi Fleksibiliteti

	3) pala e paditur merr dijeni dhe kërkon të procedohet me gjykim të shkurtuar; 4) pala e paditur merr dijeni dhe shprehet se nuk është dakord me gjykimin e shkurtuar të kërkuar nga pala paditëse (30 minuta) Secili grup shpjegon procedurën e përcaktuar dhe arsyet. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (20 minuta)	Aftësia e bindjes Të dëgjuarit
--	---	--

Nëntema 5: Konstatimi i shkeljes së afatit të arsyeshëm (1 orë)

Përshkrimi

Në kompetencë të gjykatave, sipas shkallëve të gjykimit, hyjnë edhe shqyrtimi i kërkesave për shpërblimin e drejtë të personit që ka pësuar një dëm pasuror ose jopasuror, për shkak të kohëzgjatjes së paarsyeshme të çështjes, sipas përkufizimit të nenit 6/1 të Konventës Evropiane “Për mbrojtjen e të drejtave të njeriut dhe lirive themelore”. Ndryshimet e Kodit të Procedurës Civile “Gjykimi i kërkesave për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm, përshpejtimin e procedurave dhe shpërblimin e dëmit” (nenet 399/1 – 399/8) u miratuan pas vendimit të GJEDNJ-së Luli etj. kundër Shqipërisë, datë 01.04.2014). Për këtë arsye, duke pasur parasysh rëndësinë e gjykimit brenda një afati të arsyeshëm, është e rëndësishme që kandidati të njohë dhe zbatojë karakteristikat e këtij gjykimi duke marrë vendimet e duhura procedurale.

Përmbajtja

5.1. Gjykimi i kërkesës për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm dhe përshpejtimin e procedurave

Objektivi mësimor: Kandidati përcakton saktë natyrën e mosmarrëveshjes duke realizuar një planifikim të saktë procedural dhe propozon vendimet e duhura procedurale.

Pyetjet studimore:

1. Cilat janë palët që marrin pjesë në proces?
2. A janë këto dy gjykime (gjykimi i kërkesës për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm dhe përshpejtimin e procedurave dhe gjykimi i kërkesëpadisë për shpërblim dëmi) të pavarur nga njëri-tjetri apo janë të kushtëzuar?
3. Çfarë mund të vendosë gjykata në përfundim të gjykimit të kërkesës për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm dhe përshpejtimin e procedurave?
4. Cilat janë kriteret që duhet të përmbushen për të pasur një gjykim për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm dhe përshpejtimin e procedurave?
5. Si vlerësohet kompleksiteti i çështjes?

Axhenda

Koha	Tema/nënçështjet	Metodologjia e përdorur	Aftësitë/kompetencat
50 minuta	Konstatimi i shkeljes së afatit të arsyeshëm		
50 minuta	Gjykimi i kërkesës për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm dhe përshpejtimin e procedurave	Kandidatëve u vihet në dispozicion një kërkesëpadi për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm Kandidatët të ndarë në dy grupe përcaktojnë se cilat janë veprimet procedurale që duhet të kryejnë pas paraqitjes së kërkesëpadisë, afatet e kryerjes së tyre, si dhe aktet e nevojshme që duhet të administrohen për efekt të shqyrtimit të kërkesës (25 minuta)	Gjykimi analitik Drejtimi (parashikimi i veprimeve procedurale) Ndërgjegjësimi (zbatimi i njohurive të marra më parë)

		Secili grup shfaq materialin e tij në monitor dhe një përfaqësues shpjegon procedurën e përcaktuar nga grupi dhe arsyet. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (25 minuta)	Të dëgjuarit Vetëbesimi
--	--	---	----------------------------

TEMA 4: Paditë e fitimit të pronësisë, kërkit të sendit dhe trashëgimisë (17 orë)

Nëntema 1: Fitimi i pronësisë (6 orë)

Përshkrimi

E drejta e pronësisë është një nga të drejtat themelore, të garantuara në dispozitat kushtetuese dhe në aktet ndërkombëtare të pranura nga shteti shqiptar. Karakteri dhe përmbajtja e së drejtës së pronësisë në kuptimin juridiko-civil është sanksionuar në nenin 149 të Kodit Civil, sipas të cilit “*Pronësia është e drejta për të gëzuar dhe disponuar lirisht sendet, brenda kufijve të caktuar nga ligji*”. Duke qenë një prej të drejtave themelore, është e rëndësishme që kandidati të njohë dhe zbatojë në praktikë në proceset gjyqësore karakteristikat e mënyrave të ndryshme të fitimit të pronësisë me qëllim menaxhimin e procesit dhe marrjen e vendimeve të bazuara.

Përmbajtja

- 1.1. Fitimi i pronësisë në mënyrë të prejardhur. Analiza e nenit 164 të Kodit Civil (1 orë)
- 1.2. Fitimi me anë të parashkrimit fitues me titull. Analiza e nenit 168 të Kodit Civil (2 orë)
- 1.3. Fitimi me anë të parashkrimit fitues pa titull. Analizë e nenit 169 të Kodit Civil (1 orë)
- 1.4. Kriteret e pezullimit dhe të ndërprerjes së parashkrimit në këtë mënyrë fitimi pronësie. Analiza e nenit 171 të Kodit Civil (1 orë)
- 1.5. Padia e parashkrimit fitues pa titull mbi sendet në pronësi të shtetit (1 orë)

Objektivi mësimor: Kandidati përcakton saktë natyrën e mosmarrëveshjes duke realizuar një planifikim të saktë procedural dhe propozon vendimet e duhura procedurale me qëllim shqyrtimin e rregullt të çështjeve të lidhura me pronësinë.

Pyetjet studimore:

1. Cilat janë dy sistemet që përcaktojnë çastin e kalimit të pronësisë? Cilin sistem përqafon Kodi ynë Civil?
2. Çfarë natyre ka formulimi i nenit 164 i Kodit Civil, detyruese (imperativë) apo rregulluese (lejuese)?
3. Cili është kuptimi sipas Kodit Civil të fitimit të sendeve nga jo pronari?
4. Cilat janë kriteret që parashikon neni 166 i Kodit Civil për të qenë e vlefshme kjo mënyrë fitimi pronësie? Mungesa e njërit prej këtyre kriterëve a e bën gjykatën që të rrëzojë padinë për këtë mënyrë fitimi pronësie?
5. Cili është kuptimi i mirëbesimit dhe si zbatohet ai në praktikë?
6. Cilat janë të përbashkëtat dhe dallimet midis nenit 166 dhe 168 të Kodit Civil?
7. Cili është momenti i fitimit të pronësisë në rastin e parashkrimit fitues? A mund të merret në konsideratë ipso jure parashkrimi fitues, pa u kërkuar nga pala?
8. A mund të konsiderohet si shkak për ndërprerje të parashkrimit, nxjerrja e akteve ligjore dhe nënligjore nga ana e organeve shtetërore për fitimin e pronësisë mbi një pronë të paluajtshme sipas një rregullimi të caktuar

Axhenda

Koha	Tema/nënçështjet	Metodologjia e përdorur	Aftësitë/kompetencat
300 minuta	Fitimi i pronësisë		

50 minuta	Fitimi i pronësisë në mënyrë të prejardhur. Analiza e nenit 164 të Kodit Civil	Kandidatëve u vihen në dispozicion kërkesëpadia, aktet bashkëlidhur si dhe deklarata e mbrojtjes. Kandidatët të ndarë në dy grupe përcaktojnë natyrën e mosmarrëveshjes, faktet që kanë rëndësi për zgjidhjen e çështjes, provat që duhet të merren në gjykim dhe seancat e nevojshme për gjykimin e çështjes (25 minuta) Secili grup shfaq materialin e tij në monitor dhe një përfaqësues shpjegon procedurën e përcaktuar nga grupi dhe arsyet (20 minuta) Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (5 minuta)	Bashkëpunimi Gjykimi analitik Planifikimi Aftësia e bindjes Të dëgjuarit
100 minuta	Fitimi me anë të parashkrimit fitues me titull. Analiza e nenit 168 të Kodit Civil	Kandidatëve u vihen në dispozicion kërkesëpadia, aktet bashkëlidhur si dhe deklarata e mbrojtjes. Kandidatët të ndarë në dy grupe përcaktojnë faktet kyçe ku duhet të bazohet hetimi gjyqësor duke shpjeguar arsyet (25 minuta)	Bashkëpunimi Gjykimi analitik

		Secili grup shfaq materialin e tij në monitor dhe një përfaqësues shpjegon qëndrimin. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (25 minuta)	Aftësia e bindjes Të dëgjuarit
50 minuta		Kandidatët vijojnë ushtrimin duke u vënë në pozitën e ndihmësit ligjor të çështjes dhe duhet të përcaktojnë se cilat veprime do t'i propozonin gjykatës në padinë objekt gjykimi, cilat do të ishin provat dhe do të japin mendim nëse plotësohen kushtet për fitimin e pronësisë (20 minuta)	Bashkëpunimi Gjykimi analitik Drejtimi
		Secili grup shfaq materialin e tij në monitor dhe një përfaqësues shpjegon procedurën e përcaktuar nga grupi dhe arsyet. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (20 minuta) Konkluzione (10 minuta)	Aftësia e bindjes Të dëgjuarit

50 minuta	Fitimi me anë të parashkrimit fitues pa titull, Analizë e nenit 169 të Kodit Civil	Kandidatëve u vihen në dispozicion kërkesëpadia, aktet bashkëlidhur si dhe deklarata e mbrojtjes. Kandidatët të ndarë në dy grupe përcaktojnë faktet kyçe ku duhet të bazohet hetimi gjyqësor duke shpjeguar arsyet (15 minuta) Secili grup shfaq materialin e tij në monitor dhe një përfaqësues shpjegon qëndrimin. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (15 minuta) Kandidatët vijojnë ushtrimin duke u vënë në pozitën e ndihmësit ligjor të çështjes dhe duhet të përcaktojnë se cilat veprime do t'i propozonin gjykatës në padinë objekt gjykimi, cilat do të ishin provat dhe do të japin mendim nëse plotësohen kushtet për fitimin e pronësisë (10 minuta) Secili grup shfaq materialin e tij në monitor dhe një përfaqësues shpjegon procedurën e përcaktuar nga grupi dhe arsyet. Diskutim i përbashkët me pedagogun	Bashkëpunimi Gjykimi analitik Aftësia e bindjes Të dëgjuarit Bashkëpunimi Gjykimi analitik Drejtimi Aftësia e bindjes Të dëgjuarit
-------------------------	--	--	---

50 minuta	Kriteret e pezullimit dhe të ndërprerjes së parashkrimit në këtë mënyrë fitimi pronësie. Analiza e nenit 171 të Kodit Civil	lidhur me qëndrimet e grupeve (10 minuta) Kandidatëve u vihen në dispozicion kërkesëpadia, aktet bashkëlidhur si dhe deklarata e mbrojtjes.	
		Kandidatët të ndarë në dy grupe përcaktojnë faktet kyçe ku duhet të bazohet hetimi gjyqësor, ndërgjyqësinë, faktin nëse ka apo jo ndërprerje të parashkrimit, provat që vërtetojnë faktet kyçe dhe seancat e nevojshme për gjykimin e çështjes (25 minuta) Secili grup shfaq materialin e tij në monitor dhe një përfaqësues shpjegon qëndrimin. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (20 minuta) Konkluzione (5 minuta) Kandidatëve u vihet në dispozicion kërkesëpadia, aktet bashkëlidhur dhe deklarata e mbrojtjes.	Bashkëpunimi Gjykimi analitik Drejtimi
50 minuta	Padia e parashkrimit fitues pa titull mbi sendet në pronësi të shtetit	Kandidatët të ndarë në dy grupe përcaktojnë faktet kyçe ku duhet të bazohet hetimi gjyqësor, ndërgjyqësinë, faktin nëse vepron apo jo parashkrimi,	Aftësia e bindjes Të dëgjuarit Bashkëpunimi Gjykimi analitik Drejtimi Planifikimi

	aktet që duhet të merren dhe mënyrën e marrjes së tyre në kuadër të planifikimit procedural (25 minuta) Secili grup shfaq materialin e tij në monitor dhe një përfaqësues shpjegon qëndrimin. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (20 minuta) Konkluzione (5 minuta)	Aftësia e bindjes Të dëgjuarit
--	---	--

Nëntema 2: Padia e kërimit të sendit (4 orë)

Përshkrimi

Padia e rivendikimit i njihet pronarit kur atij i hiqet çdo tagër mbi sendin, duke i hequr atij posedimin mbi sendin (cenim i plotë i pronësisë). Me anë të kësaj padie pronari kërkon që ti kthehet sendi nga çdo posedues ose mbajtës i tij. Padia e rivendikimit është gjerësisht e zbatuar në praktikë dhe për këtë arsye, është e rëndësishme që kandidati të njohë dhe zbatojë karakteristikat e padisë mohuese në proceset gjyqësore duke marrë vendimet e duhura procedurale gjatë procesit.

Përmbajtja

- 2.1.** Kushtet që duhet të plotësojë padia e rivendikimit (1 orë)
- 2.2.** Legjitimitimi aktiv dhe pasiv në padinë e rivendikimit (2 orë)
- 2.3.** Të ardhurat e poseduesit në mirëbesim dhe keqbesim (1 orë)

Objektivi mësimor: Kandidati njeh dhe zbaton karakteristikat e padisë së rivendikimit, përcakton saktë natyrën e mosmarrëveshjes duke realizuar një planifikim të saktë procedural dhe propozon vendimet e duhura procedurale me qëllim shqyrtimin e rregullt të çështjes.

Pvetjet studimore:

1. Padia e rivendikimit klasifikohet si padi reale apo personale?
2. Cilat janë kushtet që duhet të plotësohen në ngritjen e padisë së rivendikimit?
3. Cilat janë kategoritë juridike të sendeve objekt rivendikimi?
4. Cili është rrethi i subjekteve juridike që legjitimohen aktivisht në padinë e rivendikimit?
5. Cilat janë rastet përjashtimore kur padia e rivendikimit ngrihet nga jo pronari?
6. Cili është kriteri ligjor që paditësi duhet të provojë në momentin e ngritjes së kësaj padie?
7. Cilat janë kriteret ligjore që duhet të plotësojë pala në procesin gjyqësor që legjitimohet pasivisht në këtë padi?
8. A mund të ngrihet padia e rivendikimit nga njëri prej bashkëpronarëve kur sendi është në bashkëpronësi?
9. Cila është prova që duhet të sjellë paditësi në padinë e rivendikimit para gjykatës? Barra e provës së paditësit?
10. Cilat janë prapësimet e të paditurit në padinë e rivendikimit?
11. Cili është objekti dhe shkaku ligjor në padinë e rivendikimit?
12. Cilat janë të përbashkëtat dhe dallimet midis padisë së rivendikimit dhe asaj posedimore?
13. Cila është rruga e kërimit gjyqësor për realizimin e të drejtave nga ana e poseduesit me keqbesim dhe atij me mirëbesim?
14. A ka të drejtë poseduesi me mirëbesim të kërkojë pagimin e shpenzimeve të nevojshme nga pronari (paditësi) nga momenti që ka rënë në dijeni që është posedues me keqbesim?
15. Cilat janë karakteristikat juridike të shpenzimeve të nevojshme, të dobishme dhe atyre të luksit? Cila është vendimarrja e gjykatës në raport me to?
16. E drejta e heqjes sipas nenit 301 është një e drejtë me karakter real apo detyrimi?
17. Gjykata kur vendos për kërkimet reciproke që kanë të bëjnë me të drejtën e heqjes por edhe me atë të mbajtjes, duhet të vendosë edhe për pagimin e vleftës së shpenzimeve?
18. Kur flasim për mos parashkrim të së drejtës së padisë (rivendikimi) kuptojmë edhe mos parashkrimin e kërimit për të drejtën e heqjes?
19. A është e varur nga fakti i përfundimit të gjykimi të padisë së rivendikimit e drejta e mbajtjes?
20. A ndjekin si rregull titullarin e ri të së drejtës së pronësisë detyrimet që rrjedhin nga pronësia, përfshirë këtu shpenzimet e nevojshme, të dobishme apo ato të luksit?

Axhenda

Koha	Tema/nënçështjet	Metodologjia e përdorur	Aftësitë/kompetencat
200 minuta	Padia e kërimit të sendit		

50 minuta	Kushtet që duhet të plotësojë padia e rivendikimit	Kandidatëve u vihen në dispozicion kërkesëpadia, aktet bashkëlidhur dhe deklarata e mbrojtjes. Kandidatët të ndarë në dy grupe do të hartojnë një relacion ku do të përcaktojnë faktet kyçe ku duhet të bazohet hetimi gjyqësor, provat që do të lejohen, aktet që duhet të merren dhe mënyrën e marrjes së tyre në kuadër të planifikimit procedural (30 minuta) Secili grup shfaq materialin e tij në monitor dhe një përfaqësues shpjegon procedurën e përcaktuar nga grupi dhe arsyet. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (20 minuta) Relacioni i hartuar më sipër do të jenë pjesë e portofolit të secilit kandidat dhe do të vlerësohet nga pedagogu me qëllim përmirësimin në shkrimin e akteve	Bashkëpunimi Gjykimi analitik Drejtimi Planifikimi Aftësia e bindjes Të dëgjuarit Të nxënit, vetëreflektimi Evidentimi i pikave të forta dhe të dobëta të secilit kandidat
-------------------------	--	---	--

100 minuta	Legjitimimi aktiv dhe pasiv në padinë e rivendikimit	Kandidatëve u vihen në dispozicion kërkesëpadia dhe aktet bashkëlidhur. Kandidatët të ndarë në dy grupe do të analizojnë legjitimitetin, aktet përkatëse ku janë bazuar si dhe do të japin qëndrimin e tyre mbi arsyet e verifikimit të legjitimitetit në fazën fillestare të gjykimit (25 minuta) Secili grup shfaq materialin e tij në monitor dhe një përfaqësues shpjegon qëndrimin në deklaratën e mbrojtjes. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (15 minuta) Kandidatët vijojnë ushtrimin duke u vënë në dispozicion deklarata e mbrojtjes e paraqitur nga pala në rastin	Bashkëpunimi Gjykimi analitik Aftësia e bindjes Të dëgjuarit Bashkëpunimi

		konkret. Kandidatët të ndarë në dy grupe do të hartojnë një relacion ku do të përcaktojnë faktet kyçe ku duhet të bazohet hetimi gjyqësor, veprimet që do të ndërmerren në padinë objekt gjykimi si dhe llojin e vendimmarrjes (40 minuta) Secili grup shfaq materialin e tij në monitor dhe një përfaqësues shpjegon procedurën e përcaktuar nga grupi dhe arsyet. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (20 minuta) Relacioni i hartuar më sipër do të jenë pjesë e portofolit të secilit kandidat dhe do të vlerësohet nga pedagogu me qëllim përmirësimin në shkrimin e akteve	Gjykimi analitik Drejtimi Aftësia e bindjes Të dëgjuarit Të nxënit, vetëreflektimi Evidentimi i pikave të forta dhe të dobëta të secilit kandidat
50 minuta	Të ardhurat e poseduesit në mirëbesim dhe keqbesim	Kandidatëve u vihen në dispozicion kërkesëpadia, aktet bashkëlidhur si dhe deklarata e mbrojtjes. Kandidatët të ndarë në dy grupe përcaktojnë faktet kyçe ku duhet të bazohet hetimi gjyqësor referuar natyrës së sendeve dhe fryteve, provat dhe seancat e nevojshme për gjykimin e çështjes (25 minuta)	Bashkëpunimi Gjykimi analitik Drejtimi

		Secili grup shfaq materialin e tij në monitor dhe një përfaqësues shpjegon qëndrimin. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (20 minuta) Konkluzione (5 minuta)	Aftësia e bindjes Të dëgjuarit
--	--	---	---

Nëntema 3: Paditë trashëgimore (7 orë)

Përshkrimi

Trashëgimia është kalimi me ligj apo me testament i pasurisë (trashëgim) së personit të vdekur (trashëgimlënës), një ose më shumë personave (trashëgimtarë). Në bazë të dispozitave në fuqi, njihen dy mënyra të kalimit të pasurisë së personit të vdekur tek trashëgimtarët: kalimi i pasurisë me anë të ligjit dhe kalimi i pasurisë me anë të testamentit. Trashëgimia me ligj ka vend kur trashëgimlënësi nuk ka bërë testament, ose kur testamenti është tërësisht apo pjesërisht i pavlefshëm, ose kur trashëgimlënësi ka lënë testament vetëm për një pjesë të pasurisë së tij. Vullneti i trashëgimlënësit, i shprehur në formën dhe mënyrën e caktuar nga ligji, është i detyrueshëm për zbatim pas vdekjes së tij dhe ky vullnet shprehet në një akt që quhet testament. Testamenti, referuar parashikimeve të Kodit Civil, është një veprim juridik i njëanshëm i kryer nga vetë trashëgimlënësi, përmes të cilit trashëgimlënësi me vullnetin e tij të lirë përcakton destinacionin që do të ketë pasuria që ai ka pasur në gjallërinë e tij, në kohën pas vdekjes. Në kushtet kur trashëgimia është gjerësisht e zbatuar në

praktikë, është e rëndësishme që kandidati të njohë dhe zbatojë karakteristikat e padive trashëgimore në proceset gjyqësore.

Përmbajtja

3.1. Llojet e trashëgimisë (1 orë)

3.2. Dëshmia e trashëgimisë (1 orë)

3.3. Rezerva ligjore (2 orë)

- Paditë për cenimin e rezervës ligjore për të miturit që thirren në trashëgim (1 orë)
- Paditë për cenimin e rezervës ligjore për personat e paaftë që thirren në trashëgim (1 orë)

3.4. Padia e kërkimit të trashëgimit (3 orë)

- Kriteret dhe kushtet e ngritjes së padisë (1 orë)
- Zgjidhja e pasojave që vijnë nga testamentet/disponimet testamentare absolutisht të pavlefshme (2 orë)

Objektivi mësimor: Kandidati njeh dhe zbaton karakteristikat e padive trashëgimore, përcakton saktë natyrën e mosmarrëveshjes duke realizuar një planifikim të saktë procedural dhe propozon vendimet e duhura procedurale me qëllim shqyrtimin e rregullt të çështjeve që lidhen me trashëgiminë.

Pvetjet studimore:

1. Cilat të drejta kalojnë me trashëgimi?
2. A është i saktë termi “*çelja e dëshmisë së trashëgimisë*”?
3. Çfarë kuptohet me pasuri trashëgimore?
4. A e ka për detyrë trashëgimtari që të kryejë veprime mbi pasurinë e lënë në trashëgim apo bëhet titullar i tyre *ipso iure*?
5. Posedimi i ushtruar nga trashëgimlënësi deri në momentin e vdekjes, a do të merret parasysh për efekt të parashkrimit fitues edhe për trashëgimtarin pas çeljes së trashëgimit?
6. Padia që nuk është ngritur nga trashëgimlënësi në gjallërinë e tij, a mund të ngrihet nga trashëgimtari, pas çeljes së trashëgimit?
7. Trashëgimtari që ka fituar trashëgimin dhe nuk ka hyrë ende në posedim de facto të pasurisë trashëgimore, pra nuk e ka marrë në dorëzim atë ende dhe nuk ka filluar të gëzojë drejtpërsëdrejti pasurinë e trashëguar, a ka të drejtë të ngrejë padinë posedimore ndaj cenesit të pasurisë trashëgimore?
Cilat janë subjektet që legjitimohen për të kërkuar marrjen e masave për sigurimin e pasurisë trashëgimore?
8. Cili do të ishte dispozitivi i vendimit të gjykatës në rast se pranon kërkesën në lidhje me to?

9. Për çfarë nevojitet dëshmia e trashëgimisë në qarkullimin juridik civil?
10. Çfarë aktesh provuese duhet të merren parasysh në lëshimin e dëshmisë së trashëgimisë?
11. Çfarë akti vullneti përfaqëson dëshmia e trashëgimisë në kuptim të Kodit Civil dhe ligjit “Për noterinë”?
12. A mund të kundërshtohet dëshmia e trashëgimisë në rrugë gjyqësore?
13. A përbën dëshmia e trashëgimisë titull për fitimin e pronësisë apo është vetë marrëdhënia e trashëgimisë që të bënë pronar të pasurisë trashëgimore?
14. Cilat janë kriteret që duhen plotësuar në mënyrë që dëshmia e trashëgimisë e lëshuar nga noteri të kundërshtohet në Gjykatën Administrative?
15. A është kompetente Gjykata Administrative për të ndryshuar cilësinë si trashëgimtar dhe pjesët takuese të përcaktuara nga noteri në dëshminë e trashëgimisë?
16. Çfarë natyre dhe karakteristika praktike ka padia e kërimit të trashëgimit?

Koha	Tema/nënçështjet	Metodologjia e përdorur	Aftësitë/kompetencat
350 minuta	Padia trashëgimore		
50 minuta	Llojet e trashëgimisë	Kandidatëve u vihen në dispozicion një testament noterial dhe një dëshmi trashëgimie ligjore. Kandidatët duhet të përcaktojnë faktet kyçe ku duhet të bazohet hetimi gjyqësor, llojin e trashëgimisë, aktin me anë të të cilit fitohet cilësia si trashëgimtar si dhe aktet e tjera të nevojshme për të realizuar një hetim të plotë gjyqësor (30 minuta) Ftohet një kandidat të shfaqë materialin e tij në monitor dhe shpjegon qëndrimin. Kandidatët e tjerë ftohen të	Gjykimi analitik Drejtimi Menaxhimi Aftësia e bindjes

		parashatrojnë qëndrimet e ndryshme apo plotësime. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (20 minuta)	Të dëgjuarit Të nxënit
50 minuta	Dëshmia e trashëgimisë	Kandidatëve u vihen në dispozicion kërkesëpadia, aktet bashkëlidhur si dhe deklarata e mbrojtjes. Kandidatët të ndarë në dy grupe përcaktojnë faktet kyçe ku duhet të bazohet hetimi gjyqësor referuar objektit të padisë, mundësinë e goditjes gjyqësive të dëshmisë, ndërgjyqësinë si dhe hetimin gjyqësor që duhet të kryhet (25 minuta)	Bashkëpunimi Gjykim analitik Drejtimi
50 minuta		Secili grup shfaq materialin e tij në monitor dhe një përfaqësues shpjegon qëndrimin. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (20 minuta) Konkluzione (5 minuta) Kandidatëve u vihen në dispozicion kërkesëpadia, aktet bashkëlidhur si dhe	Aftësia e bindjes Të dëgjuarit Bashkëpunimi

	Paditë për cenimin e rezervës ligjore për të miturit që thirren në trashëgim	deklarata e mbrojtjes. Secili kandidat harton një relacion në të cilin përcakton faktet kyçe ku duhet të bazohet hetimi gjyqësor referuar objektit të padisë, aktet përkatëse që duhet të kërkohen me qëllim vërtetimin e fakteve, veprimet procedurale për gjykimin e çështjes dhe opinionin nëse është cenuar apo jo rezerva (40 minuta) Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e evidentuara (10 minuta) Relacioni i hartuar më sipër do të jenë pjesë e portofolit të secilit kandidat dhe do të vlerësohet nga pedagogu me qëllim përmirësimin në shkrimin e akteve	Gjykimi analitik Aftësia e vendimmarrjes Të dëgjuarit Ndërgjegjësimi Të nxënit, vetëreflektimi Evidentimi i pikave të forta dhe të dobëta të secilit kandidat
50 minuta	Paditë për cenimin e rezervës ligjore për personat e paaftë që thirren në trashëgim	Kandidatëve u vihen në dispozicion kërkesëpadia, aktet bashkëlidhur si dhe deklarata e mbrojtjes. Kandidatët të ndarë në dy grupe përcaktojnë faktet kyçe ku duhet të bazohet	Bashkëpunimi

		hetimi gjyqësor referuar objektit të padisë, aktet përkatëse që duhet të kërkohen me qëllim vërtetimin e fakteve, veprimet procedurale për gjykimin e çështjes dhe opinionin nëse është cenuar apo jo rezerva (25 minuta) Secili grup shfaq materialin e tij në monitor dhe një përfaqësues shpjegon qëndrimin. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (20 minuta) Konkluzione (5 minuta) Kandidatëve u vihen në dispozicion kërkesëpadia, aktet bashkëlidhur si dhe deklarata e mbrojtjes. Kandidatët të ndarë në dy grupe përcaktojnë faktet kyçe ku duhet të bazohet hetimi gjyqësor referuar objektit të padisë, faktin nëse padia e ngritur në rastin në gjykim është padia e duhur si dhe vendimmarrjen që do t'i propozonin gjykatës (25 minuta) Secili grup shfaq materialin e tij në monitor dhe një përfaqësues shpjegon	Gjykimi analitik Aftësia e vendimmarrjes Aftësia e bindjes Të dëgjuarit Ndërgjegjësimi Bashkëpunimi Gjykimi analitik Drejtimi
50 minuta	Kriteret dhe kushtet e ngritjes së padisë të kërkit të trashëgimit		

100 minuta	Zgjidhja e pasojave që vijnë nga testamentet/disponimet testamentare absolutisht të pavlefshme	qëndrimin. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (25 minuta) Kandidatëve u vihen në dispozicion kërkesëpapia dhe aktet bashkëlidhur. Secili kandidat harton një relacion në të cilin analizon kërkimin për konstatimin e pavlefshmërisë duke evidentuar elementët thelbësorë të nevojshëm për gjykimin (25 minuta) Përzgjidhet një kandidat për të prezantuar qëndrimin. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet (10 minuta) Kandidatët vijnë ushtrimin duke u vënë në dispozicion deklarata e mbrojtjes e paraqitur nga pala në rastin konkret. Kandidatët vijnë me plotësimin e relacionit duke përcaktuar faktet kyçe ku duhet të bazohet hetimi gjyqësor, veprimet procedurale për gjykimin e çështjes dhe opinionin lidhur	Aftësia e bindjes Të dëgjuarit Ndërgjegjësimi Gjykimi analitik Drejtimi Aftësia e bindjes Të dëgjuarit Ndërgjegjësimi Gjykimi analitik Vetëbesimi
------------	--	--	---

		me zgjidhje e pasojave (55 minuta)	
		Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e kandidatëve (10 minuta)	
		Relacioni i hartuar më sipër do të jenë pjesë e portofolit të secilit kandidat dhe do të vlerësohet nga pedagogu me qëllim përmirësimin në shkrimin e akteve	Aftësia e bindjes Të dëgjuarit Ndërgjegjësimi Të nxënit, vetëreflektimi Evidentimi i pikave të forta dhe të dobëta të secilit kandidat

PJESA III

PROVUESHMËRIA DHE ASPEKTET FAKTIKE/LIGJORE NË RELACIONE/PROJEKT-AKTE

Përshkrim i përgjithshëm

Deri në këtë fazë të lëndës kandidati për ndihmës ligjor ka fituar aftësinë të vlerësojë pranueshmërinë e çështjeve për gjykim, veprimet që duhet të ndërmerren për menaxhimin efektiv të çështjes, përcaktimin e fakteve kyçe dhe fakteve objekt të provuarit të gjykim, provat përkatëse dhe barrën e provës, si dhe të realizojë një planifikim procedural në funksion të hetimit të plotë dhe respektimit të afateve të gjykimit. Në pjesën e tretë të gjykimit civil synohet që kandidati të fitojë aftësinë e të çmuarit të provave në raport me njëra-tjetrën, të interpretojë drejtë të drejtat dhe detyrimet e palëve dhe të realizojë relacione/projekt-akte të argumentuara, të bazuara ligjërisht duke zbatuar edhe praktikat gjyqësore. Për këtë arsye në këtë pjesë do të trajtohen temat që lidhen me llojet e provave që hasen gjerësisht në praktikë, llojet e vendimeve të gjykatës, elementët thelbësorë që duhet të përmbajë vendimi i gjykatës në mënyrë që të plotësojë standardin e një vendimi të arsyetuar, si dhe paditë e të

drejtës materiale që lidhen me detyrimet, kontratat specifike, padinë mohuese dhe posedimore me qëllim zbatimin e aftësive në kuadër të çështjeve faktike.

Aftësitë/kompetencat dhe objektivat

Në vijim do të parashtrohen aftësitë/kompetencat si dhe objektivat respektive të lidhura me ato që synohen të arrihen në përfundimin të pjesës së tretë të gjykimit civil nga trajtimi i temave përkatëse në përmbajtje të saj.

Aftësitë/kompetencat

1. Gjykimi analitik

Objektivat:

1.1. Kandidati evidenton faktet thelbësore dhe çështjet ligjore, bën dallimin midis çështjeve kryesore dhe çështjeve anësore, përqendrohet në çështjet kryesore pa humbur detajet, identifikon ligjin e zbatueshëm.

1.2. Kandidati kupton marrëdhëniet shkak-pasojë në kontekstin ligjor.

1.3. Kandidati jep mendime ligjërish të bazuara, të arsyetuara, duke reflektuar edhe praktikën gjyqësore.

1.4. Kandidati bën një dallim të qartë midis pretendimeve, vlerësimeve dhe gjykimeve.

I gjithë procesi gjyqësor nuk do të kishte asnjë vlerë nëse të dhënat e përftuara prej tij nuk përdoren në mënyrën dhe qëllimin e duhur. Sipas praktikës së GJEDNJ-së arsyetimi është filtri në bazë të të cilit mund të vlerësohet mënyra e ushtrimit të pushtetit.

2. Vetëbesimi dhe autenticiteti

Objektivat:

2.1. Kandidati është i qartë për procedurën dhe aspektet që duhet të analizojë në përgatitjen e relacioneve dhe projekt-akteve, përfshirë këtu projekt-vendimin.

3. Aftësia e bindjes

Objektivat:

3.1. Kandidati harton relacione apo projekt-akte në përputhje me rrethanat konkrete të çështjes duke evidentuar të gjithë elementët e rëndësishëm të saj.

3.2. Kandidati reflekton besim në aftësitë e tij në shkrimin e akteve.

Aftësia e ndihmësit ligjor qëndron në parashtrimin edhe të atyre rrethanave që mund të vënë në diskutim zgjidhjen ligjore dhe dhënien përgjigje të tyre me qëllim që të kuptohet se përse një argument

i caktuar nuk është marrë në konsideratë. Nga ana tjetër, është e rëndësishme që në kuadër të analizës së zgjidhjes së çështjes të parashtrihen qëndrimet e ndryshme të praktikës gjyqësore dhe të argumentohet zgjedhja e një qëndrimi të caktuar në çështjen konkrete.

Temat dhe nëntemat në përmbajtje të pjesës së tretë do të jenë si më poshtë:

1) Llojet e provave, provat shkresore (6 orë)

- Dëshmia dhe ekspertimi (3 orë)
- Provat shkresore dhe provat atipike (3 orë)

2) Vendimet e gjykatës (3 orë)

- Vendimi përfundimtar (1 orë)
- Vendimet e ndërmjetme dhe jopërfundimtare (2 orë)

3) Paditë e pavlefshmërisë së veprimeve juridike, paditë mohuese, paditë posedimore, paditë e detyrimeve dhe kontratat (38 orë)

- Paditë e pavlefshmërisë së veprimeve juridike (6 orë)
- Padia mohuese (3 orë)
- Paditë posedimore (3 orë)
- Paditë e detyrimeve (10 orë)
- Kontratat (16 orë)

TEMA 1: Llojet e provave, provat shkresore (6 orë)

Tema e parë në përbërje të pjesës së tretë të gjykimit civil është provat dhe llojet e tyre e cila do të jetë e ndarë në nëntemat si më poshtë:

Nëntema 1: Dëshmia dhe ekspertimi (3 orë)

Përmbajtja:

1.1. Dëshmia (1 orë)

Përshkrimi

Kodi i Procedurës Civile nuk jep përkufizimin e dëshmisë, por nëse i referohemi titullit do të shikojmë që prova në fakt është “*Thëniet e dëshmitarëve*”. Dëshmia nuk është gjë tjetër veçse rrëfim mbi një fakt të ndodhur në të kaluarën, rrëfim mbi atë që dëshmitari ka parë apo dëgjuar. Si një prej provave tipike që parashikon Kodi i Procedurës Civile, është e rëndësishme që kandidati të njohë dhe zbatojë në praktikë rregullat procedurale që lidhen me dëshminë dhe vlerësimin e saj.

Objektivi mësimor: Kandidati analizon thëniet e dëshmitarëve në raport me provat e tjera duke evidentuar karakteristikat e kësaj prove.

Pvetjet studimore;

1. Cili është kuptimi i dëshmisë?
2. Cilat janë ndalesat objektive të provës me dëshmitarë?
3. Cilat janë ndalesat subjektive të provës me dëshmitarë?
4. Cila është karakteristika e dëshmitarit? Si duhet të jetë ai në raport me çështjen civile që po gjykohet?
5. Cilat janë kushtet procedurale për pranueshmërinë e dëshmisë në gjykim?
6. Cilat janë rastet e përdorshmërisë së kushtëzuar të provës me dëshmitarë (neni 233 i KPC-së)?
7. Cilat janë rastet e përdorshmërisë së pakushtëzuar të provës me dëshmitarë (faktet e paligjshme dhe falsiteti i shkresës, neni 234 i KPC-së)?
8. Cila është procedura e formësimit të provës me dëshmitarë?
9. Cilat janë detyrimet e dëshmitarit?
10. Cili është detyrimi i gjykatës në rast se vlerëson se jemi përpara një dëshmie të rreme?
11. Cili është momenti i duhur procedural për të realizuar kallëzimin për dëshmi të rreme?

1.2. Ekspertimi (2 orë)

Përshkrimi

Kur për konstatimin ose sqarimin e fakteve, që kanë lidhje me mosmarrëveshjen në gjykim kërkohen njohuri të posaçme në fushat e shkencës, teknikës ose të artit, gjykata mund të thërrasë një ose më shumë ekspertë (neni 224/a i K. Pr. Civile). Ekspertimi do të konsiderohet i nevojshëm kur ekziston një paqartësi dhe pasiguri objektive në lidhje me një prej elementëve të faktit, nga sqarimi i të cilit, varet vendimi i gjykatës. Ekspertimi është mjet për marrjen e provës, ndërsa prova janë të dhënat që përftohen gjatë kryerjes së ekspertimit dhe që materializohen në aktin e ekspertimit. Ekspertimi përbën një prej provave më të përdorura në praktikë dhe për këtë arsye është e nevojshme që kandidati të njohë rregullat procedurale që lidhen me ekspertimin dhe të ketë aftësinë të bëjë vlerësimin e tij. Caktimi i detyrave të ekspertit nuk përbën vetëm një aspekt procedural lidhur me fazën dhe mënyrën e caktimit të ekspertit, por paraqet një rëndësi themelore për gjykimin pasi vetëm duke caktuar detyra nga përgjigjet e të cilave merren të dhëna të rëndësishme për faktet në gjykim, ekspertimi realizon qëllimin e tij.

Përmbajtja:

- Caktimi i detyrave të ekspertit
- Vlerësimi i aktit të ekspertimit

Objektivi mësimor: Kandidati propozon marrjen e vendimeve të duhura lidhur me nevojën për realizimin e ekspertimit në procesin gjyqësor, lidhur me pyetjet që i caktohen ekspertit dhe realizon vlerësimin e rezultateve të ekspertimit.

Pyetjet studimore;

1. Cila është procedura që ndiqet sipas parashikimeve aktuale për caktimin e ekspertit?
2. Cila është arsyeja e ndryshimit të dispozitave me ligjin Nr.38/2017 lidhur me mënyrën e caktimit të ekspertit dhe detyrimin për të kërkuar ekspertimin si provë nëpërmjet padisë/deklaratës së mbrojtjes?
3. Cila është arsyeja që ligji parashikon detyrimin e njoftimit të vendimit për caktimin e ekspertit?
4. Cilat janë pasojat nëse nuk realizohet njoftimi i vendimit? A ndikon mosrealizimi i njoftimit në vlefshmërinë e ekspertimit?
5. Në rastet kur seanca përgatitore është e detyrueshme për tu caktuar për shkak të kërkesës së palëve për kryerjen e ekspertimit, veprimet përgatitore do të kufizohen vetëm në caktimin e ekspertit dhe detyrave, apo gjykata do të ftojë palët të japin shpjegime për të kuptuar natyrën e mosmarrëveshjes si dhe të përcaktojnë provat që kërkohen të shqyrtohen në seancë gjyqësore?
6. Cili është rregulli që ndiqet në hartimin e detyrave që i caktohen ekspertit?
7. A do të konsiderohet ekspertimi si mjet prove në kuptimin e ngushtë?
8. A duhet të pranojë gjykata kryerjen e ekspertimit kur pala tenton që nëpërmjet thirrjes së ekspertit të zëvendësojë mungesën e parashtrimeve faktike që ajo pretendon, të zëvendësojë mungesën e paraqitjes së provave mbi këto fakte, ose të realizojë kryerjen e një veprimtarie hetimore në kërkim të këtyre elementeve, fakteve ose rrethanave të paprovuara prej saj?
9. Si duhet të interpretohet neni 227 i Kodit të Procedurës Civile, i cili lejon ekspertin që brenda kufijve të nevojshëm për kryerjen e detyrës së tij, përcaktuar me vendim të gjykatës, *“të kërkojë nga palët të marrë të dhëna nga të tretët”*? Si do të veprohet në rast se eksperti ka kërkuar dhe marrë të dhëna nga të tretët?
10. Si do të procedohet në rastet kur pala nuk parapaguan shpenzimet për ekspertimin?
11. A mund të caktojë gjykata ekspertë për tu njohur me përmbajtjen e ligjit?
12. Çfarë duhet të mbajë parasysh gjykata në vlerësimin e mendimit të ekspertit?
13. Si qëndron neni 224/b në raport me nenin 229 të K. Pr. Civile sipas të cilit kur shihet se ekspertimi është i metë ose i paqartë, si dhe kur ka ndryshim mendimesh midis ekspertëve, gjykata, kryesisht ose me kërkesën e ndonjërës nga palët, mund të kërkojë sqarime plotësuese ose të urdhërojë kryerjen e një ekspertimi të ri, duke thirrur ekspertë të tjerë?
14. Përgjithësisht praktika është e orientuar në drejtimin se gjykata duhet të arsyetojë në mënyrë të plotë mendimin e kundërt nga eksperti. A ekziston i njëjti detyrim edhe në rastin kur gjykata vendos të pranojë përfundimet e aktit të ekspertimit?
15. Cila është vlera e ekspertimit privat?
16. Cila është vlera e ekspertimit jashtëgjyqësor, p.sh. një ekspertim i kryer në kuadër të një procesi tjetër gjyqësor?

Axhenda

Koha	Tema/nënçështjet	Metodologjia e përdorur	Aftësitë/kompetencat
150 minuta	Dëshmia dhe ekspertimi		
50 minuta	Dëshmia	Kandidatëve u jepen disa akte të një dosje gjyqësore, përfshirë dhe procesverbale të pyetjes së dëshmitarëve në gjykim. Kandidatët ndahen në dy grupe dhe secili grup duhet të evidentojë natyrën e mosmarrëveshjes bazuar në dëshmitë, të dhënat që rezultojnë nga dëshmia dhe janë të rëndësishme për zgjidhjen e çështjes dhe faktet që duhet të vlerësohen në raport me provat e tjera (25 minuta) Secili prej grupeve do të prezantojë qëndrimin e tij (20 minuta) Konkluzione (5 minuta)	Gjykimi analitik Bashkëpunimi Aftësia e të dëgjuarit Struktura e mbajtjes së shënimeve Aftësia e bindjes Të dëgjuarit

100 minuta	Ekspertimi Caktimi i detyrave	Kandidatëve u vihen në dispozicion padia, aktet provuese dhe deklarata e mbrojtjes, nga të cilat rezulton kërkimi për caktimin e ekspertit. Secili kandidat do të përcaktojë procedurën e caktimit të ekspertit (do të citojë hapat procedurale që duhet të ndërmerren) dhe më pas do të hartojë projekt-vendimin e caktimit të detyrave të ekspertit (35 minuta) Përzgjidhen 2 kandidatë për të prezantuar punimin e tyre në monitor dhe pjesa tjetër e kandidatëve krahasojnë me punimet e tyre dhe referojnë nëse kanë gjëra për të shtuar apo ndryshuar (15 minuta) Projekt-vendimet për caktimin e ekspertit dhe detyrave të tij do të jenë pjesë e portofolit të secilit kandidat dhe do të vlerësohen nga pedagogu me qëllim përmirësimin në shkrimin e akteve	Fleksibiliteti Vetëbesimi Drejtimi (parashikimi i hapave proceduralë) Hartimi i akteve Aftësia e bindjes Ndërgjegjësimi Vetëdija (pikat e dobëta dhe të forta të kandidatëve)
--------------------------	---	--	--

	Vlerësimi i aktit të ekspertimit	Kandidatët do të vijojnë ushtrimin duke iu vënë në dispozicion akti i ekspertimit i realizuar në gjykim. Në këtë rast kandidatët do të ndahen në grupe dhe do të vlerësojnë përmbajtjen e aktit, nëse ekspertimi është i plotë, nëse ka ndonjë paqartësi dhe mënyrën se si duhet vepruar për plotësimin e tij (25 minuta) Secili grup do të parashtrojë qëndrimin e tij lidhur me vlerësimin e aktit të ekspertimit (15 minuta) Konkluzione (10 minuta)	Vetëbesimi (aftësia për të vlerësuar dhe trajtuar akte procedurale si pasojë edhe të praktikës në orët e mëparshme) Aftësia e bindjes Të dëgjuarit
--	---	--	---

Nëntema 2: Provat shkresore dhe provat atipike (3 orë)

Përshkrimi

Kodi i Procedurës Civile ka reflektuar rregullimet e Kodit Civil duke kërkuar në disa raste për efekt provueshmërie vetëm provën shkresore (si p.sh. ndalimet e provës me dëshmitarë). Vetë elementi shkresë karakterizohet nga qartësia dhe siguria dhe për këtë arsye për veprimet më të rëndësishme juridike ligji kërkon formën shkresore. Në këto kushte, kur ligji procedural ka përcaktuar shprehimisht se në disa raste për efekt provueshmërie nevojiten vetëm prova shkresore, është e rëndësishme që kandidati të njohë dhe zbatojë rregullat procedurale që lidhen me provat shkresore.

Përmbajtja:

2.1. Aktet zyrtare (2 orë)

2.2. Vlera e provave atipike (1 orë)

Objektivi mësimor: Kandidati diferencon aktet zyrtare dhe shkresat e thjeshta dhe realizon një analizë të bazuar të tyre në funksion të zgjidhjes së çështjes. Kandidati njeh kuptimin e provave atipike dhe realizon analizën e tyre në funksion të zgjidhjes së çështjes.

Pyetjet studimore:

1. Cilat janë kushtet e përgjithshme për fuqinë provuese të shkresave?
2. Kujt i përket barra e provës për të vërtetuar të kundërtën e prezumimit të parashikuar në nenin 247 të K. Pr. Civile?
3. Si e kuptoni fuqinë provuese të një shkrese?
4. Çfarë kriteresh duhet të plotësojë një shkresë për tu cilësuar akt zyrtar?
5. A e përjashton fuqia e plotë provuese e aktit zyrtar mundësinë që vullneti i brendshëm të mos përputhet me atë që është materializuar në botën e jashtme?
6. A kemi kufizim në lejin e provave lidhur me vërtetimin se deklarimi i jashtëm nuk përputhet me vullnetin e brendshëm? Apo edhe në këtë rast akti zyrtar do goditet vetëm për falsitet?
7. A do të përbëjë provë të plotë fakti i deklaruar në përmbajtje të aktit noterial se deklaruesi është në gjendje të mirë mendore, apo se deklarimi është dhënë me vullnetin e tij të lirë?
8. Nëse shkresa është përpiluar nga një person zyrtar që nuk ka qenë kompetent ose nuk është përpiluar sipas formës së caktuar, akti do të cilësohet sërish si akt zyrtar apo do të ketë cilësinë e një shkrese të thjeshtë nëse është i nënshkruar nga palët?
9. Akti zyrtar ka fuqi për gjithçka që përmendet në shkresë, pavarësisht lidhjes me objektin kryesor të shkresës, apo duhet të ekzistojë lidhja e drejtpërdrejtë?
10. Cili është kuptimi i shkresës së thjeshtë?
11. Cilët janë elementët që duhet të përmbajë shkresa e thjeshtë?
12. Fuqia e plotë provuese e shkresës private buron nga vetë shkresa në vetvete, apo nga pranimi i origjinalitetit të saj?
13. Pohimi/pranimi i nënshkrimit të shkresës përbën provë të plotë vetëm lidhur me origjinalitetin e saj, apo edhe përmbajtjen?
14. Cili është dallimi midis shkresës së thjeshtë dhe aktit zyrtar?
15. Cili është qëllimi i deklarimit të falsitetit të një akti zyrtar apo shkrese të thjeshtë?
16. A është goditja për falsitet gjatë gjykimit e vetmja rrugë për të pretenduar falsitetin e provës shkrese?
17. A lejon Kodi paraqitjen e provave atipike?
18. A mundet që prova atipike të jetë vendimtare për zgjidhjen e çështjes?
19. Cili është kuptimi i provave të paligjshme?
20. Cili është dallimi midis provave atipike dhe provave të paligjshme?

Axhenda

Koha	Tema/nënçështjet	Metodologjia e përdorur	Aftësitë/kompetencat
150 minuta	Provat shkresore dhe provat atipike		
100 minuta	Aktet zyrtare	Prezantim i shkurtër i pedagogut lidhur me aktet zyrtare dhe kriteret e cilësimit të një akti si akt zyrtar (10 minuta) Kandidatëve do tu jepet një akt zyrtar dhe secili kandidat do të përcaktojë se cilat fakte provohen me anë të aktit zyrtar dhe cila është fuqia provuese e tij (20 minuta) Pas ushtrimit të mësipërm, secili kandidat do të përcaktojë se cilat fakte nuk provon akti zyrtar dhe cila është mënyra e kundërshtimit të fakteve të cilat provohen me aktin zyrtar (15 minuta) Tre kandidatë prezantojnë qëndrimin e tyre dhe analizohen qëndrimet e ndryshme (25 minuta) Kandidatëve u vihet në dispozicion një tjetër akt zyrtar i cili përmban të dhëna që nuk kanë lidhje të drejtpërdrejtë me objektin kryesor të aktit zyrtar.	Gjykimi analitik Gjykimi analitik Aftësia e bindjes Të dëgjuarit

50 minuta	Vlera e provave atipike	Secili kandidat do të përcaktojë nëse akti zyrtar përbën apo jo provë të plotë në lidhje me këtë fakt duke parashtruar argumentet përkatës me shkrim. Nëse akti zyrtar nuk përbën provë të plotë do të përcaktohet se cila është vlera provuese e aktit në këtë rast (25 minuta) Konkluzione (5 minuta) Analiza me shkrim lidhur me vlerën provuese të aktit zyrtar do të bëhet pjesë e portofolit të secilit kandidat dhe do të vlerësohet nga pedagogu me qëllim përmirësimin në shkrimin e akteve Kandidatëve u prezantohet një rast në të cilin vihet në diskutim se cila është vlera e provës së kërkuar, nëse do të cilësohet atipike dhe si do të vlerësohet në aspektin e të provuarit. Kandidatët do të ndahen në dy grupe dhe secili grup do të rendisë argumentet lidhur me pranueshmërinë e provës atipike dhe vlerën provuese të saj, duke referuar edhe praktikën gjyqësore (30 minuta)	Gjykimi analitik Të nxënit, vetëreflektimi Evidentimi i pikave të forta dhe të dobëta të secilit kandidat Bashkëpunimi Gjykimi analitik
------------------	--------------------------------	--	--

		Secili grup do të caktojë një përfaqësues i cili do të parashtojë argumentet dhe nëse ka qëndrime të ndryshme grupet mund t'i drejtojnë pyetje njëri-tjetrit (15 minuta)	Aftësia e bindjes Të dëgjuarit
		Konkluzione (5 minuta)	

TEMA 2: Vendimet e gjykatës (3 orë)

Tema e dytë në përbërje të pjesës së tretë të gjykimit civil është vendimet gjyqësore, e cila do të jetë e ndarë në 2 nëntema kryesore si më poshtë:

Nëntema 1: Vendimi përfundimtar (1 orë)

Përshkrimi

Vendimi i gjykatës është pjesa më e rëndësishme e procesit gjyqësor. Misioni i gjykatës është zgjidhja e mosmarrëveshjes dhe mënyra si shprehet gjykata për këtë zgjidhje është pikërisht vendimi i saj. Vendimet e gjykatës, para së gjithash vendimi përfundimtar i saj, kanë rëndësi vendimtare për besueshmërinë publike të gjykatës. Një vendim i mirë arsyetuar, me analizë logjike, lidhje integrale të pjesëve përbërëse ndikon, qoftë edhe për palën që nuk është dakord me mënyrën e zgjidhjes së mosmarrëveshjes, në reputacionin e gjykatës. Qëllimi kryesor i vendimit është pikërisht të bindë palët që gjykata ka zgjidhur mosmarrëveshjen duke sqaruar me kujdes vërtetësinë/pavërtetësinë e fakteve të pretenduara nga palët dhe zbatimin me rigorozitet të pasojave që ligji parashikon për faktet e pranuar. Është me interes që gjykata të përcjellë mesazhet, nëpërmjet vendimeve të saj, që i gjykon çështjet mbi arsyetimin logjik të zhveshur nga emocionet që mund të ndikojnë në raport me individin që është palë në proces. Vetëm në këtë mënyrë slogani “*ligji është i barabartë për të gjithë*” do të përcjellë mesazhet pozitive që kërkon të përcjellë sistemi gjyqësor. Të gjitha këto aspekte duhet të mbahen parasysh edhe nga ndihmësi ligjor në momentin e hartimit të relacioneve lidhur me dhënien e opinionit për zgjidhjen e çështjes dhe hartimin e projekt-vendimit (në rastet kur mund të kërkohej nga gjykata). Për këtë arsye, është e rëndësishme që kandidati të njohë dhe zbatojë rregullat bazë që lidhen më përmbajtjen dhe arsyetimin e vendimit.

Përmbajtja

1.1. Arsyetimi i vendimit (1 orë)

- **Disponimi i gjykatës**

Objekti mësues: Kandidati shkruan relacione/projekt-vendime të arsyetuara, të qarta dhe të bazuara në rrethanat faktike të çështjes.

Pvetjet studimore:

1. Cilat janë funksionet bazë të arsyetimit të vendimeve gjyqësore?
2. Cilët janë elementët formalë (grafikë) të vendimit?
3. Cilët janë elementët materialë të vendimit?
4. Cilët janë dy momentet kryesore logjike në të cilat bazohet vendimi?
5. Cila është rëndësia e saktësisë dhe kronologjisë së fakteve në raport me vlefshmërinë e vendimit?
6. Përse është e rëndësishme renditja në mënyrë kronologjike e fakteve?
7. Si ndryshon arsyetimi në rastet kur provat janë në përputhje me njëra-tjetrën dhe rastet kur të dhënat e marra nga provat janë kontradiktore?
8. Cilat janë kriteret që duhet të plotësojnë argumentet e palëve në mënyrë që të merren në konsideratë nga gjykata në arsyetimin e vendimit?
9. A plotësohet standardi i arsyetimit duke cituar vetëm dispozitën ligjore, apo duhet të arsyetohet çdo kalim argumentues, nga fakti provues (prova) tek elementi ligjor që duhet provuar?
10. A është e saktë shprehja e vendosur në dispozitiv: shpenzimet u ngarkohen palëve në përputhje me pjesën e pranuar dhe të rrëzuar të padisë? Si do të përcaktohet shuma konkrete e shpenzimit në fazën e ekzekutimit të vendimit?

Axhenda

Koha	Tema/nënçështjet	Metodologjia e përdorur	
50 minuta	Vendimi përfundimtar		
50 minuta	Arsyetimi i vendimit/disponimi i gjykatës	Kandidatët shkruajnë në sticky notes kriteret/elementët që i vlerësojnë të rëndësishëm për arsyetimin e një vendimi gjyqësor (një sticky notes do të përmbajë vetëm një element) (10 minuta)	Gjykimi analitik Fleksibiliteti Ndërgjegjësimi për detyrën
		Ftohet një prej kandidatëve që të vendosë të gjithë sticky notes të shkruar prej tij në flipchart dhe më pas me radhë kandidatët e	Të dëgjuarit Bashkëpunimi

	tjerë. Nëse kriteri është i njëjtë, sticky notes do të vendosen mbi njëra-tjetrën (10 minuta) Kandidatëve u jepet një vendim i arsyetuar dhe secili prej tyre duhet të përpilojë dispozitivin e vendimit (15 minuta) Ftohet një prej kandidatëve të prezantojë dispozitivin e hartuar prej tij në monitor dhe më pas kandidatët e tjerë do të parashtrajnë nëse disponimi i tyre ka qenë i njëjtë dhe nëse mungojnë apo jo elementë që duhej të ishin pjesë e dispozitivit (10 minuta) Konkluzione (5 minuta)	Përputhshmëria midis pjesëve të vendimit Struktura e shënimeve Të dëgjuarit Vetëreflektimi
--	---	--

Nëntema 2: Vendimet e ndërmjetme dhe jopërfundimtare (2 orë)

Përshkrimi

Pavarësisht rëndësisë më të madhe të vendimit përfundimtar, vendimit që zgjidh mosmarrëveshjen, edhe llojet e tjera të vendimeve gjyqësore kanë rëndësinë e tyre në mirëfunksionimin e sistemit gjyqësor dhe mesazhet se “*drejtësia funksionon*”. Një peshë jo e vogël në mirëfunksionimin e gjykatës lidhet pikërisht me “vendimet e ndërmjetme”. Vendimi përfundimtar nuk mund të zgjidhë drejt mosmarrëveshjen nëse hetimi gjyqësor nuk është i plotë, nuk u ka ofruar palëve në proces mundësi reale për të mbrojtur çështjen e tyre. Rregullimin e një procesi gjyqësor sipas standardeve të “*procesit të rregullt*”, mund ta realizojë pikërisht njohja e mirë e standardeve të këtij procesi, i cili realizohet para së gjithash nëpërmjet vendimeve të ndërmjetme. Rëndësia e vendimeve të ndërmjetme ka edhe vlerën e sfidës së përhershme të gjykatës me palët lidhur me respektimin e parimeve të pavarësisë dhe paanësisë. Vendimet e ndërmjetme e bartin në vazhdimësi rrezikun e paragjyimit negativ të palës, që nuk i pranohen kërkesat e ndërmjetme, për paanshmërinë e gjykatës në proces. Kjo sfidë e bën edhe më të rëndësishme nevojën e arsyetimit të qartë dhe bindës edhe të vendimeve të ndërmjetme si dhe të vendimeve jopërfundimtare të cilat nuk e zgjidhin çështjen në themel dhe këto aspekte duhet të mbahen në konsideratë edhe nga ndihmësi ligjor. Nga ana tjetër, është e rëndësishme të kuptohet çmuarja e provave dhe vlerësimi i të dhënave që merren prej tyre mund të realizohen edhe në fazat fillestare të gjykimit në funksion të pezullimit apo pushimit të gjykimit të çështjeve duke ndikuar drejtpërsëdrejti në menaxhimin efektiv të çështjes gjyqësore.

Përmbajtja

2.1. Vendimet e ndërmjetme (1 orë)

- Vendimet e ndërmjetme, pezullimi i gjykimit

2.2. Vendimet jopërfundimtare (1 orë)

- Vendimi i pushimit të gjykimit

Objektivi mësimor: Kandidati diferencon saktë llojet e vendimeve dhe kupton pasojat e vendimmarrjeve.

Pyetjet studimore:

1. Cilat janë synimet kryesore të vendimmarrjes së gjykatës?
2. Cilat janë parimet që duhet të respektohen dhe garantohen me anë të vendimeve të ndërmjetme?
3. Cilat janë kriteret mbi të cilat duhet të mbështetet gjykata në vlerësimin e vendimeve të ndërmjetme?
4. A mund të shërbejë marrja e vendimeve të ndërmjetme si shkak për përjashtimin e gjyqtarit?
5. A mund të pezullohet gjykimi kur për ligjin e zbatueshëm ka një procedurë njëse ose kundërshtim ligji në Gjykatën Kushtetuese?

6. Çfarë ndodh në rastet kur pala që vdes gjatë gjykimit është pala e paditur dhe nuk procedohet me lëshimin e dëshmisë së trashëgimisë?
7. Përse vlerësoni se ligji e ka lidhur pushimin e gjykimit me pranimin e të paditurit në rast se ky i fundit ka paraqitur deklaratë mbrojtje?
8. Si duhet të veprohet në rastet kur kërkesa për pushimin e gjykimit paraqitet nga përfaqësuesi i palës paditëse? Cilat janë aspektet që duhet të verifikojë gjykata?
9. Cilat janë efektet juridike të pushimit të gjykimit?
10. A përbën vendimi i pushimit “*gjë të gjykuar*”? A mund të themi të njëjtën gjë edhe kur vendimi i pushimit merret për shkak se padia nuk mund të ngrihej?

Axhenda

Koha	Tema/nënçështjet	Metodologjia e përdorur	Aftësitë/kompetencat
100 minuta	Vendimet e ndërmjetme dhe vendimet jopërfundimtare		
50 minuta	Vendimet e ndërmjetme Pezullimi i gjykimit	Kandidatëve u vihet në dispozicion një kërkesë për pezullimin e gjykimit si dhe aktet bashkëlidhur saj. Secili kandidat duhet të vlerësojë bazueshmërinë e kërkesës duke parashtruar edhe argumentet përkatëse duke hartuar një projekt-vendim (40 minuta) Ftohet një prej kandidatëve të prezantojë në monitor projekt-vendimin e tij. Kandidatët e tjerë do të parashtrojnë nëse qëndrimi i tyre ka qenë i njëjtë dhe nëse kanë elementë të tjerë që duhen evidentuar (10 minuta) Projekt-vendimi do të jetë pjesë e portofolit të secilit kandidat dhe do të vlerësohet nga pedagogu me qëllim përmirësimin në shkrimin e akteve.	Gjykimi analitik Drejtimi Hartimi i akteve Aftësia e bindjes Aftësia e të dëgjuarit Struktura e shënimeve Të nxënit, vetëreflektimi Evidentimi i pikave të forta dhe të dobëta të secilit kandidat

50 minuta	Vendimi i pushimit të gjykimit	Kandidatëve u paraqitet kërkesëpadia, deklarata e mbrojtjes si dhe kërkesa e palës paditëse për heqjen dorë nga gjykimi e depozituar gjatë veprimeve paraprake. Secili kandidat duhet të përcaktojë se cilat do të ishin veprimet procedurale që do t'i propozonte gjykatës me paraqitjen e një kërkesë të tillë duke renditur edhe aktet procedurale që do të hartonte, çfarë elementësh do të verifikonte me qëllim shqyrtimin e kërkesës si dhe cila do të ishte zgjidhja ligjore (10 minuta) Ftohet një prej kandidatëve të prezantojë në monitor qëndrimin. Kandidatët e tjerë do të parashtrojnë nëse qëndrimi i tyre ka qenë i njëjtë dhe nëse ka elementë të tjerë që duhen evidentuar (10 minuta) Secili kandidat do të vijojë ushtrimin duke hartuar projekt-vendimin në rastin konkret (30 minuta) Projekt-vendimi do të jetë pjesë e portofolit të secilit kandidat dhe do të vlerësohet nga pedagogu me qëllim përmirësimin në shkrimin e akteve.	Drejtimi Fleksibiliteti Aftësia e bindjes Aftësia e të dëgjuarit Vetëreflektimi Hartimi i akteve Të nxënit, vetëreflektimi Evidentimi i pikave të forta dhe të dobëta të secilit kandidat
-------------------------	--	---	---

TEMA 3: Paditë e pavlefshmërisë së veprimeve juridike, paditë mohuese, paditë posedimore dhe paditë e detyrimeve

Nëntema 1: Paditë e pavlefshmërisë së veprimeve juridike (6 orë)

Veprimet juridike të pavlefshme si rezultat i shkeljes së kushteve të ligjshmërisë ose si rezultat i vesimit të vullnetit të palëve pjesëmarrëse, klasifikohen në veprime juridike absolutisht të pavlefshme dhe veprime juridike relativisht të pavlefshme. Në varësi të llojit të pavlefshmërisë, në praktikën gjyqësore veprimet juridike deklarohen/shpallen ose konstatohen të pavlefshme dhe me anë të vendimeve gjyqësore zgjidhen edhe pasojat e pavlefshmërisë së konstatuar apo të shpallur. Në këtë kuadër është e rëndësishme që kandidati të njohë dhe zbatojë karakteristikat e padive lidhur me pavlefshmërinë e veprimeve juridike në proceset gjyqësore.

Përmbajtja

1.1. Kriteret dhe kushtet e ngritjes së padisë për pavlefshmërinë absolute (2 orë)

1.2. Kriteret dhe kushtet e ngritjes së padisë për pavlefshmërinë relative (2 orë)

1.3. Zgjidhja e pasojave të pavlefshmërive dhe projekt-vendimi (2 orë)

Objektivi mësimor: Kandidati diferencon saktë llojet e pavlefshmërive dhe pasojat e tyre në proceset gjyqësore duke propozuar vendimet e duhura procedurale gjatë procesit dhe hartuar opinione ligjore të bazuara dhe argumentuara.

Pyetjet studimore:

1. Cilat janë veçoritë e padisë në kuptimin material si mjeti kryesor për mbrojtjen dhe rivendosjen gjyqësish të së drejtave subjektive të shkelura për shkak të ekzistencës së shkaqeve të pavlefshmërisë në një marrëdhënie juridike?
2. Cilat janë dallimet thelbësore midis veprimeve juridike relativisht të pavlefshme dhe atyre absolutisht të pavlefshme?
3. Cili është mjeti i duhur ligjor për të mbrojtur të drejtat e cenuara nga këto lloj pavlefshmëri?
4. Cili është raporti midis padisë për konstatimin e pavlefshmërisë absolute dhe padisë për vërtetimin e mosqenies së marrëdhënies juridike? Cilat janë palët që mund të ngrenë këtë të fundit?
5. Si interpretohet neni 106 i Kodit Civil lidhur me zgjidhjen e pasojave?

Axhenda

Koha	Tema/nënçështjet	Metodologjia e përdorur	Aftësitë/kompetencat
300 minuta	Paditë e pavlefshmërisë		
100 minuta	Kriteret dhe kushtet e ngritjes së padisë për pavlefshmërinë absolute	Kandidatëve u vihen në dispozicion kërkesëpapia dhe aktet bashkëlidhur. Kandidatët të ndarë në dy grupe përcaktojnë aspektet ligjore dhe faktike që kanë rëndësi për zgjidhjen e çështjes (15 minuta) Secili grup shfaq materialin e tij në monitor dhe një përfaqësues shpjegon qëndrimin. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (15 minuta) Kandidatët vijnë në ushtrimin duke u vënë në pozitën e ndihmësit ligjor dhe duke hartuar opinionin lidhur me zgjidhjen e çështjes (60 minuta). Opinionin e hartuar më sipër do të jetë pjesë e portofolit të secilit kandidat dhe do të vlerësohet nga pedagogu me qëllim përmirësimin në shkrimin e akteve.	Bashkëpunimi Gjykimi analitik Aftësia e bindjes Të dëgjuarit Gjykimi analitik Hartimi i opinionëve Të nxënës, vetëreflektimi Evidentimi i pikave të forta dhe të dobëta të secilit kandidat

100 minuta	Kriteret dhe kushtet e ngritjes së padisë për pavlefshmërinë relative	Diskutim i përbashkët me pedagogun dhe konkluzione (10 minuta) Kandidatëve u vihen në dispozicion kërkesëpapia dhe aktet bashkëlidhur Kandidatët të ndarë në dy grupe përcaktojnë aspektet ligjore dhe faktike që kanë rëndësi për zgjidhjen e çështjes (15 minuta) Secili grup shfaq materialin e tij në monitor dhe një përfaqësues shpjegon qëndrimin. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (15 minuta)	Bashkëpunimi Gjykimi analitik Aftësia e bindjes Të dëgjuarit
		Kandidatët vijojnë ushtrimin duke u vënë në pozitën e ndihmësit ligjor dhe duke hartuar opinionin lidhur me zgjidhjen e çështjes (60 minuta). Opinionin i hartuar më sipër do të jetë pjesë e portofolit të secilit kandidat dhe do të vlerësohet nga pedagogu me qëllim përmirësimin në shkrimin e akteve.	Gjykimi analitik Hartimi i opinioneve Të nxënit, vetëreflektimi Evidentimi i pikave të forta dhe të dobëta të secilit kandidat

100 minuta	Zgjidhja e pasojave të pavlefshmërisë dhe projekt-vendimi	Diskutim i përbashkët me pedagogun dhe konkluzione (10 minuta) Kandidatëve u vihen në dispozicion kërkesëpapia dhe aktet bashkëlidhur. Secili kandidat duhet të përcaktojë se cili do të ishte opinionin e tij lidhur me zgjidhjen e pasojave në rast se ato nuk kërkohen shprehimisht nga pala, apo pala nuk pranon që gjykimi të zgjidhë edhe pasojat që vijnë nga pavlefshmëria (30 minuta) Ftohet një prej kandidatëve të prezantojë qëndrimin e tij dhe kandidatët e tjerë ndahen sipas qëndrimeve duke parashtruar argumentet (20 minuta) Kandidatët formulojnë dispozitivin e një projekt-vendimi për konstatimin dhe zgjidhjen e pasojave në një rast hipotetik (30 minuta) Prezantimi i modelit të dispozitivit (15 minuta) Konkluzione (5 minuta) Dispozitivi i hartuar më sipër do të jetë pjesë e	Gjykimi analitik Aftësia e bindjes Të dëgjuarit Hartimi i akteve Aftësia e bindjes Të dëgjuarit Të nxënit, vetëreflektimi
--------------------------	---	--	--

		portofolit të secilit kandidat dhe do të vlerësohet nga pedagogu me qëllim përmirësimin në shkrimin e akteve.	Evidentimi i pikave të forta dhe të dobëta të secilit kandidat
--	--	---	--

Nëntema 2: Padia mohuese (3 orë)

Përshkrimi

E drejta e pronësisë gëzon një mbrojtje ligjore nga cenimet e paligjshme që mund ti bëhen asaj prej personave të tjerë. Padia mohuese i njihet pronarit në rast të cenimit të pjesshëm të të drejtës së pronësisë, d.m.th. kur pronari pengohet në posedimin dhe gëzimin e sendit të tij, por pa iu hequr posedimi mbi sendin. Pronari ka të drejtë të kërkojë nga cilido që e cenon në pronësinë e tij, por pa u zhveshur nga posedimi, të pushojë cenimin dhe të mos përsërisë këtë në të ardhmen, dhe, kur është rasti të shpërblejë dëmet që mund t'i ketë shkaktuar. Paditë mohuese janë gjerësisht të zbatuara në praktikë dhe për këtë arsye, është e rëndësishme që kandidati të njohë dhe zbatojë karakteristikat e padisë mohuese në proceset gjyqësore.

Përmbajtja

- 1.1. Kushtet që duhet të plotësojë padia mohuese (1 orë)
- 1.2. Legjitimiteti aktiv dhe pasiv (1 orë)
- 1.3. Projekt-vendimi (1 orë)

Objektivi mësimor: Kandidati njeh dhe zbaton karakteristikat e padisë mohuese në proceset gjyqësore duke propozuar vendimet e duhura procedurale gjatë procesit dhe hartuar opinione ligjore të bazuara dhe argumentuara.

Pyetjet studimore:

1. Cili është qëllimi i padisë mohuese?
2. Çfarë karakteri duhet të kenë veprimet e palës së paditur?
3. Cilat veprime nuk quhen të paligjshme nga ana e të paditurit dhe nuk konsiderohen si cenim pronësie të paditësit?
4. Si kategorizohen cenimet e të drejtës së pronësisë në kuadër të padisë mohuese?
5. A do të jemi në kushtet e padisë mohuese në rastet kur veprimet e palës tjetër nuk e kanë cenuar materialisht të drejtën e pronësisë, por cenojnë të drejtat?

6. Cili është elementi që duhet të karakterizojë veprimet cenuese të palës së paditur në mënyrë që të jemi në kushtet e padisë mohuese?
7. A kërkohet vërtetimi i elementit faj në veprimet e të paditurit kundrejt të drejtës së pronësisë së paditësit?
8. A mund të ngrihet padia mohuese edhe në formën e një kundërpadie në një gjykim të iniciuar?

Koha	Tema/nënçështjet	Metodologjia e përdorur	Aftësitë/kompetencat
150 minuta	Padia mohuese		
50 minuta	Kushtet që duhet të plotësojë padia mohuese	Kandidatëve u vihen në dispozicion kërkesëpadia, aktet bashkëlidhur si dhe deklarata e mbrojtjes. Kandidatët të ndarë në dy grupe përcaktojnë faktet kyçe ku duhet të bazohet hetimi gjyqësor referuar objektit të padisë si dhe japin opinionin ligjor lidhur me pranueshmërinë e padisë (25 minuta) Secili grup shfaq materialin e tij në monitor dhe një përfaqësues shpjegon qëndrimin. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (20 minuta) Konkluzione (5 minuta)	Bashkëpunimi Gjykimi analitik Drejtimi Aftësia e bindjes Të dëgjuarit

50 minuta	Legjitimiteti aktiv dhe pasiv	Kandidatëve u vihen në dispozicion kërkesëpadia, aktet bashkëlidhur si dhe deklarata e mbrojtjes. Kandidatët të ndarë në dy grupe përcaktojnë faktet kyçe ku duhet të bazohet hetimi gjyqësor lidhur me vlerësimin e legjitimitetit si dhe opinionin lidhur me pranueshmërinë e padisë në aspektin e legjitimitetit(25 minuta) Secili grup shfaq materialin e tij në monitor dhe një përfaqësues shpjegon qëndrimin. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (20 minuta) Konkluzione (5 minuta)	Bashkëpunimi Gjykimi analitik Drejtimi Aftësia e bindjes Të dëgjuarit
50 minuta	Projekt-vendimi	Kandidatëve u vihen në dispozicion kërkesëpadia, aktet bashkëlidhur si dhe deklarata e mbrojtjes. Secili kandidat përcakton argumentet kryesorë të projekt-vendimit dhe harton dispozitivin e tij (25 minuta)	Gjykimi analitik Hartimi i akteve

	Përzgjidhen dy kandidatë për të prezantuar qëndrimin e tyre. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e kandidatëve (20 minuta) Konkluzione (5 minuta) Dispozitivi i hartuar më sipër do të jetë pjesë e portofolit të secilit kandidat dhe do të vlerësohet nga pedagogu me qëllim përmirësimin në shkrimin e akteve	Aftësia e bindjes Të dëgjuarit Ndërgjegjësimi Të nxënës, vetëreflektimi Evidentimi i pikave të forta dhe të dobëta të secilit kandidat
--	---	--

Nëntema 3: Paditë posedimore (3 orë)

Përshkrimi

Në paditë posedimore bëjnë pjesë: 1) padia posedimore për pushimin e cenimit të posedimit, e cila është padia që i takon pronarit ose poseduesit jo pronar ose mbajtësit (nëndorësit) që cenohet në posedimin e sendit (neni 312 i Kodit Civil); 2) padia posedimore për rivendosjen në posedim, e cila është padia që i takon pronarit ose poseduesit jo pronar ose mbajtësit (nëndorësit) që është zhveshur nga posedimi i sendit (neni 313 i Kodit Civil). Paditë posedimore janë gjerësisht të zbatuara në praktikë dhe për këtë arsye, është e rëndësishme që kandidati të njohë dhe zbatojë karakteristikat e padisë posedimore në proceset gjyqësore.

Përmbajtja

- 1.1. Posedimi i pronarit dhe jopronarit (1 orë)**
- 1.2. Llojet e posedimit (1 orë)**
- 1.3. Pasojat që rrjedhin nga posedimi dhe mbrojtja e posedimit (1 orë)**

Objektivi mësimor: Kandidati njeh dhe zbaton karakteristikat e padive posedimore në proceset gjyqësore duke propozuar vendimet e duhura procedurale gjatë procesit dhe hartuar opinione ligjore të bazuara dhe argumentuara lidhur me zgjidhjen e çështjes.

Pvetjet studimore:

1. Cila është natyra juridike e posedimit? Analiza e nenit 304 të Kodit Civil.
2. Cilat janë pasojat juridike që rrjedhin nga posedimi?

3. Cilat janë mënyrat e fitimit dhe humbjes së posedimit?
4. Cilët janë llojet e posedimit?
5. Cili është dallimi midis posedimit dhe mbajtjes?
6. Cilat janë karakteristikat e padisë së pushimit të cenimit të posedimit dhe e rivendosjes në posedim? Analizë e neneve 304 deri në 310 të Kodit Civil.

Koha	Tema/nënçështjet	Metodologjia e përdorur	Aftësitë/kompetencat
150 minuta	Padia posedimore		
50 minuta	Posedimi i pronarit dhe jopronarit	Kandidatëve u vihen në dispozicion kërkesëpadia, aktet bashkëlidhur si dhe deklarata e mbrojtjes. Kandidatët duhet të përcaktojnë faktet kyçe ku duhet të bazohet hetimi gjyqësor referuar objektit të padisë, llojin e posedimit, mundësinë e ngritjes së padisë nga qiramarrësi ndaj të tretëve si dhe mundësinë e mbrojtjes ndaj qiradhënësit (25 minuta) Ftohet një kandidat të shfaqë materialin e tij në monitor dhe shpjegon qëndrimin. Kandidatët e tjerë ftohen të parashtrojnë qëndrimet e ndryshme apo plotësime. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (20 minuta)	Gjykimi analitik Drejtimi Parashtrimi i opinioneve Aftësia e bindjes Të dëgjuarit Të nxënir

50 minuta	Llojet e posedimit	Konkluzione (5 minuta) Kandidatëve u vihen në dispozicion kërkesëpapia, aktet bashkëlidhur si dhe deklarata e mbrojtjes. Kandidatët duhet të përcaktojnë faktet kyçe ku duhet të bazohet hetimi gjyqësor referuar objektit të padisë, llojin e posedimit, si dhe të hartojnë dispozitivin e projekt-vendimit (25 minuta) Ftohet një kandidat të shfaqë materialin e tij në monitor dhe shpjegon qëndrimin. Kandidatët e tjerë ftohen të parashtrojnë qëndrimet e ndryshme apo plotësime. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (20 minuta) Konkluzione (5 minuta)	Gjykimi analitik Drejtimi Hartimi i akteve Aftësia e bindjes Të dëgjuarit
-------------------------	----------------------------------	---	--

50 minuta	Pasojat që rrjedhin nga posedimi dhe mbrojtja e posedimit	Kandidatëve u vihen në dispozicion kërkesëpapia, aktet bashkëlidhur si dhe deklarata e mbrojtjes. Kandidatët të ndarë në dy grupe përcaktojnë faktet kyçe ku duhet të bazohet hetimi gjyqësor, vlerësimi i kërkesës për marrjen e masës së sigurimit të padisë duke formuluar edhe projekt-vendimin (25 minuta) Secili grup shfaq materialin e tij në monitor dhe një përfaqësues shpjegon qëndrimin. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (20 minuta) Konkluzione (5 minuta) Dispozitivët e projekt-vendimeve të hartuar më sipër do të jenë pjesë e portofolit të secilit kandidat dhe do të vlerësohen nga pedagogu me qëllim përmirësimin në shkrimin e akteve	Bashkëpunimi Gjykimi analitik Aftësia e vendimmarrjes Aftësia e bindjes Të dëgjuarit Ndërgjegjësimi Të nxënit, vetëreflektimi Evidentimi i pikave të forta dhe të dobëta të secilit kandidat
-----------	--	---	--

Nëntema 4: Paditë e detyrimeve (10 orë)

Detyrimi nuk është gjë tjetër veçse një marrëdhënie juridike, me anën e së cilës një person (debitori), detyrohet të japë diçka, të kryejë apo të mos kryejë një veprim të caktuar në dobi të një personi tjetër, (kreditori), i cili ka gjithashtu të drejtë të kërkojë t'i jepet diçka ose të kryhet apo të mos kryhet një

veprim i caktuar në favor të tij (neni 419 i K. Civil). Këto detyrime, referuar nenit 420 të K. Civil, mund të lindin nga kontrata ose nga ligji. Me qëllim që marrëdhëniet të karakterizohen nga stabiliteti dhe siguria juridike ligji ka parashikuar mundësinë e palëve për t'iu drejtuar gjykatës me qëllim përmbushjen në natyrë të detyrimit, ose shpërblimin e dëmit në rast të mospërmbushjes së detyrimeve. Në këtë kuadër është e rëndësishme që kandidati të njohë dhe zbatojë karakteristikat e padive të detyrimeve në proceset gjyqësore duke marrë vendimet e duhura procedurale gjatë procesit.

Përmbajtja

1.1. Padia për përmbushjen në natyrë të detyrimit (6 orë)

- Përmbushja e detyrimeve dhe rëndësia e parimit të korrektesës dhe ndershmërisë në një marrëveshje të drejtë për palët
- Pamundësia e përmbushjes së detyrimeve
- Padia për zgjidhjen e kontratës dhe shpërblimin e dëmit

1.2. Padia për shpërblimin e dëmit kontraktor/jashtëkontraktor nga mospërmbushja e detyrimeve (4 orë)

- Llojet e dëmeve
- Përgjegjësia civile

Objektivi mësimor: Kandidati njeh dhe zbaton karakteristikat e padive të detyrimeve në proceset gjyqësore duke propozuar vendimet e duhura procedurale gjatë procesit dhe hartuar opinione ligjore të bazuara dhe argumentuara.

Pyetjet studimore:

1. Cilat janë nga tiparet/karakteristikat e përmbushjes së detyrimeve?
2. Çfarë kuptoni me rast fator, dëm të rastit dhe forcë madhore? Ku dallojnë nga njëra-tjetra?
3. A është gjendja e fatkeqësisë natyrore në kushtet e një pandemie globale një forcë madhore? Si ndikon ajo në përmbushjen apo mospërmbushjen e detyrimeve kontraktore?
4. Në cilat raste debitori konsiderohet në vonesë?
5. Çfarë duhet të analizojë gjykata në rastet e padive me objekt përmbushjen e detyrimit?
6. Cilat janë kushtet e përgjegjësisë civile?
7. Cili është kuptimi i dëmit dhe kuptimi i fajit. A ka raste të përgjegjësisë pa faj në të drejtën civile
8. Cili është dallimi midis dëmit kontraktor me dëmin jashtëkontraktor?
9. Cili është dallimi i padisë që ngrihet për shkaktimin e dëmit me paditë që rrjedhin nga kontrata?
10. Cila është organograma e shpërblimit të dëmit?
11. Cilat janë llojet e dëmit jashtëkontraktor?
12. Cilat janë paditë për shpërblimin e dëmit?

13. Cila është formula e shpërblimit të dëmit?
14. Cila është koha që duhet të merret parasysh nga gjykata për llogaritjen e dëmit: çasti i ngritjes së padisë, çasti i marrjes së vendimit formë të prerë apo çasti i ekzekutimit të vendimit gjyqësor?
15. A mund të kërkohet me padi të veçantë shpërblimi i dëmit për periudhën nga vendimi i gjykatës për ekzekutimin e titullit ekzekutiv deri në çastin e ekzekutimit?
16. A ka dëm moral dhe cenim personaliteti kur jepen informacione për veprimtari jo korrekte apo të paligjshme të kundërshtarëve politikë?
17. A ka rëndësi nëse debati dhe deklarata bëhet në sesionin parlamentar apo në selinë e partisë përkatëse apo në një intervistë të bërë në një emision televiziv?
18. Si duhet kuptuar prishja e entitetit dhe raporteve familjare, ulja e cilësisë së jetës dhe krijimi i shqetësimeve të individëve nga ndërhyrjet në jetën private. Si duhet kuptuar shprehja: “*Tronditja objektivisht e jetës së përditshme duhet të dëmshpërblehet*”?

Koha	Tema/nënçështjet	Metodologjia e përdorur	Aftësitë/kompetencat
500 minuta	Padia e detyrimeve		
100 minuta	Përmbushja e detyrimeve dhe rëndësia e parimit të korrektesës dhe ndershmërisë në një marrëveshje të drejtë për palët	Kandidatëve u vihet në dispozicion kërkesëpadi në të cilën pala paditëse ka kërkuar përmbushjen e detyrimeve kontraktore, si dhe kopje e kontratës. Kandidatët të ndarë në dy grupe përcaktojnë faktet kyçe ku duhet të bazohet hetimi gjyqësor dhe provat përkatëse (20 minuta) Secili grup shfaq materialin e tij në monitor. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (20 minuta)	Gjykimi analitik Aftësia e bindjes Të dëgjuarit Të nxënir

100 minuta	Interpretimi i kontratës në rast mospërbushje Pamundësia e përmbushjes së detyrimeve Forca madhore	Kandidatët vijojnë ushtrimin duke u vënë në dispozicion deklarata e mbrojtjes e paraqitur nga pala në rastin konkret. Secili kandidat do të hartojë opinionin lidhur me zgjidhjen ligjore të çështjes (60 minuta) Opinioni do të bëhet pjesë e portofolit të kandidatit dhe do të vlerësohet nga pedagogu me qëllim përmirësimin në shkrimin e akteve Kandidatëve u vihet në dispozicion kërkesëpadia në të cilën pala paditëse ka kërkuar përmbushjen e detyrimeve kontraktore, si dhe kopje e kontratës. Kandidatët të ndarë në dy grupe përcaktojnë faktet kyçe ku duhet të bazohet hetimi gjyqësor dhe provat përkatëse (15 minuta) Secili grup shfaq materialin e tij në monitor. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (20 minuta) Kandidatët vijojnë ushtrimin duke u vënë në dispozicion deklarata e mbrojtjes e paraqitur nga pala në rastin	Gjykimi analitik Hartimi i akteve Vetëreflektimi dhe aftësia e të nxënit Evidentimi i pikave të forta dhe të dobëta të secilit kandidat Bashkëpunimi Gjykimi analitik Drejtimi Aftësia e bindjes Të dëgjuarit
--------------------------	--	---	--

100 minuta	Padia për zgjidhjen e kontratës dhe shpërblimin e dëmit	konkret. Secili kandidat do të hartojë opinionin lidhur me zgjidhjen ligjore (60 minuta) Opinionin do të bëhet pjesë e portofolit të kandidatit dhe do të vlerësohet nga pedagogu me qëllim përmirësimin në shkrimin e akteve Konkluzione (5 minuta) Kandidatëve u vihen në dispozicion aktet e një dosje gjyqësore. Kandidatët të ndarë në dy grupe përcaktojnë faktet kyçe ku duhet të bazohet hetimi gjyqësor, provat përkatëse dhe veprimet që duhet të ndërmerren gjykata (25 minuta) Secili grup shfaq materialin e tij në monitor. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (20 minuta) Kandidatët vijojnë ushtrimin duke parashtruar argumentet kryesorë të vendimmarrjes që do t'i propozonin gjykatës dhe hartojnë dispozitivin e projekt-vendimit (30 minuta)	Gjykimi analitik Hartimi i opinionëve Vetëreflektimi dhe aftësia e të nxënësve Evidentimi i pikave të forta dhe të dobëta të secilit kandidat Bashkëpunimi Gjykimi analitik Drejtimi Aftësia e bindjes Të dëgjuarit Ndërgjegjësimi Gjykimi analitik Hartimi i akteve
------------	---	--	--

		Secili grup shfaq materialin e tij në monitor dhe një përfaqësues shpjegon arsyet dhe formulimin e projekt-vendimit. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (20 minuta) Konkluzione (5 minuta) Parashtrimi i argumenteve dhe dispozitivi i projekt-vendimit do të bëhet pjesë e portofolit të kandidatit dhe do të vlerësohet nga pedagogu me qëllim përmirësimin në shkrimin e akteve	Aftësia e bindjes Të dëgjuarit Ndërgjegjësimi
100 minuta	Llojet e dëmeve Dallimi i dëmit kontraktor nga dëmi jashtë-kontraktor Shpërblimi i dëmit pasuror, material	Kandidatëve u vihen në dispozicion aktet e një dosje gjyqësore Kandidatët të ndarë në dy grupe përcaktojnë natyrën e mosmarrëveshjes, faktet kyçe ku duhet të bazohet hetimi gjyqësor, provat dhe veprimet që do t'i propozonin gjykatës (25 minuta). Secili grup shfaq materialin e tij në monitor. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e	Vetëreflektimi dhe aftësia e të nxënit Evidentimi i pikave të forta dhe të dobëta të secilit kandidat Bashkëpunimi Gjykimi analitik Drejtimi Aftësia e bindjes Të dëgjuarit

		grupeve (20 minuta) Kandidatët vijojnë ushtrimin duke parashtruar argumentet kryesorë të vendimmarrjes që do t'i propozonin gjykatës dhe formulimin e dispozitivit të projekt-vendimit (30 minuta) Secili grup shfaq materialin e tij në monitor dhe një përfaqësues shpjegon arsyet dhe formulimin e projekt-vendimit. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (20 minuta) Konkluzione (5 minuta) Kandidatëve u vihen në dispozicion aktet e një dosje gjyqësore. Kandidatët të ndarë në dy grupe përcaktojnë faktet kyçe ku duhet të bazohet hetimi gjyqësor dhe provat përkatëse (15 minuta) Secili grup shfaq materialin e tij në monitor. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (15 minuta) Kandidatët do të vijojnë ushtrimin dhe secili kandidat do të hartojë opinionin lidhur	Gjykimi analitik Hartimi i akteve Aftësia e bindjes Të dëgjuarit Ndërgjegjësimi Bashkëpunimi Gjykimi analitik Drejtimi Aftësia e bindjes Të dëgjuarit Gjykimi analitik
--	--	--	---

		me zgjidhjen ligjore (60 minuta)	Hartimi i akteve
		Opinionit do të bëhet pjesë e portofolit të kandidatit dhe do të vlerësohet nga pedagogu me qëllim përmirësimin në shkrimin e akteve	Vetëreflektimi dhe aftësia e të nxënit
		Konkluzione (5 minuta)	Evidentimi i pikave të forta dhe të dobëta të secilit kandidat

Nëntema 5: Kontratat (16 orë)

Pjesë e gjyqimit civil do të jenë edhe kontratat duke u fokusuar në kontratat më të përhapura në praktikën gjyqësore. Në të drejtën private shqiptare të pas viteve '90 ka pasur zhvillime legjislative për shkak të ndryshimit të rregullave të ekonomisë së tregut dhe të rifitimit të statusit të pronës private, të cilat kanë mbushur në mënyrë graduale boshllëqet ligjore dhe doktrinare. Ky proces është shoqëruar me problemet praktike dhe ligjore, përfshirë edhe probleme sociale. Gjithashtu, ritmi i shpejtë i marrëdhënieve private, ndërkombëtarizimi i tregut, kërkon një avancim jo vetëm të magistratëve, por edhe të ndihmësve ligjorë për të përfutur njohuri të thelluara që do të shërbejnë për zgjidhjen praktike të çështjeve të shumta, si në numër, edhe në karakteristika.

Përmbajtja

5.1.Kontrata e shitjes dhe furnizimit (3 orë)

- Çasti i dorëzimit të sendit.
- Shkaqet e pavlefshmërisë së shitjes; afati i parashkrimit.

- Çmimi jo i saktë dhe jo i drejtë. Korrigjimi i çmimit.
- Shitja me rezervë pronësie.
- Kontrata e furnizimit. E drejta e ekskluzivitetit.
- Lidhja e furnizimit me shitjen dhe baza ligjore e përbashkët.
- Përmbushja e detyrimeve që rrjedhin nga furnizimi dhe rastet e zgjidhjes së kontratës së furnizimit. Problematika të hasura në praktikën gjyqësore lidhur me furnizimin e mallrave.

5.2.Kontratat e dhurimit (3 orë)

- Objekti i dhurimit. Forma e dhurimit. Çasti kur hyn në fuqi kontrata. Detyrimet e dhuruesit.
- Dhurimi me kusht dhe me barrë. Revokimi i dhurimit.
- Dhurimet jo të zakonshme.
- Pasuria e tashme e dhuruesit. Sende të luajtshme, sende të paluajtshme, të drejta reale.
- E drejta e parablerjes dhe e drejta e kompensimit si objekt i dhurimit.
- Renta jetore dhe ndërthurja e saj me dhurimin.

Objektivi mësimor: Kandidati njeh dhe zbaton karakteristikat e kontratave duke propozuar vendimet e duhura procedurale gjatë procesit dhe hartuar opinione ligjore të bazuara dhe argumentuara.

Pyetje studimore:

1. Si e kuptoni shprehjen: “*Kalimi me rezervë i pronësisë me kushtin e sipërm duhet të pasqyrohet në kontratë*”? Nëse në kontratën ku çmimi paguhet me këste palët nuk e parashikojnë shprehimisht rezervën e pronës, ajo nuk konsiderohet e mirëqenë si kusht i zakonshëm i kontratës?
2. Cilat janë kushtet për vlefshmërinë e veprimit juridik? A është e vlefshme kontrata e shitblerjes që nuk është regjistruar në ASHK?
3. Cili do të konsiderohet momenti i fitimit të pronësisë: momenti i nënshkrimit të kontratës së shitblerjes nga palët përpara noterit, apo ai i regjistrimit të pronës pranë regjistrarit përkatës të pasurive të paluajtshme?
4. Cili është efekti i regjistrimit të kontratës së tjetërsimit të pasurisë së paluajtshme në ASHK? A e bën të pavlefshëm veprimin juridik mos regjistrimi i kontratës?
5. Nëse konstatohet se çmimi i një sendi të paluajtshëm është llogaritur gabim dhe blerësi ka paguar më pak, a mund të kërkohej pavlefshmëria e shitjes së sendit? Cila është baza ligjore?
A jemi para lajthimit në çmim? (neni 98)
6. A ka pjesa e sendit e zëvendësuar apo meremetuar nga shitësi të njëjtin afat garancie si vetë sendi?
7. A është kusht “i pranuar” për mosgaranci për cilësinë nga palët vendosja e një table “*Malli që blihet nuk kthehet*”? A prezumohet mospërgjegjësia e shitësit për të metat e sendit?
8. Ku dallon kontrata paraprake e shitjes dhe premtimi për shitje?
9. A kanë të njëjtën detyrueshmëri juridike “premtimi për shitje” dhe “kontrata paraprake e shitjes”?-
3. Çfarë është premtimi i njëanshëm dhe ku dallon ai nga “premtimi për shitje” i bërë me dy palë dhe me akt noterial?
10. Cili është dallimi midis një kushti kontraktor të vendosur nga palët me një kusht ligjor të vendosur nga ligji? Ilustroni përgjigjen duke u mbështetur te legjislacioni për shitjen e trojeve të huajve.

11. A dallon oferta publike nga njoftimet në gazeta?
12. A është e drejta e parablerjes e drejtë reale dhe a mund të dhurohet ajo?
13. A përfshihet e drejta e parablerjes në pasurinë trashëgimore?
14. A përfshihet e drejta e parablerjes dhe e kompensimit në konceptin e dhuruesit?
15. A është dhurimi një kontratë reale?
16. A është dhurimi i një të drejte ideale një kontratë konsensuale?
17. Kur hyn në fuqi dhurimi?
18. Në çfarë raporti qëndron kontrata e dhurimit me një deklaratë noteriale të mëvonshme ku pranuesi i dhurimit merr përsipër një kusht apo barrë mbi sendin e dhuruar?
19. A lidhet dhurimi me rentën jetore apo janë dy kontrata që e përjashtojnë njëra-tjetrën?
20. Dhurohet sendi apo edhe të drejtat reale?
21. Në qoftë se dhurohen edhe të drejta reale, atëherë e drejta e parablerjes, sipas nenit 21, të Ligjit nr.7698, datë 15.04.1993 “Për kthimin dhe kompensimin e pronave ish-pronarëve”, do të konsiderohet e drejtë reale dhe a është nga ato që mund të dhurohet?

Axhenda

Koha	Tema/nënçështjet	Metodologjia e përdorur	Aftësitë/kompetencat
300 minuta	Kontrata e shitjes, furnizimit dhe dhurimit		
150 minuta	Kontrata e shitjes dhe furnizimit	Kandidatëve u vihet në dispozicion akte lidhur me kontratën e shitjes dhe furnizimit. Kandidatët të ndarë në grupe përcaktojnë faktet kyçe ku duhet të bazohet hetimi gjyqësor dhe evidentojnë problematikat përkatëse të rastit (25 minuta) Grupet shkëmbejnë gjetjet e tyre për rastin/rastet përkatëse dhe qasin ose jo qëndrime të tyre duke i relatuar ato (15 minuta) Kandidatët diskutojnë mbi bazën e pyetjeve studimore	Bashkëpunimi Gjykimi analitik Aftësia e bindjes Aftësia e të nxëniet

150 minuta	Kontrata e dhurimit	të parapërgatitura dhe që lidhen me çështjet që kanë paqartësi (25 minuta) Kandidatët do të hartojnë një opinion ligjor mbi bazën e një rasti praktik (kazusi) të dhënë nga pedagogu, duke analizuar drejtë faktet apo grupet e fakteve që ai përmban, shkakun dhe bazën ligjore (60 minuta). Opinionit do të bëhet pjesë e portofolit të kandidatit dhe do të vlerësohet nga pedagogu me qëllim përmirësimin në shkrimin e akteve Konkluzione (25 minuta) Kandidatëve u vihet në dispozicion akte lidhur me kontratën e dhurimit. Kandidatët të ndarë në grupe përcaktojnë faktet kyçe ku duhet të bazohet hetimi gjyqësor dhe evidentojnë problematikat përkatëse të rastit (25 minuta) Grupet shkëmbejnë gjetjet e tyre për rastin/rastet përkatëse dhe qasin ose jo qëndrime të tyre duke i relatuar ato (15 minuta) Kandidatët diskutojnë mbi	Gjykimi analitik Hartimi i opinionëve Vetëreflektimi dhe aftësia e të nxënit Evidentimi i pikave të forta dhe të dobëta të secilit kandidat Bashkëpunimi Gjykimi analitik Aftësia e bindjes
-------------------	-----------------------------------	--	--

		bazën e pyetjeve studimore të parapërgatitura dhe që lidhen me çështjet që kanë paqartësi (25 minuta) Kandidatët do të hartojnë një opinion ligjor mbi bazën e një rasti praktik (kazusi) të dhënë nga pedagogu, duke analizuar drejtë faktet apo grupet e fakteve që ai përmban, shkaku dhe bazën ligjore (60 minuta). Opinionin do të bëhet pjesë e portofolit të kandidatit dhe do të vlerësohet nga pedagogu me qëllim përmirësimin në shkrimin e akteve Konkluzione (25 minuta)	Aftësia e të nxënit Gjykimi analitik Hartimi i opinionëve Vetëreflektimi dhe aftësia e të nxënit Evidentimi i pikave të forta dhe të dobëta të secilit kandidat
--	--	--	--

5.3.Kontratat e qirasë dhe enfiteozës (4 orë)

- Kontrata e qirasë dhe rastet praktike që lidhen me të.
- Ripërtëritja e qirasë dhe problematikat që lidhen me të.
- Zgjidhja e qirasë dhe rastet që sjellin zgjidhjen.
- Pavlefshmëria e qirasë dhe konkurrimi i saj me rastet e pavlefshmërisë së veprimeve juridike në përgjithësi.
- Dallimi nga enfiteoza dhe huapërdorja. Dallimi i qirasë nga uzufrukti.

Objektivi mësimor: Kandidati njeh dhe zbaton karakteristikat e kontratave duke propozuar vendimet e duhura procedurale gjatë procesit dhe hartuar opinione ligjore të bazuara dhe argumentuara.

Pyetje studimore:

1. A ripërtërihet automatikisht qiraja pas kalimit të afatit, nëse palët nuk e njoftojnë njëra-tjetrën se nuk janë dakord për vazhdimin e saj?
2. Si e kuptoni të drejtën e preferimit të qiramarrësit?
3. A lidhet nënqiraja dhe çfarë kushtesh gëzona ajo?
4. Ku dallon qiraja nga enfiteoza?
5. Çfarë dallimi ka qiraja financiare nga qiraja tradicionale?
6. Si do të analizohet fakti që pas përfundimit të kontratës pas 6 muajve edhe pse në kontratë parashikohet e drejta e rilidhjes së saj nga ana e palëve nuk është bërë një veprim i tillë, ndërkohë kur qiradhënia ka vazhduar?

Koha	Tema/nënçështjet	Metodologjia e përdorur	Aftësitë/kompetencat
200 minuta	Kontrata e qirasë dhe enfiteozës		
200 minuta	Kontrata e qirasë dhe enfiteozës	Kandidatëve u vihet në dispozicion akte lidhur me kontratën e qirasë dhe enfiteozës. Kandidatët të ndarë në grupe përcaktojnë faktet kyçe ku duhet të bazohet hetimi gjyqësor dhe evidentojnë problematikat përkatëse për secilin rast (50 minuta)	Bashkëpunimi Gjykimi analitik

		Grupet shkëmbejnë gjetjet e tyre për rastin/rastet përkatëse dhe qasin ose jo qëndrime të tyre duke i relatuar ato (25 minuta) Kandidatët diskutojnë mbi bazën e pyetjeve studimore të parapërgatitura dhe që lidhen me çështjet që kanë paqartësi (30 minuta) Kandidatët do të hartojnë një opinion ligjor mbi bazën e një rasti praktik (kazusi) të dhënë nga pedagogu, duke analizuar drejtë faktet apo grupet e fakteve që ai përmban, shkaku dhe bazën ligjore (60 minuta). Opinionin do të bëhet pjesë e portofolit të kandidatit dhe do të vlerësohet nga pedagogu me qëllim përmirësimin në shkrimin e akteve Konkluzione (35 minuta)	Aftësia e bindjes Aftësia e të nxënit Gjyrimi analitik Hartimi i opinioneve Vetëreflektimi dhe aftësia e të nxënit Evidentimi i pikave të forta dhe të dobëta të secilit kandidat
--	--	---	---

5.4.Kontratat e sipërmarrjes (6 orë)

- Kontrata e qirasë dhe rastet praktike që lidhen me të.
- Ripërtëritja e qirasë dhe problematikat që lidhen me të.
- Zgjidhja e qirasë dhe rastet që sjellin zgjidhjen.
- Pavlefshmëria e qirasë dhe konkurrimi i saj me rastet e pavlefshmërisë së veprimeve juridike në përgjithësi.
- Dallimi nga enfiteoza dhe huapërdorja. Dallimi i qirasë nga uzufrukti.

Objektivi mësimor: Kandidati njeh dhe zbaton karakteristikat e kontratave duke propozuar vendimet e duhura procedurale gjatë procesit dhe hartuar opinione ligjore të bazuara dhe argumentuara.

Pyetje studimore:

1. Ku dallon rreziku në kontratën e transportit me rrezikun në kontratën e sipërmarrjes?
2. A janë pasojat që vijnë nga rrethanat e paparashikuara në ngarkim vetëm të sipërmarrësit apo edhe të porositësit? Cili është kufiri që e ndan këtë përgjegjësi? A ndryshon përgjigjja në rast se konkurren faji i sipërmarrësit?
3. Çfarë natyre duhet të ketë risku që një kontratë e zakonshme porositë të shndërrohet në kontratë sipërmarrje?
4. A ka rëndësi nëse titulli i kontratës është i përgjithshëm ose i paspecifikuar si duhet për të përcaktuar nëse ajo është sipërmarrje apo jo? Si duhet të arsyetojë gjykata në vendimin e saj në këto raste?
5. Si konkurren padia civile në procesin penal që lidhet me veprat penale në fushën e veprimtarive ndërtuese dhe sipërmarrëse?
6. Ku dallon përgjegjësia për rrezikun nga përgjegjësia për mos përmbushjen e detyrimeve?
7. Cilat konsiderohen rrethanat të paparashikuara?

Koha	Tema/nënçështjet	Metodologjia e përdorur	Aftësitë/kompetencat
300 minuta	Kontrata e sipërmarrjes		
300 minuta	Kontrata e sipërmarrjes	Kandidatëve u vihet në dispozicion akte lidhur me kontratën e sipërmarrjes. Kandidatët të ndarë në grupe përcaktojnë faktet kyçe ku duhet të bazohet hetimi gjyqësor dhe evidentojnë problematikat përkatëse për secilin rast (60 minuta) Grupet shkëmbejnë gjetjet e tyre për rastin/rastet përkatëse dhe qasin ose jo qëndrime të tyre duke i relatuar ato (45 minuta) Kandidatët diskutojnë mbi bazën e pyetjeve studimore të parapërgatitura dhe që lidhen me çështjet që kanë paqartësi (60 minuta) Kandidatët do të hartojnë një opinion ligjor mbi bazën e një rasti praktik (kazusi) të dhënë nga pedagogu, duke analizuar drejtë faktet apo grupet e fakteve që ai përmban, shkaku dhe bazën ligjore (90 minuta).	Bashkëpunimi Gjykimi analitik Aftësia e bindjes Aftësia e të nxënës Gjykimi analitik Hartimi i opinionëve

		Opinionimi do të bëhet pjesë e portofolit të kandidatit dhe do të vlerësohet nga pedagogu me qëllim përmirësimin në shkrimin e akteve Konkluzione (45 minuta)	Vetëreflektimi dhe aftësia e të nxënësit Evidentimi i pikave të forta dhe të dobëta të secilit kandidat
--	--	--	--

PJESA IV

ANKIMI, GJYKIMI NË APEL DHE EKZEKUTIMI

Përshkrim i përgjithshëm

Deri në këtë fazë të lëndës kandidati për ndihmës ligjor ka fituar aftësinë të vlerësojë pranueshmërinë e çështjeve për gjykim, veprimet që duhet të ndërmerren për menaxhimin efektiv të çështjes, përcaktimin e fakteve kyçe dhe fakteve objekt të provuarit të gjykim, provat përkatëse dhe barrën e provës, të realizojë një planifikim procedural në funksion të hetimit të plotë dhe respektimit të afateve të gjyimit, të çmojë provat në raport me njëra-tjetrën, të interpretojë të drejtat dhe detyrimet e palëve dhe të realizojë relacione/projekt-akte të argumentuara, të bazuara ligjërisht duke zbatuar edhe praktikatat gjyqësore. Në këtë pjesë të gjyimit civil do të vijohet me trajtimin e ankimit, gjykimin në apel dhe fazën e ekzekutimit të vendimit pasi është e rëndësishme që ndihmësit ligjor të kenë njohuri për të gjitha fazat dhe shkallët që kalon gjykimi i një çështje deri në ekzekutimin e saj.

Aftësitë/kompetencat dhe objektivat

Në vijim do të parashtrohen aftësitë/kompetencat si dhe objektivat respektive të lidhura me ato që synohen të arrihen në përfundimin të pjesës së katërt të gjyimit civil nga trajtimi i temave përkatëse në përmbajtje të saj.

Aftësitë/kompetencat

1. Gjykimi analitik

Objektivat:

1.1. Kandidati evidenton faktet thelbësore dhe çështjet ligjore, bën dallimin midis çështjeve kryesore dhe çështjeve anësore, përqendrohet në çështjet kryesore pa humbur detajet, identifikon ligjin e zbatueshëm.

1.2. Kandidati kupton marrëdhëniet shkak-pasojë në kontekstin ligjor.

1.3. Kandidati jep mendime ligjërisht të bazuara, të arsyetuara, duke reflektuar edhe praktikën gjyqësore.

1.4. Kandidati bën një dallim të qartë midis pretendimeve, vlerësimeve dhe gjykimeve.

2. Vetëbesimi dhe autenticiteti

Objektivat:

2.1. Kandidati është i qartë për procedurën dhe aspektet që duhet të analizojë në përgatitjen e relacioneve dhe projekt-akteve, përfshirë këtu projekt-vendimin.

3. Aftësia e bindjes

Objektivat:

3.1. Kandidati harton relacione apo projekt-akte në përputhje me rrethanat konkrete të çështjes duke evidentuar të gjithë elementët e rëndësishëm të saj.

3.2. Kandidati reflekton besim në aftësitë e tij në shkrimin e akteve.

Aftësia e ndihmësit ligjor qëndron në parashtrimin edhe të rrethanave që mund të vënë në diskutim zgjidhjen ligjore dhe dhënien përgjigje të tyre me qëllim që të kuptohet se përse një argument i caktuar nuk është marrë në konsideratë. Nga ana tjetër, është e rëndësishme që në kuadër të analizës së zgjidhjes së çështjes të parashtrihen qëndrimet e ndryshme të praktikës gjyqësore dhe të argumentohet zgjedhja e një qëndrimi të caktuar në çështjen konkrete.

4. Ndërgjegjësimi për mjedisin personal

Objektivat:

4.1. Kandidati lidh çështjen me ndikimin social

Faza e ekzekutimit të vendimeve gjyqësore si një prej fazave më të rëndësishme të procesit gjyqësor është faza në të cilën evidentohet me qartë lidhja midis një vendimmarrje dhe pasojave që ajo sjell në mjedisin social dhe kjo gjë duhet të mbahet parasysh nga kandidati kur shqyrton çështje që lidhen me fazën e ekzekutimit.

Temat dhe nëntemat në përmbajtje të pjesës së katërt do të jenë si më poshtë:

1) Ankimi (3 orë)

- Pranueshmëria e ankimit (2 orë)
- Rivendosja në afatin e ankimit (1 orë)

2) Gjykimi në apel (5 orë)

- Kufijtë e shqyrtimit të çështjes në apel dhe rastet e kthimit për rigjykim (2 orë)
- Riçelja e hetimit gjyqësor (2 orë)
- Rënia në dekadencë e kërtimeve (1 orë)

3) Ekzekutimi (3 orë)

- Titulli ekzekutiv (2 orë)
- Ankandi dhe pasojat e shkeljes së rregullave të tij (1 orë)

4) Paditë në fazën e ekzekutimit (5 orë)

- Padia e pavlefshmërisë së titullit ekzekutiv (2 orë)
- Kundërshtimi i veprimeve përbarimore (2 orë)
- Padia për kërkimin e sendit nga personi i tretë (1 orë)

5) Mjetet e sigurimit të përmbushjes së detyrimeve (4 orë)

- Hipoteka (2 orë)
- Dorëzania (2 orë)

TEMA 1: Ankimi (3 orë)

Përshkrimi

Ankimi është akti me të cilin palët ose pjesëmarrësit e tjerë në proces parashetrojnë kundërshtimet e tyre ndaj vendimit të gjykatës dhe veprimeve të përbaruesit gjyqësor, për të mbrojtur të drejtat dhe interesat e tyre. Kushdo ka të drejtë të ankohet kundër një vendimi gjyqësor në një gjykatë më të lartë, përveç rasteve kur parashikohet ndryshe në ligj. Një nga risitë sipas ndryshimeve me ligjin Nr.38/2017 është edhe shqyrtimi i kushteve të pranueshmërisë së ankimit të paraqitur nga palët, shqyrtim i cili bëhet nga gjykata që ka dhënë vendimin. Për këtë arsye, në kushtet kur kandidatit i duhet të veprojë

në praktikë edhe si ndihmës ligjor për gjyqtarin e ankimit, është e rëndësishme që ai të njohë dhe zbatojë kriteret që duhet të plotësojë ankimi në mënyrë që propozojë zgjidhje të bazuara lidhur me pranueshmërinë ose jo të ankimit.

Përmbajtja

1.1. Pranueshmëria e ankimit (2 orë)

Objektivi mësimor: Kandidati propozon marrjen e vendimit të duhur lidhur me pranueshmërinë e ankimit të paraqitur ndaj vendimit të gjykatës së shkallës së parë.

Pyetjet studimore:

1. A ka diferencë për llogaritjen e afatit ndërmjet palës në mungesë dhe palës së pranishme në shpalljen e vendimit të gjykatës?
2. Çfarë ndodh nëse pala ka qenë e pranishme në gjykim por, vendimi i arsyetuar i komunikohet pas kalimit të afatit prekluziv njëvjeçar? A vepron prekluziviteti në këtë rast?
3. Si mund të provohet “*pavlefshmëria e njoftimeve*”? Cili do të jetë mjeti procedural?
4. A duhet të vlerësojë gjykata në të cilën depozitohet ankimi “pranimin” apo vetëm “mospranimin e ankimit”? Nëse vlerëson edhe pranimin, cili do të jetë disponimi i gjykatës?
5. A mund të ushtrojë ankim ndaj vendimit një person që nuk ka qenë pjesë e gjykimit, por që duhet të ishte pjesë e gjykimit, duke pretenduar si shkak ankimi ndërgjyqësinë e gabuar?
6. Mungesa e prokurës së avokatit që nënshkruan ankimin konsiderohet “e metë” për t’u plotësuar apo shkak për mospranimin e menjëhershëm të ankimit?
7. Nëse janë disa palë gjyqfytuese dhe ankimi i kundërdrejtohet vetëm interesave të njërit prej tyre, a kanë të tjerët të drejtën të paraqesin kundërankim?

1.2. Rivendosja në afatin e ankimit (1 orë)

Objektivi mësimor: Kandidati planifikon procesin gjyqësor në përputhje me rregullat procedurale dhe jep një opinion të bazuar lidhur me kërkesën për rivendosjen në afatin e ankimit.

Pyetjet studimore:

1. Cila është procedura që ndiqet në rastin e kërkesës për rivendosjen në afatin e ankimit?
2. Cili është kuptimi i “palës tjetër”? Cilat do të jenë palët pjesëmarrëse në proces?
3. Cilat do të konsiderohen shkaqe të arsyeshme për rivendosjen në afatin e ankimit?
4. A është shkak i arsyeshëm mungesa e njoftimeve apo pavlefshmëria e tyre?
5. A duhet të shoqërohet kërkesa për rivendosjen në afatin e ankimit me vetë ankimin?
6. Si do të veprohet në rast se kërkesa nuk shoqërohet së bashku me ankimin?

Axhenda

Koha	Tema/nënçështjet	Metodologjia e përdorur	Aftësitë/kompetencat
150 minuta	Ankimi		
100 minuta	Pranueshmëria e ankimit	Kandidatëve iu vihet në dispozicion vendimi i gjykatës së shkallës së parë së bashku me ankimin ndaj këtij vendimi dhe aktet bashkëlidhur tij. Kandidatët të ndarë në dy grupe përcaktojnë se cilat janë veprimet procedurale që vlerësojnë se duhet të kryhen pas paraqitjes së ankimit (15 minuta) Secili grup shfaq materialin e tij në monitor dhe një përfaqësues shpjegon procedurën e përcaktuar nga grupi dhe arsyet. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (15 minuta) Në vijim të ushtrimit të mësipërm, secili kandidat harton një projekt-vendim lidhur me pranueshmërinë e ankimit (60 minuta) Konkluzione (10 minuta) Projekt-vendimi i hartuar më sipër do të jetë pjesë e portofolit të secilit kandidat dhe do të	Gjykimi analitik Drejtimi Aftësia e bindjes Të dëgjuarit Hartimi i akteve Të nxënit, vetëreflektimi Evidentimi i pikave të forta

		vlerësohet nga pedagogu me qëllim përmirësimin në shkrimin e akteve	dhe të dobëta të secilit kandidat
50 minuta	Rivendosja në afatin e ankimit	Kandidatëve iu vihet në dispozicion një kërkesë për rivendosjen në afatin e ankimit për shkak të pavlefshmërisë së njoftimeve, së bashku me aktet përkatëse. Kandidatët të ndarë në dy grupe përcaktojnë se: -cilat do të ishin veprimet procedurale që do të kryenin pas paraqitjes së kërkesës për rivendosjen në afat të ankimit -cilat do të ishin palët që do të merrnin pjesë në gjykim, -cilat do të ishin aktet që do të kërkonin me qëllim shqyrtimin e kërkesës -cila do të ishte praktika gjyqësore në të cilën do të referonin -cila do të ishte zgjidhja ligjore (30 minuta) Secili grup shfaq materialin e tij në monitor dhe një	Bashkëpunimi Gjykimi analitik Drejtimi Aftësia e bindjes

		përfaqësues shpjegon procedurën e përcaktuar nga grupi dhe arsyet. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (20 minuta)	Të dëgjuarit Vetëbesimi
--	--	---	----------------------------

TEMA 2: Gjykimi në apel (5 orë)

Përshkrimi

Duke qenë se ndihmësit ligjor janë parashikuar jo vetëm në gjykatën e shkallës së parë, por edhe në gjykatën e apelit, është e rëndësishme që pjesë e gjykimit civil të jenë edhe institutet kryesore të gjykimit në apel si kufijtë e shqyrtimit të çështjes në apel, riçelja e hetimit gjyqësor, rënia në dekadencë e kërtimeve, rastet e prishjes së vendimit dhe kthimit të çështjes për rigjykim.

Përmbajtja

2.1. Kufijtë e shqyrtimit të çështjes në apel dhe rastet e kthimit për rigjykim (2 orë)

2.2. Riçelja e hetimit gjyqësor (2 orë)

2.3. Rënia në dekadencë e kërtimeve (1 orë)

Objektivi mësimor: Kandidati njeh rregullat e gjykimit në apel, propozon marrjen e vendimit të duhur lidhur me pranueshmërinë e ankimit të paraqitur ndaj vendimit të gjykatës së shkallës së parë dhe diferencon konceptet e gjykatës së apelit si një gjykatë fakti dhe dallimi i saj nga një gjykatë ligji.

Pyetjet studimore:

1. Çfarë duhet të përmbajë relacioni i hartuar nga ndihmësi ligjor lidhur me shqyrtimin e çështjes në apel?
2. Në kushtet që mospranimi i ankimit mund të konstatohet në çdo shkallë gjykimi, a duhet gjykata më e lartë ta bëjë pjesë të debatit gjyqësor kur konstaton kushtet e mospranueshmërisë së ankimit, pavarësisht vendimmarrjes së gjykatës?
3. Si duhet kuptuar shprehja e Gjykatës Kushtetuese lidhur me faktin se “*kufijtë e zbatimit të parimit të gjësë së gjykuar përcaktohen në lidhje të ngushtë me thelbin e mosmarrëveshjes në gjykim*”? Nëse gjykata ka vlerësuar një fakt i cili nuk ka qenë relevant me mosmarrëveshjen e zgjidhur a do të konsiderohet vlerësimi i këtij fakti si “gjë e gjykuar”?
4. Cili është dallimi i gjykimit të faktit nga gjykimi i ligjit?
5. A është vlerësimi i faktit i lidhur me zbatimin e ligjit procedural? Nëse po, cila është ndarja e “gjykimit në fakt” nga “gjykimi vetëm i ligjit”?

6. Cilët janë kufijtë e shqyrtimit të çështjes në gjykimin në apel?
7. Cilat janë pasojat e “heqjes dorë nga apeli” mbi apelin kundërshtues?
8. Nëse janë disa palë gjyqfituese dhe ankimi i kundërdrejtohet vetëm interesave të njërit prej tyre, a kanë të tjerët të drejtën të paraqesin kundërankim?
9. Cilat janë pasojat e dekadencës në çështjet që konsiderohen “kryesisht” nga gjykata?
10. Cili është dallimi ndërmjet “riçeljes së hetimit gjyqësor pjesërisht/plotësisht” nga “faktet dhe provat e reja” në gjykimin në apel?
11. A konsiderohen provat që provojnë “*mungesën e njohjes së mëparshme apo pamundësinë*” si prova “të reja”? (Dallimi ndërmjet fakteve materiale dhe fakteve procedurale)?
12. Cilat janë rastet e shqyrtimit në dhomë këshillimi në gjykimin në apel?
13. A i nënshtrohen procedurës së dhomës së këshillimit dhe afatit 30 ditor gjykimi i vendimeve për “kthimin e padisë”?
14. Cilat janë rastet e prishjes së vendimit dhe kthimit të çështjes për rigjykim?
15. Cili është qëndrimi i praktikës gjyqësore lidhur me kthimin për rigjykim në rastet e sigurimit të padive dhe arsyet përkatëse?
16. Cili është dallimi midis “prishjes së vendimit” nga “ndryshimi i vendimit” me zgjidhje diametralisht të kundërt (p.sh, nga pranim padie në rrëzim padie)?
17. A konsiderohet cenim i së drejtës së ankimit fakti që rekursi është mjet procedural “i kufizuar” në rastet kur gjykata e apelit, për shkak të një ligji të posaçëm, gjykon si gjykatë fillestare (drejtpërdrejt në apel pa u gjykuar paraprakisht nga gjykata e shkallës së parë)?

Axhenda

Koha	Tema/nënçështje	Metodologjia e përdorur	Aftësitë/kompetencat
250 minuta	Gjykimin në apel		

100 minuta	Kufijtë e shqyrtimit të çështjes në apel dhe kthimi për rigjykim	Kandidatëve iu vihet në dispozicion dosja gjyqësore që i përket vendimit të gjykatës së shkallës së parë së bashku me ankimin ndaj këtij vendimi dhe aktet bashkëlidhur tij. Kandidatët të ndarë në dy grupe përcaktojnë se cilat janë veprimet procedurale që vlerësojnë se duhet të kryhen për efekt të shqyrtimit në apel (25 minuta) Secili grup shfaq materialin e tij në monitor dhe një përfaqësues shpjegon procedurën e përcaktuar nga grupi dhe arsyet. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (15 minuta) Në vijim të ushtrimit të mësipërm, secili kandidat harton një projekt-vendim lidhur me pranueshmërinë e ankimit dhe zgjidhjen e çështjes (60 minuta) Projekt-vendimi i hartuar më sipër do të jetë pjesë e portofolit të secilit kandidat dhe do të vlerësohet nga pedagogu me qëllim përmirësimin në shkrimin e akteve	Gjykimi analitik Drejtimi Aftësia e bindjes Të dëgjuarit Hartimi i akteve Të nxënit, vetëreflektimi Evidentimi i pikave të forta dhe të dobëta të secilit kandidat
--------------------------	--	---	--

100 minuta	Riçelja e hetimit gjyqësor	Kandidatëve iu vihet në dispozicion dosja gjyqësore që i përket vendimit të gjykatës së shkallës së parë së bashku me ankimin ndaj këtij vendimi dhe aktet bashkëlidhur tij. Kandidatët të ndarë në dy grupe përcaktojnë se: -cilat do të ishin veprimet procedurale që do të kryenin pas paraqitjes së ankimit -cili do të ishte qëndrimi i tyre lidhur me nevojën për riçeljen e hetimit gjyqësor -cilat do të ishin veprimet procedurale nëse vlerësohet riçelja e hetimit gjyqësor (20 minuta) Secili grup shfaq materialin e tij në monitor dhe një përfaqësues shpjegon procedurën e përcaktuar nga grupi dhe arsyet. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (20 minuta) Në vijim të ushtrimit të mësipërm, secili kandidat harton relacionin lidhur me ankimin e paraqitu dhe nevojën për riçeljen e hetimit gjyqësor (60 minuta)	Bashkëpunimi Gjykimi analitik Drejtimi Aftësia e bindjes Të dëgjuarit Vetëbesimi Hartimi i akteve
--------------------------	--	---	--

50 minuta	Rënia në dekadencë e kërkimeve	Relacioni i hartuar më sipër do të jetë pjesë e portofolit të secilit kandidat dhe do të vlerësohet nga pedagogu Kandidatëve iu vihet në dispozicion dosja gjyqësore që i përket vendimit të gjykatës së shkallës së parë së bashku me ankimin ndaj këtij vendimi dhe aktet bashkëlidhur tij. Secili kandidat do të analizojë dosjen gjyqësore dhe do të rendisë argumentet lidhur me rënien apo jo në dekadencë të kërkimeve (30 minuta) Zgjidhe dy kandidatë të cilët shfaqin materialin e tyre në monitor. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e kandidatëve (20 minuta)	Të nxënit, vetëreflektimi Evidentimi i pikave të forta dhe të dobëta të secilit kandidat Gjykimi analitik Aftësia e bindjes
-----------------------------	--	---	--

TEMA 3: Ekzekutimi (3 orë)

Përshkrim i përgjithshëm

Vendimi i parë i GJEDNJ-së kundër Shqipërisë (çështja Qufaj kundër Shqipërisë) është i lidhur pikërisht me dobësinë e mekanizmave të shtetit shqiptar për të garantuar ekzekutimin e detyrueshëm të akteve që legjislacioni i konsideron të tilla (me detyrime të ekzekutueshme). Në këtë vendim qartësohet edhe rëndësia e ekzekutimit të detyrueshëm si pjesë e rëndësishme e të drejtave themelore të njeriut, ndër të cilat e drejta për një proces të rregullt ligjor (gjyqësor) konsiderohet ndër vlerat më të rëndësishme. Legjislacioni shqiptar ka pësuar ndryshime të rëndësishme në reflektim të nevojave për t'iu përgjigjur me mjete eficiente përmbushjes së detyrimeve që përmbajnë titujt ekzekutivë, të njohur si të tillë nga ligji. Ndër reformat më të rëndësishme ka qenë edhe përfshirja e sektorit privat, nëpërmjet figurës së përmbaruesit privat, në fazën e ekzekutimit të titujve ekzekutivë. Por, ndikimi pozitiv që solli ky ndryshim në aktivizimin më të madh të procesit të ekzekutimit të detyrueshëm u shoqërua edhe me rritjen e mosmarrëveshjeve gjyqësore në fushën e ekzekutimit të detyrueshëm. Përmbaruesit privatë natyrshëm kanë interesa më të mëdha për ekzekutimin e shpejtë të titujve ekzekutivë por, nga ana tjetër ky aktivizim shoqërohet edhe me rreziqe më të mëdha për mosrespektimin e të drejtave dhe interesave të ligjshme të debitorëve. Për këto arsye, është e rëndësishme që kandidati të njohë institutet e fazës së ekzekutimit në mënyrë që të ketë në fokus balancën midis ekzekutimit në kohë të të drejtave dhe ekzekutimit të tyre sipas procedurës ligjore.

Nëntema 1: Titulli ekzekutiv (2 orë)

Përshkrimi

Titulli ekzekutiv përmban në thelb marrëdhënien juridike të dokumentuar në formën e kërkuar nga ligji, të cilës ky i fundit i ka njohur aftësinë për t'u ekzekutuar në mënyrë të detyrueshme sipas kërkesës së subjektit për lëshimin e urdhrit të ekzekutimit. Që të lëshohet urdhri i ekzekutimit, së pari, duhet që akti që paraqitet nga subjekti kërkuar dhe për të cilin kërkohet lëshimi i urdhrit të ekzekutimit të jetë nga ato akte që ligji i konsideron tituj ekzekutiv. Në fazën e ekzekutimit është e rëndësishme që kandidati të njohë llojet e ndryshme të titujve ekzekutivë, gjykimin për lëshimin e urdhrit të ekzekutimit si dhe kompetencën e gjykatës në këtë fazë pasi urdhri i ekzekutimit është akti procedural që njeh cilësinë e një akti si titull ekzekutiv dhe bazën për të iniciuar më pas ekzekutimin e detyrueshëm.

Përmbajtja

1.1. Urdhri i ekzekutimit (1 orë)

1.2. Titujt ekzekutivë sipas ligjeve të veçanta (1 orë)

Objektivi mësimor: Kandidati diferencon saktë faktet llojet e ndryshme të titujve ekzekutivë dhe propozon zgjidhjet e duhura për lëshimin/refuzimin e urdhrit të ekzekutimit.

Pyetjet studimore:

1. Titulli ekzekutiv përfaqëson një detyrim për t'u përmbushur apo një akt për të kërkuar ekzekutimin? A ka ndarje apo bashkim në këto dy koncepte?
2. Çfarë cilësish duhet të plotësojë një akt noterial që përmban një detyrim në të holla për t'u konsideruar si titull ekzekutiv? A është e mjaftueshme vetëm referenca e titullit të aktit (kontratë apo akt noterial) apo duhet të vlerësohet përmbajtja e tij?
3. A duhet të plotësojnë aktet për dhënien e kredisë bankare të njëjtat kushte si aktet noteriale që përmbajnë një detyrim në të holla për të qenë titull ekzekutiv? A i plotëson kushtet e titullit ekzekutiv një kontratë bankare që nuk është në formë noteriale?
4. Cilët janë dokumentet që mund të paraqesë kreditori për të mbështetur kërkesën e ligjit që ka *“furnizuar mallin a shërbimin dhe ky është marrë në dorëzim nga debitori”* në mënyrë që të plotësojë detyrimin ligjor për të filluar ekzekutimin e detyrueshëm me *“titull ekzekutiv”*?
5. Cili është koncepti i *“tregtarit”* për të konsideruar detyrimin që lind nga marrëdhënia e mësipërme tregtare në formën e titullit ekzekutiv?
6. Cili është koncepti i urdhrit të ekzekutimit? Çfarë nivel kontrolli ushtron gjykata në procedurën e verifikimit për ekzistencën ose jo të detyrimit?
7. Si duhet të veprojë gjykata nëse kërkesa për lëshimin e urdhrit të ekzekutimit nuk është e plotë dhe gjykata shqyrton në dhomë këshillimi pa praninë e palëve - kthim i detyrueshëm i akteve apo mundësi plotësimi?
8. A ka të drejtë gjykata në këtë procedurë që të vendosë kryesisht (në kushtet që gjykimi është *“gracioz”*) *“mungesën e kompetencës tokësore”* nëse konstaton se gjykata kompetente, për shkak të vendndodhjes dhe pasurisë së debitorit është një gjykatë tjetër?
9. A ka të drejtë gjykata në këtë procedurë që të vendosë kryesisht (në kushtet që gjykimi është *“gracioz”*) *“mungesën e kompetencës lëndore”* nëse konstaton se gjykata kompetente është gjykata administrative?

Axhenda

Ora	Tema/nënçështjet	Metodologjia e përdorur	Aftësitë/kompetencat
100 minuta	Titulli ekzekutiv		
50 minuta	Urdhri i ekzekutimit	Kandidatëve u vihet në dispozicion kërkesa për lëshimin e urdhrit të ekzekutimit së bashku me aktet përkatëse. Kandidatët të ndarë në dy grupe përcaktojnë se cilat janë veprimet procedurale që vlerësojnë se duhet të kryhen pas paraqitjes së kërkesës dhe cilat janë aspektet që duhet të vlerësohen me qëllim zgjidhjen e çështjes (20 minuta) Secili grup shfaq materialin e tij në monitor dhe një përfaqësues shpjegon procedurën e përcaktuar nga grupi dhe arsyet. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (20 minuta) Konkluzione (10 minuta)	Bashkëpunimi Gjykimi analitik Drejtimi Aftësia e bindjes Të dëgjuarit

50 minuta	Titujt ekzekutivë sipas ligjeve të veçanta	Kandidatëve u vihet në dispozicion kërkesa për lëshimin e urdhrit të ekzekutimit së bashku me aktet përkatëse. Në këtë rast urdhri i ekzekutimit kërkohet të lëshohet për një akt i cili përcaktohet si titull sipas një ligji të veçantë. Kandidatët të ndarë në dy grupe realizojnë punën kërkimore lidhur me ligjin sipas të cilit pretendohet se akti përbën titull ekzekutiv. Pas realizimit të kërkit kandidatët duhet të analizojnë dispozitat e ligjit për të përcaktuar se cilat janë kriteret e cilësimit të aktit si titull ekzekutiv dhe më pas duhet të realizojnë vlerësimin nëse akti që u është vënë në dispozicion përbën apo jo titull (25 minuta) Secili grup shfaq materialin e tij në monitor dhe një përfaqësues shpjegon procedurën e përcaktuar nga grupi dhe arsyet. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (20 minuta) Konkluzione (5 minuta)	Puna kërkimore Drejtimi Bashkëpunimi Gjykimi analitik Aftësia e bindjes Të dëgjuarit
-------------------------	--	--	--

Nëntema 2: Ankandi dhe pasojat e shkeljes së rregullave të tij (1 orë)

Përshkrimi

Për llojet të ndryshme detyrimesh në përmbajtje të titullit ekzekutiv ligji ka parashikuar procedura të veçanta ekzekutimi. Për këtë arsye është e rëndësishme që kandidati të njohë dhe zbatojë karakteristikat e ekzekutimit në varësi të llojit të detyrimeve në mënyrë që të japë opinione të bazuara në lidhje me pretendimet e palëve gjatë procedurës së ekzekutimit.

Përmbajtja

1.1. Rregullat e ankandit dhe pasojat (1 orë)

Objektivi mësimor: Kandidati diferencon saktë llojet e ndryshme detyrimeve në përmbajtje të titujve ekzekutivë dhe merr vendimet e duhura lidhur me pretendimet e palëve gjatë procedurës së ekzekutimit.

Pyetjet studimore:

1. Cilat janë detyrimet e debitorit dhe përmbaruesit në procedurat e shitjes së pasurive të debitorit me qëllim sigurimin e të hollave të nevojshme për përmbushjen e detyrimit të titullit ekzekutiv?
2. Cilat janë shkaqet kryesore të mosmarrëveshjeve të shumta në gjykatë lidhur me caktimin e “çmimit fillestar të ankandit”?
3. Cilat janë pasojat e shitjes në ankand në rast të mosrespektimit nga përmbaruesi të rregullave ligjore për organizimin e ankandit (lidhur me njoftimet, pagimin e garancisë së pjesëmarrësve)? Po nëse pas përfundimit të shitjes në ankand gjykata më e lartë konsideron të padrejtë çmimin fillestar të ankandit?
4. Çfarë kriteresh duhet të plotësohen në mënyrë që përmbaruesi të kërkojë nga një i tretë, i pretenduar si debitor i debitorit, përmbushjen e detyrimit të debitorit?
5. Cilat janë veprimet në dispozicion të përmbaruesit për të realizuar ekzekutimin e detyrimeve për dorëzimin e një sendi apo kryerjen e një veprimi të caktuar nga debitori?
6. A është e mundur të sekuestrohet pasuria e institucioneve buxhetore debitore për përmbushjen e detyrimeve në të holla? A ka lloje të këtyre pasurive që lejohet sekuestrimi dhe pasuri që ndalohet të sekuestrohen? A është e njëvlershme çdo lloj llogarie bankare e këtyre institucioneve për ta përdorur për përmbushjen e detyrimit në të holla?
7. A janë të detyruara bankat që mbajnë llogaritë e debitorëve të zbatojnë urdhrat e përmbaruesve për sekuestrimin e shumave në llogari? Dalloni sekuestrimin e llogarisë nga sekuestrimi i shumave në llogari, po nëse shumat në llogari vijnë më pas, a ka kufizime në zbatimin e urdhrave të përmbaruesit në këto raste? Si ndikon “radha e preferimit”? Po lloji i llogarisë bankare?
8. A mund të vihet në ekzekutim i njëjti titull ekzekutiv nëse është realizuar njëherë ekzekutimi i tij, apo kreditori në këtë rast duhet të realizojë një gjykim nga e para?

Axhenda

Ora	Tema/nënçështjet	Metodologjia e përdorur	Aftësitë/kompetencat
50 minuta	Rregullat e ankandit		
50 minuta	Pasojat e shkeljes së rregullave të ankandit	Kandidatëve u vihet në dispozicion një praktikë përmbartimore ku përfshihen dhe veprimet e kryera për shitjen e pasurisë në ankand Kandidatët të ndarë në dy grupe analizojnë veprimet e kryera nga përmbartuesi dhe vlerësojnë përputhshmërinë e tyre me dispozitat ligjore duke evidentuar faktet që kanë rëndësi për zgjidhjen e çështjes në themel (25 minuta) Secili grup shfaq materialin e tij në monitor dhe një përfaqësues shpjegon procedurën e përcaktuar nga grupi dhe arsyet. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (20 minuta) Secilit kandidat i lihet detyrë që të realizojë në mënyrë të pavarur një punë kërkimore me qëllim evidentimin e qëndrimeve të praktikës për sa i përket pasojave në rast të shkeljes së rregullave të ankandit dhe në varësi të tyre të propozojë zgjidhjen në rastin konkret. Sentencat	Bashkëpunimi Gjykimi analitik Aftësia e bindjes Të dëgjuarit Realizimi i punës kërkimore dhe zbatimi i praktikës gjyqësore

		kryesore dhe propozimi do të bëhen pjesë e portofolit të kandidatit dhe do të vlerësohen nga pedagogu me qëllim përmirësimin. Konkluzione (5 minuta)	
--	--	---	--

TEMA 4: Paditë në fazën e ekzekutimit (5 orë)

Përshkrimi

Në fazën e ekzekutimit legjislatori ka parashikuar gjithashtu edhe mjetet e mbrojtjes në favor të palëve që janë pjesë e procesit të ekzekutimit apo personave të tretë, të cilët edhe pse nuk janë palë, cenohen nga veprimet e kryera gjatë procedurës së ekzekutimit të detyrueshëm. Për këtë arsye është e rëndësishme që kandidati të njohë dhe zbatojë karakteristikat e secilit prej mjeteve të mbrojtjes në mënyrë që të marrë vendimeve të bazuara lidhur me pretendimet e palëve gjatë procedurës së ekzekutimit.

Përmbajtja

1.1.Padia e pavlefshmërisë së titullit ekzekutiv (2 orë)

1.2.Kundërshtimi i veprimeve përmbartimore (2 orë)

1.3.Padia për kërkimin e sendit nga personi i tretë (1 orë)

Objektivi mësimor: Kandidati diferencon saktë llojet e ndryshme të padive dhe jep opinione të bazuara lidhur me pretendimet e palëve gjatë procedurës së ekzekutimit në përputhje me mjetin procedural që kanë zgjedhur palët për t'iu drejtuar gjykatës.

Pyetjet studimore:

1. Cilat janë mjetet e mbrojtjes së debitorit në fazën e ekzekutimit të detyrueshëm?
2. Cila është procedura e shqyrtimit të padisë së pavlefshmërisë së titullit ekzekutiv?
3. Si duhet interpretuar afati 30 ditor në ngritjen e padisë?
4. Cilat janë palët që duhet të marrin pjesë në gjykimin me objekt pavlefshmërinë e titullit ekzekutiv?

5. A duhet të kufizohet gjykimi në shkakun e pavlefshmërisë së pretenduar nga pala, apo gjykata mund deklarojë aktin të pavlefshëm në cilësinë e titullit ekzekutiv edhe për shkaqe të tjera (p.sh. pala pretendon se detyrimi nuk ekziston apo ekziston në një masë më të vogël, ndërsa gjykata vlerëson se akti i cili është vënë në ekzekutim nuk përbën titull ekzekutiv?
6. Cila është procedura e shqyrtimit të kundërshtimit të veprimeve përmbarimore?
7. Si duhet të veprojë gjykata nëse pala i drejtohet gjykatës me padi dhe jo me ankim?
8. Nëse pala i drejtohet gjykatës me padi për kundërshtimin e veprimeve përmbarimore, a duhet të procedojë gjykata me njoftimin e kërkesëpadisë për efekt të lëshimit të deklaratës së mbrojtjes?
9. Cilat janë palët që marrin pjesë në gjykimin lidhur me kundërshtimin e veprimeve përmbarimore?
10. Nga dallon padia për pavlefshmërinë e titullit ekzekutiv nga kundërshtimi i veprimeve përmbarimore?
11. Si duhet të veprojë gjykata në rastet kur pala kërkon edhe pavlefshmërinë e titullit edhe kundërshtimin e veprimeve përmbarimore?
12. Cilat janë kriteret për marrjen e masës së pezullimit të titullit ekzekutiv? A mund t'i referohemi të njëjtave kritere sikurse sigurimi i padisë?
13. A mund të kundërshtohen me të njëjtat nivele kundërshtimi të gjithë titujt ekzekutivë? A është padia e “pavlefshmërisë së titullit” një padi themeli? Cili ka barrën e provës në rastin e kontestimeve për masën e detyrimit monetar?
14. Si mund të mbrohet një i tretë, pretendues për pronar i sendit që po shitet në ankand? Cilat janë pasojat nëse kjo ndërhyrje bëhet pasi është përfunduar shitja dhe pasuria i ka kaluar blerësit fitues të ankandit? A ka ndryshime nëse sendet janë të luajtshme apo të paluajtshme?

Axhenda

Ora	Tema/nënçështjet	Metodologjia e përdorur	Aftësitë/kompetencat
250 minuta	Paditë në fazën e ekzekutimit		
100 minuta	Padia e pavlefshmërisë së titullit ekzekutiv	Kandidatët ndahen në dy grupe dhe secilit grup i vihet në dispozicion nga një padi për pavlefshmërinë e titullit ekzekutiv, në të cilën është kërkuar edhe kundërshtimi i veprimeve përmbare. Kandidatët të ndarë në dy grupe përcaktojnë se cilat janë veprimet procedurale që do t'i propozonin gjykatës pas paraqitjes së padisë duke realizuar edhe planifikimin procedural (20 minuta) Secili grup shfaq materialin e tij në monitor dhe një përfaqësues shpjegon procedurën e përcaktuar nga grupi dhe arsyet. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (15 minuta) Secili kandidat do të hartojë opinionin ligjor lidhur zgjidhjen e kërimit për pavlefshmërinë e titullit (60 minuta). Opinionin do të bëhet pjesë e portofolit të kandidatit dhe do të vlerësohet nga	Bashkëpunimi Gjykimi analitik Drejtimi Aftësia e bindjes Të dëgjuarit Hartimi i opinionëve Vetëreflektimi, vetëdija

		pedagogu me qëllim përmirësimin në shkrimin e akteve Konkluzione (5 minuta)	Evidentimi i pikave të forta dhe të dobëta të secilit kandidat
100 minuta	Kundërshtimi i veprimeve përmbaremore	Kandidatët ndahen në dy grupe dhe secilit grup i vihet në dispozicion nga një padi për kundërshtimin e veprimeve përmbaremore së bashku me aktet përkatëse. Kandidatët të ndarë në dy grupe përcaktojnë se cilat janë veprimet procedurale që do të propozonin të kryhen pas paraqitjes së padisë, shoqëruar më planifikimin procedural dhe cilat janë aspektet që duhet të evidentohen me qëllim zgjidhjen e çështjes (30 minuta). Secili grup shfaq materialin e tij në monitor dhe një përfaqësues shpjegon procedurën e përcaktuar nga grupi dhe arsyet. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (25 minuta) Kandidatët rindahen në grupe (ndarje e ndryshme	Bashkëpunimi Gjykimi analitik Drejtimi Aftësia e bindjes Të dëgjuarit

		nga e para) dhe u vihet në dispozicion arsyetimi i një vendimi gjyqësor lidhur me kundërshtimin e veprimeve përmbartimore. Secili kandidat duhet të formulojë dispozitivin e vendimit në raport me pjesën arsyetuese të vendimit (15 minuta) Ftohet një prej kandidatëve të prezantojë dispozitivin e hartuar prej tij në monitor dhe më pas kandidatët e tjerë do të parashtrojnë nëse dispozitivi i tyre ka qenë i njëjtë dhe nëse mungojnë apo jo elementë që duhej të ishin pjesë e dispozitivit (15 minuta) Pas ushtrimit të mësipërm, kandidatëve u paraqiten rrethanat konkrete të çështjes dhe pasojat që ka shkaktuar në praktikë formulimi i gjykatës (10 minuta) Konkluzione (5 minuta)	Struktura e shënimeve Aftësia e bindjes Të dëgjuarit Ndërgjegjësimi për mjedisin social dhe pasojat e vendimmarrjes
--	--	---	---

50 minuta	Padia për kërkimin e sendit nga personi i tretë	Kandidatëve u vihet në dispozicion një padi që lidhet me ekzekutimin e titullit. Secili kandidat do të hartojë opinionin ligjor lidhur me mjetin procedural dhe përshtatshmërinë e tij (30 minuta) Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e dy prej kandidatëve të përzgjedhur nga pedagogu (15 minuta) Opinionet do të bëhen pjesë e portofolit dhe do të vlerësohen nga pedagogu me qëllim përmirësimin në shkrimin e akteve Konkluzione (5 minuta)	Gjykimi analitik Drejtimi Hartimi i akteve Aftësia e bindjes Të dëgjuarit Vetëdija Aftësia e të nxënit
-----------	---	---	---

TEMA 5: Mjetet e sigurimit të përmbushjes së detyrimeve

Tema e pestë në përbërje të pjesës së katërt të gjyqimit civil janë mjetet e sigurimit të ekzekutimit të detyrimeve. Për vetë funksionin që ato kryejnë, mjetet e sigurimit të ekzekutimit të detyrimeve, si temë e të drejtës civile, do të trajtohen të lidhura me fazën e ekzekutimit të titujve ekzekutivë në aspektin procedural. Tema do të jetë e ndarë në 3 nëntema kryesore si më poshtë:

1) Hipoteka (2 orë)

2) Dorëzania (2 orë)

Nëntema 1: Hipoteka (2 orë)

Përshkrimi

Hipoteka është një e drejtë reale që vihet mbi pasurinë e debitorit ose të një të treti, në dobi të kreditorit, për të siguruar përmbushjen e një detyrimi. Në bazë të hipotekës pasuria e paluajtshme e debitorit ose e një personi tjetër pengohet për sigurimin e ekzekutimit të detyrimit në mënyrë që, në rast mosekzekutimi, kreditorit i njihet e drejta të kërkojë shitjen e pasurisë së hipotekuar dhe nga vleftha e saj të paguhet si i privilegjuar. Hipoteka aktualisht rezulton të jetë një prej mjeteve më të zbatueshme në praktikë, ndaj është e rëndësishme që kandidati të njohë dhe zbatojë karakteristikat e saj.

Përmbajtja

1.1. Vlefshmëria e hipotekës (1 orë)

1.2. Ekzekutimi i hipotekës (1 orë)

Objektivi mësimor: Kandidati zbaton karakteristikat e hipotekës si mjet për sigurimin e ekzekutimit të detyrimeve dhe jep opinione të bazuara lidhur me zgjidhjen e çështjes.

Pyetjet studimore:

1. Cilat janë karakteristikat e hipotekës?
2. Në rast se debitori nuk përmbush detyrimin, a pasjellë kjo kalimin tek kreditori të pronësisë së sendit të vënë në hipotekë?
3. Përse hipoteka cilësohet si një prej mjeteve më të sigurta në përmbushjen e detyrimeve?
4. A duhet të kufizohemi në titullin e kontratës për të përcaktuar nëse jemi apo jo përpara dorëzanisë?
5. Nëse pasuria mbi të cilën është vënë hipoteka është në bashkëpronësi dhe kontrata është nënshkruar vetëm nga njëri prej bashkëpronarëve, kontrata e hipotekës do të jetë tërësisht apo pjesërisht e pavlefshme?
6. A mund të jetë kontrata e hipotekës e lidhur me kusht apo me afat?
7. Nëse në kontratë garantuesi cilësohet si dorëzanës, ndërkohë që kontrata shprehet për vënien e sendit në hipotekë, do të jemi përpara dorëzanisë apo hipotekës?
8. Nëse gjykata vendos zgjidhjen e marrëdhënies midis palëve dhe përcakton detyrimin e mbetur papaguar të palës debitore, a do të konsiderohet e zgjidhur edhe hipoteka apo do të vazhdojë të garantojë shlyerjen e detyrimit të përcaktuar nga gjykata?
9. Çfarë pasjellë mungesa e shfaqjes së vullnetit të pronarit të sendit të hipotekuar?
10. Cilat janë pasojat e vendosjes në hipotekë të të drejtës së uzufruktit të një sendi?

11. A mund të vendoset hipotekë mbi një ndërtim provizor? Cilat janë detyrimet e përfituesit të hipotekës në një rast të tillë?
12. A mund të kryejë hipotekuesi veprime mbi pasurinë gjatë kohëzgjatjes së hipotekës? Nëse po, çfarë veprimesh mund të kryejë dhe cilat janë pasojat?
13. A mund të procedohet me pjesëtimin e sendeve mbi të cilat është vënë hipotekë?
14. Çfarë ndodh kur veprimi juridik në bazë të të cilit është bërë fshirja e hipotekës shpallet ose konstatohet i pavlefshëm?

Ora	Tema/nënçështjet	Metodologjia e përdorur	Aftësitë/kompetencat
100 Minuta	Hipoteka		
50 minuta	Vlefshmëria e hipotekës	Kandidatëve u vihet në dispozicion aktet e dosjes gjyqësore lidhur me hipotekën si mjet përmbushje detyrimi. Kandidatët të ndarë në dy grupe përcaktojnë faktet kyçe ku duhet të bazohet hetimi gjyqësor, provat përkatëse, argumentet kryesore lidhur me zgjidhjen e çështjes në padinë objekt gjykimi si dhe llojin e vendimmarrjes (25 minuta) Secili grup shfaq materialin e tij në monitor. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (20 minuta) Konkluzione (5 minuta)	Bashkëpunimi Gjykimi analitik Hartimi i opinioneve Aftësia e bindjes Të dëgjuarit Të nxëniet

50 minuta	Ekzekutimi i hipotekës	Kandidatëve u vihet në dispozicion aktet e dosjes gjyqësore lidhur me hipotekën si mjet përmbushje detyrimi. Kandidatët të ndarë në dy grupe përcaktojnë faktet kyçe ku duhet të bazohet hetimi gjyqësor, provat përkatëse, argumentet kryesore lidhur me zgjidhjen e çështjes në padinë objekt gjykimi si dhe llojin e vendimmarrjes (25 minuta) Secili grup shfaq materialin e tij në monitor. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (20 minuta) Konkluzione (5 minuta)	Bashkëpunimi Gjykimi analitik Drejtimi Aftësia e bindjes Të dëgjuarit Të nxënës
-----------	------------------------	---	---

Nëntema 2: Dorëzania (2 orë)

Përshkrimi

Dorëzania është një mjet personal për sigurimin e detyrimit prandaj, me anë të saj dorëzanësi i detyrohet kreditorit se ka për të paguar detyrimin nëse debitori nuk ka për ta ekzekutuar atë. Kontrata lidhet midis kreditorit dhe dorëzanit dhe për pasojë nuk është i nevojshëm pëlqimi i debitorit, ai është person i tretë në kontratë. Dorëzania rezulton të jetë gjithashtu një prej mjeteve

më të zbatueshme në praktikë, ndaj është e rëndësishme që kandidati të njohë dhe zbatojë në proceset gjyqësore karakteristikat e saj.

Përmbajtja

1.3. Vlefshmëria e dorëzarisë (1 orë)

1.4. Ekzekutimi i dorëzarisë (1 orë)

Objektivi mësimor: Kandidati zbaton karakteristikat e dorëzarisë si mjet për sigurimin e ekzekutimit të detyrimeve dhe jep opinione të bazuara lidhur me zgjidhjen e çështjes.

Pyetjet studimore:

1. Cilat janë karakteristikat e dorëzarisë?
2. Cilat janë dallimet midis dorëzarisë dhe hipotekës?
3. A është i nevojshëm pëlqimi i debitorit kryesor për lidhjen e kontratës së dorëzarisë?
4. Në çfarë raporti qëndron dorëzanësi me debitorin?
5. Përse themi që dorëzania ka karakter subjektiv?
6. Cilat janë interesat e palëve të përfshira në një marrëdhënie dorëzanie?
7. Cili është dallimi midis dorëzarisë dhe një rekomandimi të thjeshtë?
8. Cili është dallimi midis dorëzarisë dhe marrjes përsipër të detyrimit?
9. Nëse dorëzanësi garanton përmbushjen e detyrimit me anë të vendosjes së hipotekës mbi pasurinë e tij, përpara cilit mjet për sigurimin e detyrimit do të jemi?
10. A barazohet cilësia e dorëzanësit me debitorin? Nëse po, në cilën fazë barazohen këto cilësi?
11. Si qëndrojnë debitori kryesor dhe dorëzanësi për sa i përket detyrimit në aspektin e tij numerik, sasiar, pasuror apo material?
12. Cilat janë efektet e dorëzarisë midis kreditorit dhe dorëzanësit, midis dorëzanësit dhe debitorit, si dhe midis shumë dorëzanësve?
13. A ka ndonjë përjashtim për dorëzanësin nga parimi i solidaritetit me debitorin kryesor? Nëse po, si dhe në cilat raste zbatohet ai?
14. Cili është qëllimi i parashikimit të afatit 6 mujor i parashikuar në nenin 600 të Kodit Civil?
15. Si interpretohet afati 6 mujor për shuarjen e dorëzarisë, afat parashkrimi apo afat prekluziv?
16. Nga cili moment fillon të përlllogaritet ky afat në rast se pala i drejtohet gjykatës me kërkesë për lëshimin e urdhrit të ekzekutimit?
17. A ka të drejtë dorëzanësi të heqë dorë nga kontrata? Cilat janë kriteret sipas Direktivës së Këshillit të 20 dhjetorit 1995, Nr. 85/577/KEE?
18. Si ndërthuret heqja dorë me mirëbesimin e dorëzanësit? P.sh. si do të veprohet në rastet e veprimeve me natyrë fiktive apo të simuluara, veprimeve të kryera nga debitori në mashtrim të ligjit, veprimeve që synojnë të fshehin gjendjen e falimentimit të debitorit etj.?
19. Si duhet të realizohet kërkimi për përmbushjen e detyrimit nga dorëzanësi? Cili është qëndrimi aktual i praktikës gjyqësore në këtë aspekt?

20. A barazohet kërkesa për lëshimin e urdhrit të ekzekutimit me padinë në kuptim të nenit 600 të Kodit Civil?
21. A përbën kontrata e dorëzisë titull ekzekutiv?
22. Nëse palët ndryshojnë kushtet e kontratës fillestare (p.sh. nënshkruajnë një shtojcë të kontratës së kredisë), do të vazhdojë të jetë e vlefshme dorëzania?

Ora	Tema/nënçështjet	Metodologjia e përdorur	Aftësitë/kompetencat
100 Minuta	Dorëzania		
50 minuta	Vlefshmëria e dorëzisë	Kandidatëve u vihet në dispozicion aktet e dosjes gjyqësore lidhur me dorëzimin si mjet përmbushje detyrimi. Kandidatët të ndarë në dy grupe përcaktojnë faktet kyçe ku duhet të bazohet hetimi gjyqësor, provat përkatëse, argumentet kryesore lidhur me zgjidhjen e çështjes në padinë objekt gjykimi si dhe llojin e vendimmarrjes (25 minuta) Secili grup shfaq materialin e tij në monitor. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (20 minuta) Konkluzione (5 minuta)	Bashkëpunimi Gjykimi analitik Aftësia e bindjes Të dëgjuarit Të nxënës

50 minuta	Ekzekutimi i dorëzansë	Kandidatëve u vihet në dispozicion aktet e dosjes gjyqësore lidhur me dorëzantinë si mjet përmbushje detyrimi. Kandidatët të ndarë në dy grupe përcaktojnë faktet kyçe ku duhet të bazohet hetimi gjyqësor, provat përkatëse, argumentet kryesore lidhur me zgjidhjen e çështjes në padinë objekt gjykimi si dhe llojin e vendimmarrjes (25 minuta) Secili grup shfaq materialin e tij në monitor. Diskutim i përbashkët me pedagogun lidhur me qëndrimet e grupeve (20 minuta) Konkluzione (5 minuta)	Bashkëpunimi Gjykimi analitik Aftësia e bindjes Të dëgjuarit
-------------------------	--------------------------------------	---	--